

ÅRSREDOVISNING 2023

Karlstads universitet

Diarienummer: C2024/122

Redaktör: Karin Brattfjord

Tryck & layout: Universitetstryckeriet, Karlstads universitet, 2024

Foto: Karlstads universitet, Linn Malmén, Tommy Andersson, Andreas Reichenberg, Fredrik Persson, Bo Helmersson, Linn Livanainen, iStock

INNEHÅLL

1 INLEDNING

Rektor har ordet	6
Studentkåren har ordet	7
Verksamhetsåret 2023	8
Organisation	12
Om årsredovisningen	13
Sammanfattning	15

2 UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

Utbildningsutbud och efterfrågan	18
Utbildningsvolym och studieresultat	21
Redovisning av utbildningsuppdrag	23
Utbildningsuppdrag inom lärarutbildning	26
Internationella studentutbyten	29

3 FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Forskning	32
Forsknings- och innovationssamverkan	34
Vetenskapliga publikationer	38
Utbildning på forskarnivå	40

4 VERKSAMHETSÖVERGRIPANDE RAPPORTERING

Personal	44
Kompetensförsörjning	47
Kvalitetsarbete	49
Informationssäkerhet	51

5 EKONOMI

Ekonomisk redovisning	54
Redovisning av takbelopp	62
Resultaträkning	64
Balansräkning	65
Anslagsredovisning	67
Tilläggsupplysningar	68
Noter	70
Styrelsens ersättningar och uppdrag	77

6 VÄSENTLIGA UPPGIFTER, UNDERSKRIFTER MED MERA

Väsentliga uppgifter	80
Intern styrning och kontroll	82
Styrelsens underskrifter	84

ENTRÉ

1

INLEDNING

REKTOR HAR ORDET

Karlstads universitets devis är att utmana det etablerade och utforska det okända. Vi utvecklar kunskap och kompetens för ett hållbart samhälle. Nyfikenhet, mod och uthållighet präglar vår akademiska miljö. Närhet och tillit utmärker vårt universitet. Vi står upp för ett demokratiskt synsätt, jämställdhet och mångfald.

Mot denna bakgrund har vi under året reviderat vår ledar- och medarbetarpolicy för att beskriva det ledarskap och medarbetarskap som präglar universitetet. Det övergripande målet är att utveckla och erbjuda en attraktiv och tillfredsställande arbetsmiljö.

Den centrala ledningen har under året bestått av rektor, två prorektorer och universitetsdirektör. Under årets första hälft tjänstgjorde Margareta Friman som vikarierande rektor, i väntan på att Jerker Moodysson tillträdde den 1 augusti. Under året har vi verkat för tydlighet, stabilitet och utveckling för medarbetare, för studenter och för samarbetsaktörer.

Hur universitetet ska utvecklas är en fråga som ständigt är närvarande i vår verksamhet. Under året har en utbildningsöversyn genomförts som resulterade i fortsatt utvecklingsarbete för fyra potentiellt nya utbildningsprogram. I syfte att stärka attraktiviteten ytterligare, har vi även i än högre grad fokuserat på det internationella arbetet och universitetet ingår numera i den europeiska Eunice-alliansen, tillsammans med nio andra universitet. Där fokuserar vi på ökad valfrihet och möjlighet för studenter att skraddarsy sin utbildning. Samarbetet innebär att studenter och anställda ges möjlighet att studera och arbeta internationellt och dela erfarenheter med övriga Europa, samtidigt som kvaliteten i våra respektive utbildningar stärks. Arbetet ger också möjlighet att påverka framtidens utbildning i Europa.

Vi har stärkt kvaliteten i utbildning och forskning genom att investera i en utökad kompetens med fokus på biträdande lektorat och doktorander. Med hjälp av vårt myndighetskapital stärker vi några av universitetets mest framstående områden.

Vi har delvis fått ett kvitto på att vi arbetar ändamålsenligt då Universitetskanslersämbetet har funnit att vårt kontinuerliga och återkommande kvalitetsarbete är tillfredsställande och får genomslag i våra utbildnings- och forskningsmiljöer.

För oss är det viktigt att vår forskning och utbildning kännetecknas av nära relationer med det omgivande samhället.

I ett större perspektiv handlar det inte bara om att utveckla forskning och utbildning, utan också om att tillsammans med andra hitta lösningar på svåra samhällsproblem. Vi har under året genomfört flera aktiviteter i samverkan. Som ett exempel har startskottet gått för företagsforskarskolan Exact, vars uppgift är att bidra till en hållbar tillverkningsindustri och framtidssäkring av svensk processindustri genom behovsdriven forskning. Andra exempel på samhällsviktiga samverkansprojekt drivs inom Akademien för smart specialisering, där Karlstads universitet arbetar tillsammans med Region Värmland, länets kommuner samt en stor mängd företag och organisationer för ett hållbart och bärkraftigt samhälle i Värmland och i världen.

Akademisk högtid är en av årets största händelser vid Karlstads universitet och en tradition med gamla anor. I oktober hyllade vi passion för forskning – och installerade vår nya rektor, våra nya professorer och doktorer, samt promoverade två hedersdoktorer.

När året sammanfattas blir det tydligt att det breda lagarbete som pågår hela året på alla nivåer i vår verksamhet fungerar bra. Tack vare ansvarsfulla och engagerade medarbetare kan Karlstads universitet utvecklas vidare varje år. Stort tack till alla som deltagit.

Karlstad, februari 2024
Margareta Friman
Vikarierande rektor

Karlstad, februari 2024
Jerker Moodysson
Rektor

STUDENTKÅREN HAR ORDET

Karlstad Studentkår är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation verksam vid Karlstads universitet. Syftet är att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen samt förutsättningarna till studier. Karlstad Studentkår grundades 1967 och är medlem i Sveriges Förenade Studentkårer, SFS.

Studentkåren har tidigare fått en del negativ uppmärksamhet i media, senaste året har detta dock vänt och narrativet kring studentkåren har varit mer positiv. De förtroendevalda på kåren har även tagit ställning för studenterna i media med bland annat egna artiklar inom olika studentpolitiska frågor. Under verksamhetsåret har Karlstad Studentkår fortsatt att verka för studenternas rättigheter, välmående och gemenskap.

VERKSAMHETSÅRET UR ETT UTBILDNINGSPOLITISKT PERSPEKTIV

Studentrepresentation har varit verksamhetsårets fokus, kåren har arbetat tillsammans med universitetet för att klargöra vilka uppdrag som finns och hur många studenter som ska tillsättas på respektive uppdrag. Utbildningspolitiskt ansvariga har även tillsammans med kanslichef och kommunikatör arbetat fram en kommunikationsplan gällande studentrepresentation för att nå fler studenter och öka kännedomen om uppdragen.

I samband med arbetet kring studentrepresentantsuppdragen har även programråden varit i fokus, under HT24 kommer kåren att ha fullt ansvar för att tillsätta studentrepresentanterna och ansvaret förflyttas från programledarna till kåren i enlighet med vårt avtal med universitetet men som tidigare inte uppfyllts.

Arbetet med bästa lärare 2023 påbörjades under 2023 och det landade på 146 nomineringar innan årsskiftet. Under februari 2024 kommer bästa lärare 2023 att utses efter att bedömargruppen gått igenom alla nomineringar och utsett den vinnande kandidaten. Utbildningspolitiskt ansvariga har även arbetat med remissvar, gett inspel till pågående arbeten på universitetet samt arbetat med UPE för att marknadsföra den nya kursutvärderingen.

VERKSAMHETSÅRET UR ETT STUDIESOCIALT PERSPEKTIV

Studentkåren har välkomnat både nya och befintliga studenter till universitetslivet under hösten 2023 med en inspark där engagemang, trygghet och säkerhet var ledorden. Aktiviteter under insparken var bland annat det traditionsenliga flotracet i centrum, en föreningskamp

på bostadsområdet Campus, en djurfest och en stadsvandring med tillhörande fest. Händelser som skedde under insparken visade tydligt på att det samarbete som kåren har tillsammans med universitetet, studenthälsan samt polis och räddningstjänst är otroligt viktigt och bör absolut fortsättas vidare. Kåren genomförde även under hösten 2023 den första upplagan av Kårfestivalen, som blev en medial succé som florerade över både lokala- och regionala nyhetssidor.

Vidare har studiesocialt ansvarig genomgått en utbildning av Sveriges Förenade Studentkårer för att bli studerandeskyddsombud och är således en person dit studenter kan vända sig vad gäller frågor kring arbetsmiljön på universitetet. Kunskaperna från SFS utbildning används vidare inom mötesforumet för skyddsombud på universitetet samt inom arbetsmiljökommittén för att representera och föra fram studenternas röster.

Höstterminen 2023 avslutades med att projektet kring Bokbytarhyllan som studiesocialt ansvarig tillsammans med Kultur på Kau och universitetsbiblioteket arbetat med blev färdigt.

SFS BOSTADSRAPPORT

Hösten 2023 blev Karlstad grönmarkerad i SFS:s årliga bostadsrapport fjärde året i rad, efter att ha legat på gul nivå i flera år. Den gröna markeringen innebär att Karlstad kan erbjuda studenter ett tryggt boende inom en månad från det att studenten söker. Detta beror till största delen på att det har byggts en hel del studentbostäder i Karlstad de senaste åren, och att det även finns ytterligare bostäder som var under produktion som nu har färdigställts. Det bör dock tilläggas att bostadspriserna inte är anpassade efter SFS rekommendationer.

Karlstad, januari 2024

Daniel Vamos

Ordförande, Karlstad Studentkår

VERKSAMHETSÅRET 2023

Musikprofil och regionstrateg blev ÅRETS HEDERSDOKTORER

Under Akademisk högtid promoverades två hedersdoktorer vid Karlstads universitet. Musikproducenten och skivbolagsdirektören **Anders Lind** för sin stora betydelse för musikproduktionsprogrammet vid Musikhögskolan Ingesund. Forsknings- och innovationsstrategen **Anders Olsson** för att han är en av initiativtagarna till partnerskapet mellan Region Värmland och universitetet kallat Akademin för smart specialisering.

JERKER MOODYSSON NY REKTOR

I februari beslutade en enig universitetsstyrelse att föreslå Jerker Moodysson som ny rektor för Karlstads universitet. Regeringen utsåg honom till rektor i början av maj. Han tillträdde tjänsten 1 augusti och installerades vid en officiell ceremoni under Akademisk högtid 20 oktober.

STOR STRATEGISK SATSNING PÅ DOKTORANDER

Vid sitt sista sammanträde för året beslutade universitetsstyrelsen om en strategisk satsning på fler doktorander. 50 miljoner kronor avsätts för en utökning av forskarutbildningen under perioden 2025 till 2028. Medlen tas från universitetets myndighetskaper och fördelas med 12,5 miljoner kronor per år. Satsningen inleds redan 2024 med en mindre uppstart. Medlen till denna uppstart tas från rektors centrala resurs.

TEKNIKÅTTAN FIRADE 30-ÅRSJUBILEUM

Teknikåttan firade 30-årsjubileum i samband med regionfinalen i april. Sex lag från fyra skolor i Värmland deltog. Bland annat fick åttondeklassarna bygga modeller av molekyler, mäta volym och konstruera broar av papper. Teknikåttans syfte är att stimulera elevernas fantasi, kreativitet och uppfinnerförmåga, men också att ge stöd och inspiration till lärare som undervisar i teknik, matematik och i de naturvetenskapliga ämnena.

PRIS TILL EXAMENSARBETE

Nationellt centrum för matematikutbildning delar årligen ut Göran Emanuelsson-stipendiet till bästa examensarbete inom grundlära- och ämneslärautbildningar i Sverige. I år vann Jennifer Downing, student vid Karlstads universitet, med sitt examensarbete om elevers upplevelse av att ha digitala läroböcker i matematikundervisningen.

Årets alumna **MARIE MORIN**

Marie Morin, platschef på Stora Enso Skoghalls Bruk, utsågs till Årets alumna 2023 vid Karlstads universitet. Hon utmanar det etablerade i sitt dagliga värv och leder mot framtiden för skogsindustrin och Värmland genom mångfaldstänk och hållbarhetsfokus. Hon tog högskoleingenjörsexamen med inriktning energi- och installationsteknik i januari 1997 och har sedan dess ägnat i princip hela sitt yrkesliv åt den värmländska skogsindustrin.

MUSIKHÖGSKOLAN INGESUND 100 ÅR

I mitten av oktober firade Musikhögskolan Ingesund 100-årsjubileum med två större jubileumskonserter där Ingesunds Symfoniorkester under ledning av Johannes Gustavsson, alumna vid Ingesund, framförde klassisk musik, folkmusik, jazz och elektronisk musik. Gästartist var hofsångerskan Malena Ernman, som studerat vid Ingesund, och Eva Coyle, tidigare utbytesstudent från Irland. Under konserterna framfördes specialskrivna musik av Klas-Henrik "Klabbe" Hörngren, lärare i piano och ensemblespel inom jazz, och kompositören Mats Larsson Gothe, alumna vid Ingesund.

FRAMTIDENS LÄRANDE SAMLADE 2 300

I mitten av juni samlades drygt 2 300 lärare, ledare, forskare, lärarutbildare och aktörer från hela landet på tvådagarskonferensen Framtidens Lärande Väst på Karlstads universitet. Temat för konferensen var digitaliseringens möjligheter och utmaningar i skolan.

KRISBEREDSKAP I SKOLAN

Räddningstjänsten Karlstadsregionen samarbetar med Karlstads universitet för att integrera undervisning om krisberedskap i skolan. Forskare från Centrum för forskning om samhällsrisker, CSR, och de didaktiska centrumen inom samhällsvetenskaperna, CSD, och naturvetenskaperna, Smeer har gjort en förstudie. Målet är undervisningsmaterial för elever i årskurs 1–6 om hur man förbereder sig inför och hanterar kriser.

DET NORDISKA MATSVINNET SKA KARTLÄGGAS

I november fick forskare vid Centrum för tjänsteforskning, CTF, i uppdrag att kartlägga det nordiska matsvinnet och analysera åtgärder för att minska det. Arbetet ska sammanställas i en rapport som ska levereras till Nordiska ministerrådet i juni 2024.

PANDEMINS EFFEKTER STUDERAS

En pågående studie av covid-19-pandemins effekter, i samarbete med Region Värmland, Luleå tekniska universitet och Röda Korsets Högskola, har resulterat i flera vetenskapliga artiklar under året. I maj presenterades forskningsrön om intensivvårdssjuksköterskors moraliska stress under pandemin.

Pappersforskning PRISAD OCH MED PÅ 100-LISTA

I april tilldelades Björn Sjöstrand, universitetslektor i kemiteknik, priset "Early Career Investigator Award" av den vetenskapliga tidskriften BioResources vid North Carolina State University, USA, för sin forskning om energieffektivisering vid mjukpappers-tillverkning. I maj var samma forskning utvald när IVA, Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien, presenterade 2023 års 100-lista över forskningsprojekt med stor potential.

4,7

MILJONER TILL FORSKNING OM NÄR SEX GÖR ONT

Under hösten beviljade forskningsrådet Forte 4,7 miljoner kronor i projektbidrag till Ida Flink, nyinstallerade professor i psykologi, för det treåriga forskningsprojektet "När sex gör ont: Effekten av multimodal behandling av vulvodyni". Vulvodyni innebär en ökad känslighet för smärtsignaler vid vaginalt sex, men också andra former av beröring, tryck, och töjning. Forskningen ska pågå till december 2026 och tar avstamp i ett brukarorienterat tillvägagångssätt, där erfarenheter från patienter, behandlare och nyckelpersoner i vårdorganisationen integreras.

FORSKNINGSPROJEKT OM VATTENKRAFT

Forskargruppen Naturresurs rinnande vatten, NRRV, har fått två nya forskningsprojekt beviljade gällande vattenkraft. Det ena projektet ska studera vilken effekt korttidsreglering av vattendrag under vintern har på den ekologiska statusen i strandzoner. Det andra ska ta fram modeller för att bedöma hur fiskbestånden kan återställas och bevaras samtidigt som flödesförhållanden för vattenkraftproduktion upprätthålls.

NY FORSKARSKOLA

Karlstads universitet startar nya forskarskolan Exact i samverkan med nio företag och flera branschpartners. Syftet är att bidra till en hållbar tillverkningsindustri och framtidssäkring av svensk processindustri genom behovsdriven forskning med fokus på de två megatrenderna fossilfrihet och digitalisering.

MEDVERKAN I EUNICE

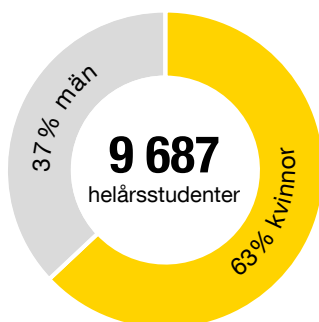
EU-kommissionen har beviljat medel för Karlstads universitets medverkan i Europauniversitetet Eunice, ett utbildnings- och forskningssamarbete med nio andra europeiska lärosäten. Eunice ska underlätta student- och personalutbyten, men också skapa förutsättningar för nära samarbete kring forskning och samverkan med omgivande samhälle. Projektet sträcker sig över fyra år och har beviljats 14,4 miljoner euro.

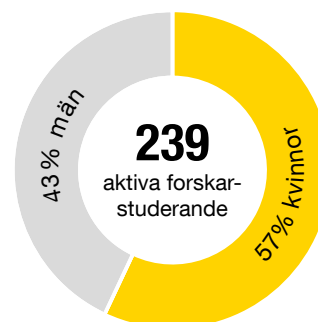
PART I NATIONELLT Cybercampus

De kommande tre åren satsar regeringen 100 miljoner kronor på att utveckla Cybercampus Sverige där Karlstads universitet är en av samarbetsparterna tillsammans med Kungliga Tekniska högskolan, forskningsinstitutet RISE, Försvarsmakten, MSB, Ericsson och Saab. Företagsforskarskolan SIGS-CyberSec, som samordnas av Karlstads universitet och är ett samarbete med Blekinge tekniska högskola, Försvarshögskolan och Örebro universitet samt åtta företag, har nu startat med sin första doktorand.

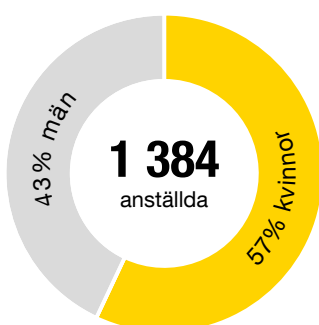
UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

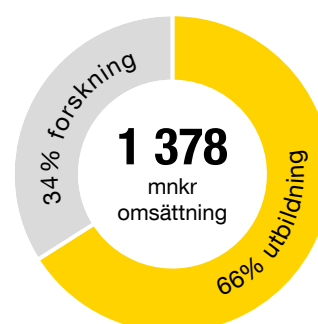
UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

PERSONAL

EKONOMI

VISION OCH STRATEGI

Karlstads universitet – vi utmanar det etablerade och utforskar det okända.

Våra studenter och anställda utvecklar kunskap och kompetens som berikar individen och bidrar till ett hållbart samhälle. Nyfikenhet, mod och uthållighet präglar vår kreativa akademiska miljö. Här värnas den vetenskapliga och konstnärliga grunden för vår verksamhet med ett prövande förhållningssätt. En välkomnande närhet och tillit utmärker Karlstads universitet. Vi står alltid för ett demokratiskt synsätt, jämställdhet och mångfald.

ORGANISATION

Karlstads universitet är en statlig myndighet, som leds av en universitetsstyrelse och en rektor. Universitetets styrelse är lärosätets högsta beslutande organ.

UNIVERSITETSSTYRELSEN

Ordförande och ledamöter från näringslivet, offentliga organisationer och den akademiska världen utses av regeringen. I styrelsen sitter även ledamöter som utses av Karlstad studentkår samt representanter för universitetets lärare. Personalorganisationerna utser representanter som har närvaro- och yttranderätt i styrelsen.

Underställd styrelsen finns internrevisionen som universitetet har enligt förordningen om internrevision.

UNIVERSITETSLEDNINGEN

Universitetsledningen består av rektor, som är myndighetschef, samt två prorektorer och en universitetsdirektör. Styrelsen har utsett en av prorektorerna att vara ställföreträdande myndighetschef vid rektors frånvaro.

FAKULTETER OCH STÖDFUNKTIONER

Utbildning och forskning genomförs vid universitetets två fakulteter: Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap samt Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap. Verksamheten leds av en dekan för vardera fakulteten. Dekan är också ordförande i fakultetsnämnden som har det övergripande ansvaret för kvalitet och kvalitetsutveckling av utbildning och forskning i samverkan med omvärlden.

Universitetet har även en lärarutbildningsnämnd, som leds av en dekan. Lärarutbildningsnämnden har övergripande ansvar för kvalitet och kvalitetsutveckling av innehållet i utbildning och forskning inom lärarutbildningarna.

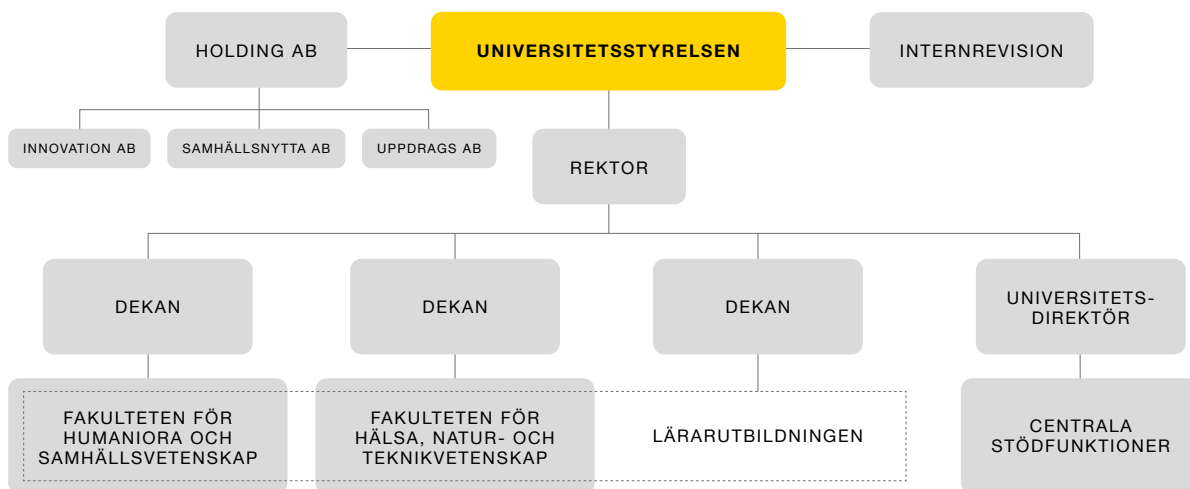
Centrala stödfunktioner har till uppgift att ge service och stöd till universitetets studenter, fakulteter, ledning och styrelse. Stödfunktionerna arbetar även med myndighetsuppdrag samt rapportering till myndigheter och departement.

BOLAG

Universitetet äger Karlstads universitet Holding AB. Det i sin tur är ensam ägare till de tre dotterbolagen Karlstads universitets uppdrags AB, Karlstads universitets innovation AB samt Karlstads universitet Samhällsnytta AB.

NYTT I LEDNINGEN

Under året fick universitetet en ny rektor. En enig universitetsstyrelse beslutade i februari att föreslå Jerker Moodysson som ny rektor för Karlstads universitet. Regeringen utsåg honom till rektor i början av maj. Han tillträdde tjänsten 1 augusti och installerades vid en officiell ceremoni under Akademisk högtid 20 oktober.

OM ÅRSREDOVISNINGEN

Universitetets årsredovisning regleras av förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. I årsredovisningen sammanfattas det senaste årets verksamhetsresultat och ekonomiska resultat.

Årsredovisningen ska ge en rättvisande bild av verksamheten i enlighet med principerna tillförlitlighet, relevans, jämförbarhet, begriplighet och transparens.

Redovisningen utgår från de uppgifter som framgår i högskolelag och högskoleförordning och i förhållande till vad regeringen har angivit i regleringsbrev eller i annat beslut. Årsredovisningen består framförallt av resultatredovisning och ekonomisk redovisning.

Resultatredovisningen är utformad så att den kan utgöra ett underlag för regeringens bedömning av universitetets resultat och genomförande av verksamheten. Redovisningen innehåller bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling samt väsentlig information om vad universitetet har presterat i förhållande till uppgifter och mål som regeringen har beslutat för myndighetens verksamhet.

Den individbaserade statistik som ingår i resultatredovisningen är uppdelad efter kön, om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Årsredovisningen innehåller sifferuppgifter, såväl i löpande text som i tabell- och diagramformat. I den löpande texten presenteras, om inte annat anges, dels utfallet för kalenderåret 2023, dels motsvarande värde för 2022 angivet direkt efter inom en parentes.

I tabeller presenteras i normalfallet utfall för 2023 och motsvarande uppgifter från de två föregående åren. I vissa tabeller och diagram redovisas uppgifter för fler år för att synliggöra utvecklingen under en längre period.

VÄSENTLIGA UPPGIFTER, STYCKKOSTNADER OCH RESULTATINDIKATORER

I det gemensamma regleringsbrevet för universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av vissa väsentliga uppgifter enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt tabellen Väsentliga uppgifter som finns i regleringsbrevet. I tabellen framgår bland annat vilka styckkostnader som universitetet ska redovisa.

De resultatindikatorer och mått som universitetet använder är främst de som framgår i tabellen Väsentliga uppgifter. Dessa redovisas och kommenteras även mer detaljerat under respektive kapitel i årsredovisningen.

Karlstads universitet använder även några övriga mått och resultatindikatorer som är etablerade inom universitets- och högskolesektorn och som mäts och följs av andra myndigheter som exempelvis Statistiska centralbyrån samt Universitetskanslersämbetet. Ett urval mått och indikatorer anges nedan.

Mått och indikatorer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, inklusive samverkan:

- antal studenter samt antal examina,
- antal samt kostnad per helårsstudent och helårsprestation, exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning,
- intäkter inom uppdragsutbildning,
- prestationsgrad, antal helårsprestationer i förhållande till helårsstudenter,
- antal förstahandsansökningar,
- antal programnybörjare,
- internationella studentutbyten.

Mått och indikatorer för forskning och utbildning på forskarnivå, inklusive samverkan:

- antal forskarstuderande samt antal examina,
- samfinansieringsgrad,
- antal och kostnad per refereegranskade vetenskapliga publikationer,
- intäkter inom uppdragsforskning.

ÅRSREDOVISNINGENS INDELNING

Årsredovisningen är indelad i sex kapitel:

Inledning

Kapitlet sammanfattar viktiga händelser under året som gått. Rektor respektive studentkår presenterar övergripande tankar om året, och vart universitetet är på väg. I kapitlet presenteras också universitetets organisation samt utgångspunkter för hur uppgifterna i årsredovisningen har samlats in, definierats och presenterats.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Kapitlet inkluderar volymuppgifter samt olika typer av process- och resultatbeskrivningar. Specifika utbildningsuppdrag som lärosätet givits via regleringsbrev redovisas.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Kapitlet sammanfattar universitetets forskning, forsknings- och innovationsamverkan, volymutveckling av vetenskapliga publikationer samt forskarutbildning.

Verksamhetsövergripande rapportering

Kapitlet innehåller återslagrapportering som är gemensam för hela universitetet. Personalstatistik samt de insatser som lärosätet genomfört inom områdena kompetensförsörjning, kvalitetsarbete samt informationssäkerhet sammanfattas.

Ekonomi

Den ekonomiska redovisningen över intäkter, kostnader och verksamhetsutfall presenteras och kommenteras. Den finansiella redovisningen består av resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning och noter.

Väsentliga uppgifter, underskrifter m.m.

I årsredovisningens avslutande kapitel redogörs för intern styrning och kontroll samt väsentliga uppgifter. Årsredovisningen avslutas med styrelsens underskrifter.

DEFINITIONER AV VISSA BEGREPP

I årsredovisningen förekommer ett antal begrepp och fackuttryck. I de fall de endast förekommer i ett specifikt sammanhang förklaras de i anslutning till användningen. I några fall används samma begrepp på flera håll i årsredovisningen, varför de istället förklaras här.

Helårsstudenter

Helårsstudenter, HST, är ett volymmått på antalet registrerade studenter. Antalet helårsstudenter beräknas som antalet studenter som är förstagångs- eller fortsättningsregistrerade på ett kurstillfälle multiplicerat med kurstillfällets omfattning uttryckt i högskolepoäng under kalenderåret, dividerat med 60.

Helårsprestationer

Helårsprestationer, HPR, är ett volymmått över studenters godkända betyg. Helårsprestationer beräknas genom att summan avklarade högskolepoäng under kalenderåret divideras med 60.

Takbelopp

Takbeloppet anger det högsta anslagsvärdet för helårsstudenter och helårsprestationer som ett lärosäte kan få ersättning för inom anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

DATAKÄLLOR

Kvantitativa uppgifter som redovisas i denna årsredovisning har sitt ursprung i ett antal olika källor och system. Om inte annat anges är de:

- bibliometri - publikationsdatabasen Diva,
- ekonomi - ekonomisystemet Raindance,
- personalstatistik, inklusive sjukfrånvaro – personal- och lönesystemet Primula,
- studentstatistik - studiedokumentationssystemet Ladok,

Flera av de kvantitativa uppgifterna tas fram och bearbetas via Karlstads universitets ledningsinformationsverktyg, Kuli. Dokumentation av riskanalyser som utgör underlag till universitetsledningens bedömning av den interna styrningen och kontrollen dokumenteras i verksamhetsplaneringssystemet Stratsys.

Kvalitativa uppgifter, såsom process- och aktivitetsbeskrivningar, baseras i de flesta fall på dokumentation från universitetet. I några fall baseras de på rapporter eller omdömen från externa aktörer. Källorna till dessa är då angivna i direkt anslutning till att de omnämns.

SAMMANFATTNING

Årsredovisningen innehåller bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling samt väsentlig information om vad universitetet har presterat i förhållande till uppgifter och mål som regeringen har beslutat för myndighetens verksamhet.

År 2023 innebar en för universitetet mer normal verksamhet inom både utbildning, forskning och samverkan med det omgivande samhället. Detta till skillnad från de tre föregående åren som påverkades starkt av pandemin.

Arbete med fokus på tydlighet, stabilitet och utveckling för medarbetare, studenter och samarbetsaktörer har präglat året.

Under årets första hälft tjänstgjorde Margareta Friman som vikarierande rektor. Regeringen utsåg i början av maj Jerker Moodysson som ny rektor för Karlstads universitet och han tillträdde tjänsten den 1 augusti.

Universitetet har en stabil ekonomi. Myndighetskapitalet har växt under senare år, vilket möjliggjort att lärosätet både kunnat hantera ett minskat anslag i kombination med kostnadsökningar på kort sikt och samtidigt kunnat fortsätta med strategiska satsningar där myndighetskapital tagits i anspråk. I linje med detta redovisar universitetet ett negativt ekonomiskt resultat för 2023 om minus 16 mnkr.

Verksamhetens intäkter uppgick till 1 378 mnkr, medan kostnaderna var 1 394 mnkr. Intäkterna ökade med 37 mnkr och kostnaderna ökade med 65 mnkr, vilket innebar att verksamhetsutfallet minskade med 28 mnkr jämfört med 2022.

Universitetets utbildningsutbud på grundnivå och avancerad nivå innefattar cirka 85 program och 750 fristående kurser. Av den samlade utbildningsvolymen återfanns ungefär 60 procent på yrkesexamensprogram, 20 procent på generella program och 20 procent på fristående kurser.

Efterfrågan på högre utbildning har minskat under 2023, efter att ha varit rekordhög under pandemin. Både antalet förstahandssökande och antalet programnybörjare minskade. År 2023 inkom knappt 6 000 förstahandsansökningar till universitetets programutbildningar, vilket var en minskning med 12 procent, medan antalet programnybörjare minskade med 4 procent.

Den samlade volymen utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till knappt 9 700 helårsstudenter. Det är en minskning motsvarande 3 procent jämfört med föregående år.

Inom anslagsfinansierad utbildning kan universitetet redovisa volymer till ett anslagsvärde om 778 mnkr. Då takbeloppet uppgick till 774,5 mnkr innebar detta en överproduktion om 3,5 mnkr och universitetet förstätter att leverera stabilt mot tilldelade takbelopp. Vid årets slut uppgick universitetets sparade överproduktion till 116 mnkr.

Forskningen vid universitetet bedrivs främst inom forskargrupper och forskningscentrum, med utgångspunkt från samhällets behov och med relevans för aktörer i Värmland, Sverige och resten av världen. Forskningen genomförs inom traditionella akademiska ämnen och inom mångvetenskapliga områden.

De totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå, uppgick till 463 mnkr. Detta motsvarade en ökning med 2 procent i förhållande till 2022.

Under året har 239 personer aktivt bedrivit forskarstudier vid universitetet. Könsfördelningen bland de examinerade var helt jämn.

Universitetet hade under 2023 i genomsnitt 1 384 personer anställda, motsvarande 1 159 årsarbetskrafter. Av årsarbetskrafterna var två tredjedelar undervisande och forskande personal, medan en tredjedel var teknisk och administrativ personal. Könsfördelningen bland universitetets personal var jämn på en övergripande nivå, men nedbrutet på olika personalkategorier var skillnaderna i vissa fall stora. Antalet disputerade bland universitetets lärare uppgick till 65 procent.

2

UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

UTBILDNINGSBUD OCH EFTERFRÅGAN

Karlstads universitet erbjuder ett brett utbildningsutbud i form av yrkesexamensprogram, generella program och fristående kurser. Efterfrågan på högskoleutbildning, som ökade kraftigt under pandemin 2020–2021, minskade påtagligt under 2022 och var ungefär densamma 2023. Ett vikande intresse har för Karlstads universitets del inneburit en nedgång i både antal förstahandssökande och antal programnybörjare.

UTBILDNINGSBUD

Universitetets utbildningsutbud på grundnivå och avancerad nivå innefattar omkring 85 program och 750 fristående kurser. Av den samlade utbildningsvolymen återfinns ungefär 57 procent av helårsstudenterna på yrkesexamensprogram, 22 procent på generella program och 20 procent på fristående kurser.

Yrkesexamensprogram är professionsinriktade utbildningar som leder till en specifik yrkesexamen. För att ett lärosäte ska få utfärda en viss yrkesexamen krävs ett särskilt examenstillstånd från Universitetskanslersämbetet. Universitetets yrkesexamensprogram mot lärare och förskollärare omfattar tillsammans nära en fjärdedel av den samlade utbildningsvolymen. Betydande utbildningsvolymerna utgörs därtill av yrkesexamensprogram mot civilekonom, civilingenjör, högskoleingenjör, jurist, psykolog, sjuksköterska, socionom, specialistsjuksköterska respektive tandhygienist.

Generella program är utbildningar som leder till högskole- eller kandidatexamen på grundnivå eller magister- eller masterexamen på avancerad nivå. Till denna grupp räknas även utbildningar mot konstnärlig examen på grundnivå eller avancerad nivå. Universitetets utbud av generella utbildningsprogram har breddats och kompletterats under de senaste åren. Detta gäller i synnerhet inom det samhällsvetenskapliga området, och då främst i form av olika påbyggnadsutbildningar på avancerad nivå.

Ett brett utbud av fristående kurser är betydelsefullt för universitetet. Sett över tid har emellertid utbildningsvolymerna inom fristående kurs relativt sett minskat. Vid millennieskiftet utgjorde fristående kurser 36 procent av universitetets volym helårsstudenter. År 2017 hade denna andel sjunkit till under 19 procent. De senaste åren har universitetet strävat efter att bibehålla volymerna inom fristående kurs, och 2023 uppgick andelen till 20 procent.

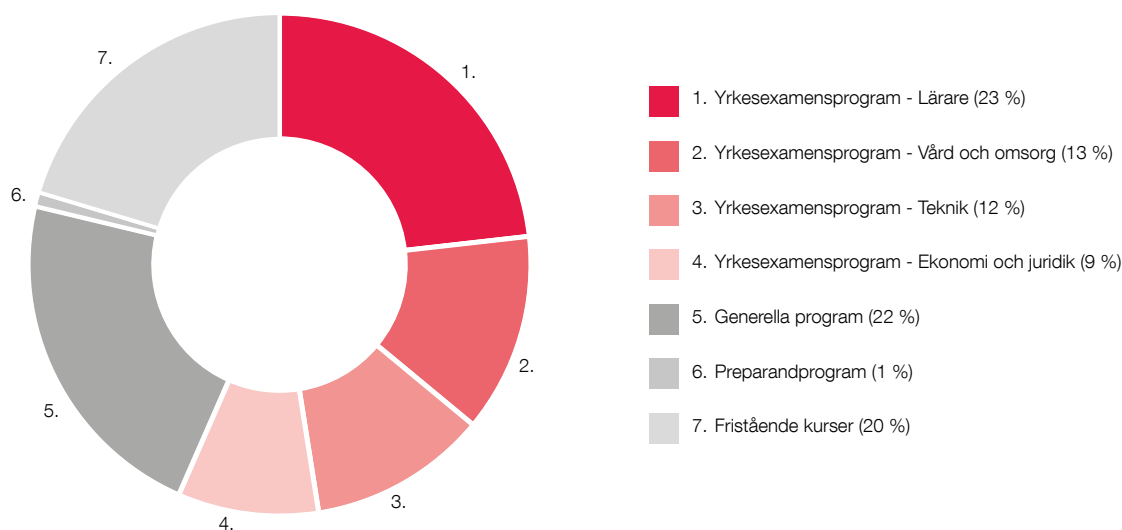
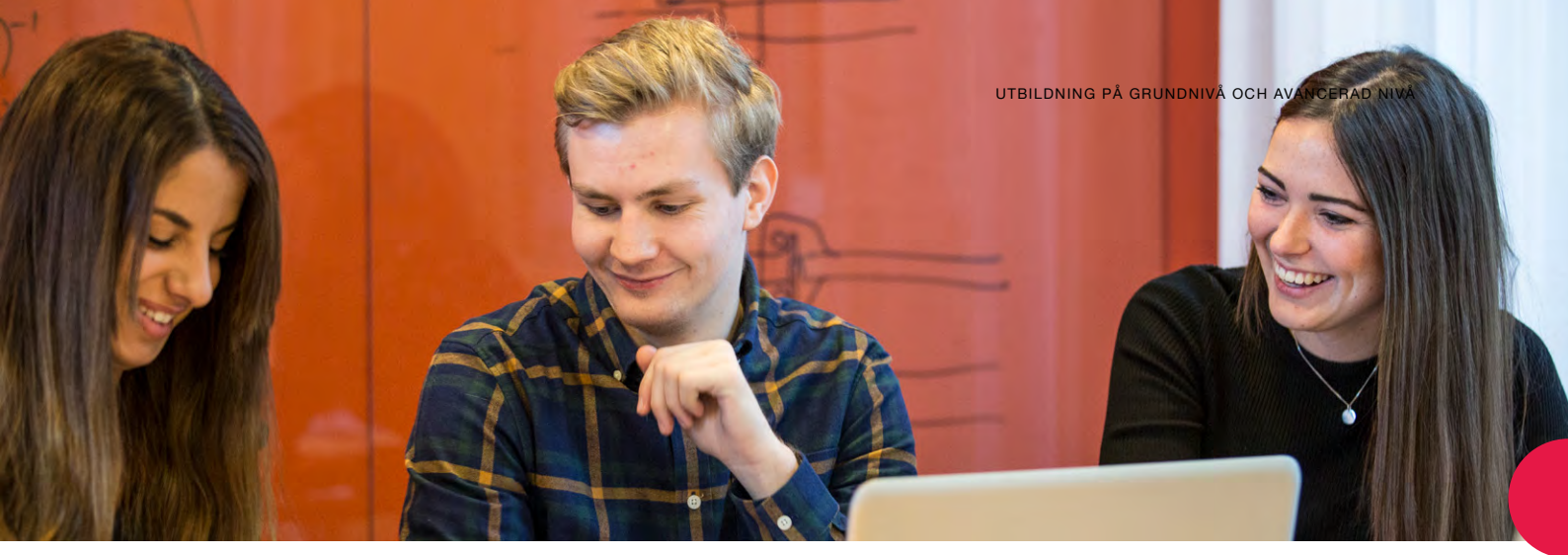

Diagram 1. Fördelning mellan olika program och kurser, utbildningsvolym 2023. (Källa: Ladok)

BEDÖMNINGAR OCH AVVÄGNINGAR AVSEENDE UTBILDNINGSBUDGETEN

Universitetets utbud av program och kurser har sin utgångspunkt i lärosätets vision och strategi. Där anges att utbildningsbudgeten ska vara relevant och av hög kvalitet, att studenterna efter avslutade studier ska vara attraktiva på arbetsmarknaden och att studierna ska förmedla en grundläggande prövande hållning.

Övergripande frågor som rör universitetets utbud av program och kurser behandlas sedan 2022 av en särskild utbildningsstrategisk grupp. Under 2023 har en universitetsgemensam utbildningsöversyn initierats i syfte att kartlägga möjligheterna att utveckla nya programutbildningar. Översynen inkluderade nationella omvärldsanalyser samt dialoger med näringslivskluster och andra regionala aktörer. Arbetet resulterade i beslut om att fyra prioriterade förslag ska utredas och konkretiseras: yrkesprogram mot biomedicinsk analytiker respektive specialpedagog, samt generella program med inriktning mot artificiell intelligens respektive företagsekonomi med inriktning hållbarhet.

Universitetets utbildningsutbud utvecklas kontinuerligt i syfte att möta det omgivande samhällets behov. I detta arbete beaktas såväl arbetsmarknadens behov som mer allmänna utbildningsbehov. Sedan flera år tillbaka har universitetet prioriterat professionsinriktade utbildningar. Vissa av dessa utbildningar, bland annat program mot lärare, socionom och sjuksköterska, stödjer universitetets arbete med breddad rekrytering. Andra utbildningar med professionsinriktning, såsom jurist, psykolog och musiker, attraherar andra studentgrupper. Utvecklingen av yrkesprogram grundas dels på olika uppdrag från regeringen, dels på studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Olika överväganden rörande arbetsmarknadens och samhällets behov av utbildning uppmärksammas även i universitetets interna modell för kvalitetssäkring. Den samlade bedömningen är att programutbildningar mot yrkesexamen även fortsättningsvis kommer att vara av intresse för studenter och efterfrågade av arbetsmarknaden.

Sveriges lärosäten har i uppgift att främja ett livslångt lärande. För Karlstads universitet realiseras detta bland annat i form av ett betydande utbud av fristående kurser både på grundnivå och avancerad nivå. Utbildningsstrategiska gruppen följer utvecklingen, och då särskilt

möjligheterna att stödja det livslånga lärandet. Fristående kurser utgör ungefär en femtedel av universitetets samlade utbildningsvolym. Sett till faktiskt antal studenter är dock fördelningen annorlunda, och nära hälften av de som under kalenderåret 2023 varit registrerade studerade på en fristående kurs.

För att möta behoven av utbildning för livslångt lärande, kompetensutveckling och omställning har universitetet satsat på flexibla undervisningsformer. Detta i form ett relevant utbud av fristående kurser, varierande studietakter, distansundervisning samt nyttjande av digitalisering och nätburet lärande. Inom ramen för KK-stiftelsens expertkompetensprogram erbjuder universitetet kompetensutveckling i form av fristående, korta och flexibla kurser på avancerad nivå riktade till yrkesverksamma.

Andelen av utbildningsvolymen som kategoriseras som distansundervisning har kontinuerligt ökat, från 6 procent år 2000 till närmare 34 procent år 2023.

Undervisningsformen distans är vanligt förekommande bland fristående kurser. Av 2023 års volym anslagsfinansierade fristående kurser var två tredjedelar klassificerad som distansundervisning. De senaste åren har volymen distansundervisning också ökat bland universitetets programutbildningar, och 2023 var mer än en fjärdedel av den anslagsfinansierade volymen programutbildning klassificerad som distans.

EUNICE

Sedan november 2023 är Karlstads universitet medlem i Europauniversitetet Eunice. Det är ett utbildnings- och forskningssamarbete mellan tio lärosäten som skapar förutsättningar för nära samarbete och samverkan med omgivande samhället. Eunicesamarbetet påbörjades 2020 och Karlstads universitet har tillsammans med två andra lärosäten gått in som nya medlemmar i det fyraåriga projektet. Utvecklingsarbetet har under året handlat om att bland annat öka kännedomen om Eunice, inleda utbildningssamarbeten samt hitta samarbetsytor och arbetssätt tillsammans med partnerlärosäten för att lägga grunden till ett gott samarbete inom Eunice. Gästföreläsningar och studentutbyten har ägt rum och en projektgrupp finns på plats. Som medlem i Eunice ser universitetet en möjlighet att utveckla utbildningsbudgeten för att attrahera motiverade studenter internationellt.

EFTERFRÅGAN PÅ PROGRAMUTBILDNINGAR

Sedan rekordnivån 2021 har den nationella efterfrågan på högre utbildning avtagit. Inför höstterminen 2023 hade knappt 182 600 personer i landet anmält sig till en programutbildning via Universitets- och högskolerådets anmälningssystem. Detta var en minskning med tolv procent i jämförelse med anmälningsrekordet från höstterminen 2021.

Karlstads universitet har påverkats av det vikande intresset. I de två antagningsomgångarna för 2023 inkom knappt 6 000 förstahandssökningar till universitetets programutbildningar. Detta var nästan 800 förstahandssökande färre än 2022. I jämförelse med rekordåret 2021 har antalet förstahandssökande till universitetets program gått ned med 23 procent, vilket innebär att efterfrågan var den lägsta på över tio år.

En indikator på lärosätets attraktionskraft är antalet studenter som faktiskt påbörjar sina studier, det vill säga de registrerade programnybörjarna. Under 2023 påbörjade 3 216 studenter en programutbildning vid Karlstads universitet. Detta var 150 färre än under 2022, vilket motsvarar en nedgång om 4 procent.

SÖKTRYCK TILL PROGRAMUTBILDNINGAR

Ett etablerat mått på lärosätens och utbildningars popularitet är söktrycket. Detta mäts som antalet behöriga förstahandssökande per antagen student. I Universitetskanslersämbetets statistikdatabas redovisas söktryck för varje ansökningsomgång uppdelat på yrkesexamensprogram respektive generella program.

På nationell nivå hade yrkesexamensprogram med start höstterminen 2023 ett genomsnittligt söktryck på 2,0. För Karlstads universitet var motsvarande värde 1,6. Universitetet är därmed fortsatt ett av de lärosäten i Sverige som uppvisar ett relativt svagt söktryck.

Söktrycket tenderar att variera mycket mellan olika utbildningar. De av universitetets yrkesexamensutbildningar som höstterminen 2023 hade högst söktryck var programmen mot psykolog- och specialistsjuksköterskeexamen med 4,6 respektive 3,1 behöriga förstahandssökande per antagen. Bland universitetets programutbildningar med svagt söktryck fanns exempelvis program mot civilingenjörs- och högskoleingenjörsexamen, med söktryck på 0,8 respektive 0,9.

För generella utbildningsprogram låg det genomsnittliga söktrycket i Sverige på 1,7 höstterminen 2023. Vid Karlstads universitet var söktrycket 1,5. Jämfört med höstterminen 2022 var det genomsnittliga söktrycket i riket på oförändrad nivå, samtidigt som söktrycket till generella program vid Karlstads universitet sjunkit något.

EFTERFRÅGAN PÅ FRISTÅENDE KURSER

Den faktiska efterfrågan på fristående kurser är problematisk att följa. Detta då det av tillgänglig statistik inte framgår hur många kurser en student egentligen har för avsikt att läsa. Nationella jämförelser försvåras också av att Sveriges lärosäten har olika administrativa rutiner för hur befintliga programstudenter söker kurser inom utbildningsprogram.

Enligt statistik från Universitets- och högskolerådet fanns totalt cirka 132 500 förstahandssökande till fristående kurs i den nationella antagningsomgången inför höstterminen 2023. Jämfört med föregående hösttermin innebär detta att intresset i landet ökade med tre procent. För Karlstads universitet var utvecklingen den motsatta, och antalet förstahandssökande till lärosätets fristående kurser minskade med tio procent.

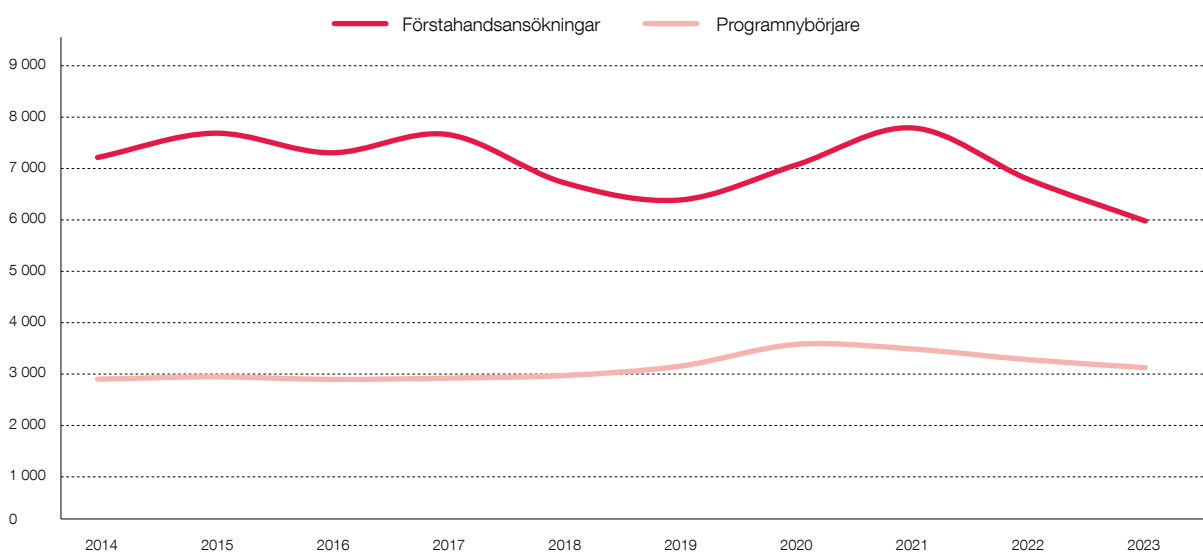

Diagram 2. Antal förstahandsansökningar respektive programnybörjare vid anslagsfinansierade programutbildningar, vår- och höstterminer 2014–2023. (Källor: UHR, Ladok)

UTBILDNINGSVOLYMER OCH STUDIERESULTAT

Universitetets samlade volymutbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till 9 687 helårsstudenter och 7 825 helårsprestationer och under året utfärdades 2 010 examensbevis. Detta innebär att såväl registreringar som studieresultat minskade jämfört med föregående år.

UTBILDNINGSVOLYMER – HELÅRSSTUDENTER

Kalenderåret 2023 uppgick den totala volymen utbildning på grundnivå och avancerad nivå till 9 687 (9 963) helårsstudenter. Av helårsstudenterna var 6 096 hänförliga till kvinnor och 3 591 hänförliga till män.

Volymen anslagsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå var 9 365 (9 594) helårsstudenter. Den fortsatt höga utbildningsvolymen kan till stor del förklaras av de olika utbyggnadsuppdrag som regeringen beslutade om under pandemiåren 2020 och 2021.

Bidragsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå innefattade 2023 två insatser knutna till lärarutbildningsområdet: vidareutbildning av obehöriga lärare respektive utbildning på avancerad nivå för yrkeslärare. Sammantaget uppgick den bidragsfinansierade utbildningen till 111 (130) helårsstudenter.

Volymen studieavgiftsfinansierad utbildning var 12 (15) helårsstudenter. Den låga omfattningen kan förklaras av att universitetet under flera år inte prioriterat internationell rekrytering av betalande studenter.

Med uppdragsutbildning avses kurser som arbetsgivare och organisationer beställer för kompetensutveckling av medarbetare eller medlemmar. Under 2023 uppgick volymen poänggivande uppdragsutbildning till 200 (224) helårsstudenter. Huvuddelen avsåg skolområdet i form av rektorsutbildning och lärarlyft, medan övriga delar avsåg uppdragsutbildning i form av fristående kurser.

Under kalenderåret 2023 har totalt 22 555 (23 302) individer bidragit till volymen helårsstudenter. I studentpopulationen fanns 14 681 (15 123) kvinnor och 7 874

(8 179) män. Detta innebär att 65 procent av de registrerade studenterna var kvinnor, vilket var samma andel som föregående år. Universitetets äldsta student var en kvinna född i november 1940, medan den yngsta studenten var nyligen fyllda 16 år vid höstterminens start.

STUDIERESULTAT – ANTAL HELÅRSPRESTATIONER OCH PRESTATIONSGRAD

De inrapporterade studieresultaten på grundnivå och avancerad nivå motsvarade sammanlagt 7 825 (7 986) helårsprestationer. Av dessa kunde 7 545 (7 689) hänföras till anslagsfinansierad utbildning.

Den genomsnittliga prestationsgraden, mätt som kvoten mellan helårsprestationer och helårsstudenter, uppgick till 81 (80) procent. Prestationsgrad är ett måttvärde som tenderar att variera över tid. Detta dels på grund av skiftande prestationsförmåga mellan olika studentkullar och dels på grund av fördelningen mellan studieämnen, kurstakter och undervisningsformer.

Om man delar in utbildningar i program respektive fristående kurs, hade studenter som läser ett program en genomsnittlig prestationsgrad om 88 (87) procent, medan motsvarande värde för studenter som läser fristående kurser var 54 (55) procent. En förklaring till skillnaden kan vara att programstudenter i högre utsträckning sannolikt studerar för att erhålla en examen, medan de som läser fristående kurser kan ha ett mer intresseorienterat syfte med sina studier.

Om man delar in universitetets utbildningar efter undervisningsform, uppvisade campusutbildningar en

Tabell 1. Utbildningsvolymen på grundnivå och avancerad nivå, antal helårsstudenter. (Källa: Ladok)

	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Anslagsfinansierat uppdrag	6 259	3 683	9 942	6 057	3 536	9 594	5 883	3 482	9 365
Bidragsfinansierade uppdrag	67	57	123	84	46	130	65	46	111
Betalstudenter	3	9	12	4	11	15	3	8	12
Uppdragsutbildning	172	50	222	165	58	224	145	55	200
Summa helårsstudenter	6 501	3 798	10 299	6 311	3 651	9 963	6 096	3 591	9 687
Förändring jämfört med föregående år			+6%			-3%			-3%

prestationsgrad på 86 (85) procent, medan prestationsgraden för distansutbildningar var 71 (71) procent. En förklarande faktor kan vara att distansstudenter i högre utsträckning tycks yrkesarbeta vid sidan av studierna, vilket torde gör det svårare för dem att fullgöra kursmomenten inom ordinarie tidsramar.

Prestationsgraden skiljer sig också mellan kvinnor och män. På övergripande nivå var den genomsnittliga prestationsgraden för kvinnor 83 (82) procent, medan motsvarande värde för män var 77 (76) procent.

STUDIERESULTAT – EXAMINA

Inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå utfärdar universitetet tre typer av examina: generella examina, yrkesexamina och konstnärliga examina. Under 2023 utfärdades sammanlagt 2 010 (2 048) examensbevis.

De 2 010 examensbevisen som universitetet utfärdade på grundnivå och avancerad var fördelade bland 1 967 individer. Detta är en följd av att samma person kan erhålla flera examina under samma kalenderår och i vissa fall även för samma utbildning. Detta kan exempelvis ske när en student har genomgått en utbildning mot en

yrkesexamen, men som också kvalificerar studenten för en generell examen inom ett huvudområde.

Generella examina omfattar högskoleexamen och kandidatexamen på grundnivå samt masterexamen och masterexamen på avancerad nivå. Under 2023 utfärdades sammanlagt 719 (729) generella examina vid universitetet. Bland generella examina på grundnivå var huvudområdena arbetsvetenskap, medie- och kommunikationsvetenskap samt företagsekonomi mest förekommande. Vad gäller generella examina på avancerad nivå utfärdades flest examina inom huvudområdet industriell ekonomi.

En yrkesexamen avser utbildning inom en tydlig profession och för att kunna erhålla en yrkesexamen ska studenten i normala fall ha slutfört motsvarande utbildningsprogram. Avsikten med yrkesexamina är att svara mot områden med väl definierade utbildningsbehov, däribland yrken med legitimationskrav. Under 2023 utfärdade universitetet totalt 1 280 (1 309) yrkesexamina, varav knappt hälften avsåg en lärarexamina.

Under kalenderåret 2023 utfärdade universitetet 11 (10) konstnärliga högskole- och kandidatexamina. Samtliga dessa examina avsåg huvudområdet musik.

Tabell 2. Antal examina i utbildning på grundnivå och avancerad nivå. (Källa: Ladok)

	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Generella examina									
Högskoleexamen	10	4	14	15	8	23	6	7	13
Kandidatexamen	343	216	559	382	189	571	378	202	580
Magisterexamen	60	16	76	58	18	76	52	20	72
Masterexamen	28	27	55	43	16	59	26	28	54
Delsumma generella examina	441	263	704	498	231	729	462	257	719
Yrkesexamina									
Civilekonomexamen	45	50	95	43	41	84	40	28	68
Civilingenjörsexamen	24	59	83	23	39	62	20	48	68
Högskoleingenjörsexamen	12	90	102	12	52	64	19	67	86
Juristexamen	1	3	4	41	20	61	51	15	66
Lärarexamina	489	163	652	466	185	651	452	163	615
Psykologexamen	23	7	30	30	9	39	13	5	18
Receptarieexamen	1	0	1						
Sjuksköterskeexamen	134	13	147	132	24	156	137	24	161
Socionomexamen	68	12	80	89	16	105	86	10	96
Specialistsjuksköterskeexamen	83	13	96	72	15	87	69	10	79
Tandhygienistexamen							21	2	23
Delsumma yrkesexamina	880	410	1 290	908	401	1 309	908	372	1 280
Konstnärliga examina									
Konstnärlig högskoleexamen	2	2	4	0	3	3	2	3	5
Konstnärlig kandidatexamen	3	5	8	2	5	7	4	2	6
Delsumma konstnärliga examina	5	7	12	2	8	10	6	5	11
Summa examina	1 326	680	2 006	1 408	640	2 048	1 376	634	2 010

REDOVISNING AV UTBILDNINGSUPPDRA

Universitetet har via regleringsbrev tilldelats ett antal specifika uppdrag inom området utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Huvuddelen av dessa uppdrag, liksom ett antal andra satsningar, redovisas under detta avsnitt.

MÅL HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSEXAMINA

Regeringen har presenterat särskilda mål för antal utfärdade examina under perioden 2021–2024. Målen gäller ett antal yrkesutbildningar inom de två områdena lärar- och förskollärarytutbildningar respektive hälso- och sjukvårdsutbildningar.

För sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeutbildningar är universitetets mål för perioden att utfärda 1 050 examina. År 2021–2023 har 726 examina utfärdats. Det innebär att universitetet, vid liknande volym 2024 inte kommer att nå det uppsatta målet, utan hamna något under 1 000 examina.

Universitetet arbetar kontinuerligt för att möjliggöra utbildning av fler sjuksköterskor. Antalet förstahandsökande till sjuksköterskeprogrammet är högt och genomströmningen relativt god. En begränsande faktor för ökad antagning har varit tillgången till platser för verksamhetsförlagd utbildning, VFU. Under åren 2018–2020 var det små variationer mellan antalet nybörjarstudenter på programmen. Från hösten 2021 har antagningen till sjuksköterskeprogrammet kunnat öka något. Universitetets bedömning är att antalet programnybörjare skulle kunna ökas vid tillgång till fler platser för VFU. Universitetet har fortlöpa dialog med Region Värmland och kommunerna i regionen om möjligheterna för detta.

För specialistsjuksköterskeprogrammen överstiger antalet förstahandsökande dimensioneringen, medan antalet faktiska programnybörjare varit färre. En orsak kan vara att specialistsjuksköterskeprogram i stor utsträckning söks av yrkesverksamma sjuksköterskor, och att det i många fall kan vara svårt att kombinera arbete med uni-

versitetsstudier. Utbildningarna ges på distans, vilket ger större möjlighet till flexibilitet i tid och plats för studier. Universitetet bedömer att förbättrade möjligheter till specialistutbildning inom ramen för befintlig anställning som sjuksköterska skulle underlätta rekryteringen. Samråd har skett med de kliniska verksamheterna rörande utbildningstjänster. Verksamheterna kommer även att delta i rekryteringsdagar vid universitetet för att visa upp möjligheten till specialistutbildning efter sjuksköterskeexamen.

DECENTRALISERAD VÅRDUTBILDNING

Karlstads universitet har erhållit ett särskilt anslag för att utveckla och stärka kvaliteten i decentraliserad vårdutbildning. Universitetets insatser inkluderar utveckling för att stärka den vetenskapliga kompetensen inom specialistsjuksköterskeutbildningarna, samt att utreda möjligheterna för att erbjuda decentraliserad utbildning av biomedicinska analytiker.

Den vetenskapliga kompetensen bland lärarna är ett prioriterat område. Under året har en adjunkt antagits till forskarutbildning mot doktorsexamen med fokus på klinisk forskning inom operationssjukvård.

Satsningen på utbildningsmodell för att stärka professionen inom biomedicinska analytiker har fokuserat på samverkan med Region Värmland för att utreda förutsättningar för att starta ett program. Arbetet har pågått under året med nytänkande kring utbildningsplan, modifierad campusutbildning, tätare samverkan med regionen för klinisk träning, samt ett starkare fokus för att integrera klinisk forskning genom utbildningen.

Tabell 3. Antal examina inom området hälso- och sjukvårdsutbildningar. (Källa: Ladok)

Examen	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjuksköterskeexamen	134	13	147	132	24	156	137	24	161
Specialistsjuksköterskeexamen	83	13	96	72	15	87	69	10	79
Summa vårdexamina	217	26	243	204	39	243	206	34	240

Medlen för decentraliserad vårdutbildning har fördelats relativt lika till de två satsningarna. Tillkommande kostnader uppgår 2023 till 920 tkr och utgörs främst av personalkostnader och indirekta kostnader.

Studentvolymen inom specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot operationssjukvård uppgick 2023 till 28 helårsstudenter. Universitetets prognos för de kommande två åren är att denna nivå kommer ligga kvar. För biomedicinsk analytikerutbildning planerar universitetet, under förutsättning att beslut fattas om att inrätta ett program, att anta 40 studenter per år från och med hösten 2025. Detta motsvarar en volym om cirka 18 helårsstudenter den första terminen.

Universitetet ser ett stort värde med satsningen. Utveckling av nya former för utbildning och kompetensutveckling av personal är långsiktiga projekt som förväntas ge effekt om några år. Den decentraliserade utbildningen av operationssjuksköterskor har fungerat väl med ett brett upptagningsområde, främst i Mellansverige.

VFU I VÅRDUtbILDNINGAR

Universitetet har erhållit ett bidrag för att finansiera en särskild satsning för att öka tillgången till verksamhetsförlagd utbildning i vårdutbildningar, VFU, bland annat i sjuksköterskeutbildningar. Fokus för arbetet har under 2023 varit att omstrukturera sjuksköterskeprogrammet för att möjliggöra en utökning av antalet VFU-veckor från 32 till 43 veckor. Detta har involverat diskussioner med såväl Region Värmland som kommunerna i länet. En ny utbildningsplan har tagits fram och VFU-veckornas placering under programperioden har planerats in. Avstämning av uppfyllelse av nationella examensmål i den nya strukturen har gjorts.

I arbetet kring nya treårsavtal med kommuner avseende VFU i sjuksköterskeprogrammet och specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning distriktssköterska har olika möjligheter och behov identifierats för att utveckla genomförande och organisation av VFU. En ny modell för ekonomisk ersättning till kommunerna har arbetats fram, där alla platser genererar ersättning vilket inte varit fallet tidigare.

För samordning och uppföljning av insatser inom VFU i kommunerna har en samverkansgrupp etablerats med representanter för kommunernas socialchefsnätverk och HR-chefsnätverk samt fakultets-, institutions- och programledning vid Karlstads universitet.

I samarbete med Region Värmland pågår arbete med att utarbeta nya avtal för sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeprogrammen utformade för en utökning av antalet VFU-veckor. Då specialistsjuksköterskeprogrammen ges på distans har även nya avtal tagits fram med fler regioner för att möjliggöra VFU i närhet av studenternas hemorter.

Samverkansformer mellan Region Värmland och Karlstads universitet är väletablerade på flera nivåer. VFU-frågan diskuteras såväl på strategiskt plan i en samverkansgrupp, som på ett mer operativt plan i branschråd och olika nätverk. Formerna för handledarutbildning har

setts över och utbildningen ska framöver erbjudas i mer flexibla former för att underlätta deltagande.

Fokus under 2024 kommer att vara att förbereda och från höstterminen etablera den nya strukturen för VFU i sjuksköterskeprogrammet. Kursplaner anpassade för den nya programutformningen kommer att tas fram.

Fortsatt samverkan på ledningsnivå med kommunerna planeras för att följa upp pågående utvecklingsarbete och identifiera nya möjligheter till effektivt samarbete kring VFU. För VFU i kommuner planeras även att utveckla samarbetsformerna på operativ nivå för att underlätta att kommunerna i Värmland sammantaget kan tillhandahålla de platser som behövs.

I samarbete med kommunerna finns möjligheter att starta fler kliniska utbildningsboenden för att stärka utbildningsmiljön i VFU. Ett nytt sådant är under uppstart. Motsvarande kliniska utbildningsavdelningar finns i regionens verksamheter och båda dessa konstruktioner möjliggör en studentförtätning med fler studenter per handledare. Miljöerna underlättar arbete med så kallad peer-learning, där studenterna stöttar varandra i lärandet. Det finns ett behov att utveckla formerna för peer-learning i VFU och en översyn har startats som fortsätter under 2024. Ett väl fungerande system förväntas underlätta fler placeringar i verksamheterna såväl i kommuner som i regionen.

DISTANSUTBILDNING

Karlstads universitet är ett av sex lärosäten som under 2022 och 2023 erhållit ett särskilt bidrag i syfte att öka tillgången till högskoleutbildning och stärka kompetensförsörjningen runt om i landet. Medlen ska användas till utvecklingsåtgärder som syftar till ökad kvalitet och genomströmning i studier på distans, framförallt för studenter som läser professionsutbildningar.

Utvecklingsåtgärder som syftar till ökad kvalitet och genomströmning i studier på distans har fortsatt under 2023 i projektet Rätt förutsättningar för distansutbildning och dess delprojekt. Delprojekten berör tre områden: bättre teknik för distansutbildning, höjd kompetensnivå hos lärare avseende pedagogiska metoder och verktyg för distansutbildning samt en avhoppsstudie inom distansprogrammen för ämneslärarexamen och tandhygienistexamen.

Under 2024 slutförs projektet med en sammanfattande analys kring framgångsfaktorer för distansutbildning baserat bland annat på de tidigare delprojekten inför uppstart av nya utbildningar på distans. Universitetet bedömer att arbetet på sikt kommer att öka kvalitet och genomströmning vid studier på distans.

LIVSLÅNGT LÄRANDE

För att utöka möjligheter till omställning och vidareutbildning genomför regeringen en särskild satsning på utbildningar för livslångt lärande. Av universitetets anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2023 har 7,7 mnkr reserverats för denna satsning. För uppdraget gäller särskilda villkor för redovisning och avräkning, då

ersättningen per helårsstudent ska motsvara summan av ersättningen för en helårsstudent och en helårsprestation för relevant utbildningsområde.

Enligt regleringsbrev ska satsningen bland annat fokuseras mot utbildning som främjar klimatomställning. Under 2023 har universitetets insatser på området inriktats på fyra fristående kurser: Anatomi och fysiologi, Hantering av komplexa miljörisker, Klimat i förändring samt Klimatanpassning och mitigering.

På de fyra kurserna registrerades totalt 448 studenter, varav 349 kvinnor och 99 män. Utbildningsvolymen uppgick sammanlagt till 69 helårsstudenter, och det avräkningsbara värdet var drygt 7,7 mnkr. Detta innebar att universitetet kunde ta i anspråk hela det särskilda anslagsbelopp som avsåg satsningen på livslångt lärande.

STUDENTHÄLSA

Universitetet har erhållit riktade anslag för att stärka studenthälsan, möjliggöra preventiva insatser för att minska studenters psykiska och fysiska ohälsa samt stärka stödet för studieovana studenter.

Under 2023 har universitetet fortsatt att utbilda medarbetare inom Mental Health First Aid. Under året har totalt 1 032 (1 043) stödsamtal med studenter genomförts, vilket ligger ungefär på samma nivå som

tidigare år. Under året har en specialpedagog anställts som har handledt studenter med utmaningar i utbildningssituationen individuellt. Olika typer av gruppaktiviteter har också genomförts, både på plats och digitalt, för att stärka det preventiva arbetet med psykisk hälsa. Under året har även fokus legat på att förebygga ensamhet, då universitetet ser att detta är en stor utmaning. Exempel är föreläsningar om att studera hållbart och metoder för stresshantering.

EU:S FACILITET FÖR ÅTERHÄMTNING OCH RESILIENS – RRF

I Sveriges återhämtningsplan ingår inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens, RRF. Satsningen ska bidra till att reparera de akuta ekonomiska och sociala skadorna till följd av pandemin. Den ska också bidra till att bygga ett EU som är mer miljövänligt, digitalt och resiliens, samt bättre anpassat till nuvarande och kommande utmaningar.

För åtgärden som benämns resurser för att möta efterfrågan på utbildning vid universitet och högskolor har Karlstads universitet erhållit 26,5 mnkr. Medlen får användas för att öka antalet studenter inom högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt inom behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

UTBILDNINGSUPPDRAG INOM LÄRARUTBILDNING

Behovet av behöriga lärare är stort och regeringen har initierat ett antal insatser i syfte att både öka antalet sökande och att utveckla och bedriva lärarutbildningar. I detta kapitel redovisas de uppdrag inom området utbildning på grundnivå och avancerad nivå som berör lärarutbildning.

DIMENSIONERING AV LÄRARUTBILDNING

Karlstads universitet utbildar lärare på alla nivåer genom program för förskollärare, grundlärare, ämneslärare, musiklärare, yrkeslärare och speciallärare. Lärarutbildningen innefattar därtill bidrags- och uppdragsfinansierade utbildningar för lärare och rektorer.

Arbetet med dimensioneringen av lärarutbildningen innefattar att planera för utbildningen till olika examina, inriktningar och ämneskombinationer så att volymerna svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens nationella och regionala behov.

Lärarutbildningens rekryterings- och marknadsföringsinsatser stödjer universitetets strategiska plan för studentrekrytering samt lärarutbildningsnämndens utbildnings- och forskningsstrategi. Planen vilar på, och kompletterar, den centrala studentrekryteringsstrategin.

För att nå presumtiva studenter har lärarutbildningen dels varit en del av universitetets centrala studentrekryteringskampanj, dels genomfört särskilda satsningar riktade till en något äldre målgrupp. Många av studenterna inom lärarutbildningen är mellan 25–45 år, till skillnad från den centrala kampanjen som främst riktar sig till presumtiva studenter i åldern 18–24 år.

Temat för universitetets centrala rekryteringskampanj var frågan ”Varför?”, eftersom nyfikenhet och kritiskt

tänkande ligger till grund för all akademisk kunskap. Lärarutbildningens fråga var ”Varför glömmar man aldrig en bra lärare?”. Mycket av marknadsföringen har skett i sociala medier. Där har universitetet anpassat annonser till olika program genom bland annat filmer och text.

MÅL LÄRAR- OCH FÖRSKOLLÄRAREXAMINA

Universitetet har som mål att inom lärar- och förskolläraryt utbildningar utfärda minst 2 355 examina under perioden 2021–2024. Under perioden 2021–2023 har sammanlagt 1 829 examina utfärdats, vilket utgör 78 procent av målet. Detta indikerar att målet för hela perioden kommer att kunna nås. Det som kan leda till en sämre måluppfyllelse är att rekryteringen till de korta programmen inom kompletterande pedagogisk utbildning samt yrkeslärare minskat under de senaste åren.

För att öka intresset för universitetets lärarutbildningar och nå examensmålen har bland annat särskilda rekryteringsinsatser genomförts riktade till en något äldre målgrupp. Ett antal utvecklingar av programutbudet har också genomförts. Dels genom att öppna upp grundläroprogram med inriktning mot årskurs 4–6 via distans med närträffar, dels att möjliggöra för kompletterande pedagogisk utbildning, innehållande ett självständigt arbete. Diskussioner har även initierats kring möjligheten

Tabell 4. Antal examina inom området lärar- och förskolläraryt utbildningar. (Källa: Ladok)

Examen	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Förskollärarexamen	178	4	182	159	5	164	146	7	153
Grundlärarexamen	114	16	130	93	13	106	100	16	116
Speciallärarexamen	11	2	13	12	4	16	14	0	14
Yrkeslärarexamen	43	36	79	49	32	81	42	25	67
Ämneslärarexamen	122	97	219	129	121	250	128	111	239
Summa	468	155	623	442	175	617	430	159	589

att läsa en kortare kompletterande lärarutbildning med inriktningarna idrott och hälsa samt företagsekonomi. Studier har genomförts för att identifiera orsaker till avhopp från utbildningarna och baserat på detta förs diskussioner kring utvecklingsinsatser för att öka kvarvaron och genomströmningen i samtliga program.

ARBETSINTEGRERAD LÄRARUTBILDNING

Arbetsintegrerad lärarutbildning är ett sätt att möta den brist på behöriga lärare och förskollärare som råder, framförallt i mindre kommuner. Det är också en utbildning där teori och praktik integreras under utbildningens gång.

Utbildningen baseras på att intresserade kommuner anställer studenterna som lärare eller förskolelärare motsvarande en halvtidstjänst. Övrig tid ägnar sig studenterna åt distansstudier på 75 procents fart. Anställningen avser ett år i taget. Verksamhetsförlagd utbildning ingår i tjänsten och handleds av en lokal lärarutbildare på skolan eller förskolan.

Den arbetsintegrerade lärarutbildning har bedrivits i form av grundlärarprogram med inriktning mot årskurs 4–6 samt förskollärarprogram. Utbildningsvolymerna uppgick 2023 till 28 respektive 21 helårsstudenter.

Under 2023 antog universitetet inga nya studenter till arbetsintegrerad lärarutbildning. Detta då skolhuvudmännen inte, i tillräckligt stor utsträckning, var villiga att anställa nya studenter, vilket är en central del av utbildningen.

Prognosen för 2023 – 2026 är att inte ha någon antagning under 2024, men att se över möjligheterna till en alternativ organisation som gör det möjligt att bedriva en arbetsintegrerad modell där samverkan med kommunerna ser ut på ett annat sätt.

Universitetets arbetsintegrerade grundlärarprogram och förskollärarprogram har studenter som läser och arbetar inom elva kommuner: Hagfors, Hallsberg, Hammarö, Hällefors, Karlstad, Kristinehamn, Lindesberg, Nora, Sunne, Säffle och Årjäng.

Under sin studietid ska studenterna ha tillgång till ett lärcentra för att där kunna ingå i en studiegrupp. Det är en viktig framgångsfaktor för att de ska klara av studierna på ett bra sätt. Ett utvecklingsområde är att stärka kopplingen mellan teori och praktik. Detta så att kopplingen inte bara blir tydlig när studenterna arbetar, utan att också teoretiska kurser knyter an till praktiska inslag som studenterna kan relatera till utifrån sin roll som lärare eller förskolelärare.

UTVECKLING AV VFU I LÄRARUTBILDNINGEN – ÖVNINGSSKOLOR OCH ÖVNINGSFÖRSKOLOR

En övningsskola är en skola där lärarstudenter fullgör huvuddelen av sin verksamhetsförlagda del av lärarutbildningen. De lärare som handleder studenter ska vara yrkesskickliga och behöriga i de ämnen som VFU-perioden avser. Handledarna har genomgått eller ska genomgå en handledarutbildning. Universitetet och övningsskolorna har en tät samverkan och det har skapats forum där möten sker i syfte att utveckla kvaliteten i verksamheten med övningsskolor. Den täta samverkan gör också att man kan agera snabbare vid ärenden som rör studenter.

Under 2023 har universitetet haft övningsskolor inom grundlärarprogrammet och ämneslärarprogrammet samt övningsförskolor inom förskollärarprogrammet. Det är till största delen campusstudenter som blir placerade på övningsskolor och övningsförskolor, då distansstudenter ska placeras nära sin hemort. Verksamhetsförlagd utbildning inom övningsskoleverksamhet har under 2023 omfattat 428 studenter, och en volym om 83 (66) helårsstudenter.

Universitetets erfarenheter av verksamheten är goda, samtidigt som det finns flera utmaningar. Övningsskolorna uttrycker att det är positivt med en hög koncentration av studenter utifrån deras lärsituation, men samtidigt får universitetet signaler om att det kan vara svårt att hitta handledare till de studenter som placeras.

Antalet utbildade handledare vid övningsskolorna och övningsförskolorna behöver öka. Därför har antalet platser vid handledarutbildningen ökat från 80 till 110 under läsåret 23/24.

UTBILDNING AVANCERAD NIVÅ FÖR YRKESLÄRARE

Linköpings universitet och Malmö universitet har fått särskilda medel för att planera och utveckla utbildning på avancerad nivå för yrkeslärare. För Linköpings universitet ingår då att samarbeta med Göteborgs universitet och Karlstads universitet.

Masterprogrammet i pedagogik för yrkeslärare ges på distans och omfattar fyra års studier på halvfart. Utbildningen vänder sig till utbildade yrkeslärare som vill fördjupa sina kunskaper inom yrkesutbildning, eller som vill vidareutbilda sig och bli behöriga till forskarstudier. Examen, som ges inom huvudområde pedagogik, utfärdas av Linköpings universitet efter slutförd utbildning.

Under 2023 fortsatte första kullen studenter sina studier, och hösten 2023 skedde också antagning för utbildningens andra programkull. Karlstads universitet har under 2023 genomfört två kurser inom programmet. Antalet registrerade studenter var 29, 24 kvinnor och 5 män, och utbildningsvolymen uppgick till 7 helårsstudenter och 3 helårsprestationer.

VIDAREUTBILDNING AV OBEHÖRIGA LÄRARE, VAL

Utöver programbundna utbildningar genomför universitetet även vidareutbildning av obehöriga lärare genom VAL-projektet. VAL är en kompletterande lärarutbildning för de som arbetar som lärare eller förskollärare, men saknar examen. Studenterna har individuella studieplaner och läser kurser parallellt med arbete i skolorna. Utbildningen är bidragsfinansierad och regleras i en särskild förordning.

VAL har ett sjunkande antal förstagångsregistreringar, vilket framförallt beror på att studenter omregistrerar sig och skjuter fram nya kurser i hög utsträckning.

Den förkortade förskollärarutbildningen för barnskötare med lång erfarenhet startade 2021. Studenternas reella kompetens valideras och kursansvariga har byggt upp en struktur och form som verkar gynna breddat deltagande och resultat hos en grupp med många högskolenybjörare.

För att studenterna ska få förutsättningar att kombinera arbete och studier beställs också kompletterande ämneskurser från andra lärosäten. Det gäller exempelvis kurser som erbjuds på distans eller med annan studietakt än vid Karlstads universitet.

År 2023 kan universitetet redovisa en utbildningsvolym inom VAL om 93 (114) helårsstudenter och 66 (84) helårsprestationer.

KOMPLETTERANDE PEDAGOGISK UTBILDNING FÖR FORSKARUTBILDADE

Karlstads universitet är ett av de lärosäten som fått regeringens uppdrag att anordna särskild kompletterande utbildning för personer med forskarexamen. En sjätte grupp studenter antogs till utbildningen i januari 2023. Denna antagningsomgång präglades av få sökande och få som påbörjade utbildningen. Sammantaget fanns det 43 behöriga sökande och av dessa var det 11 som tackade ja till sin plats i urval 1. Detta var en kritiskt låg siffra och därför tog lärosätena i projektet initiativ till en dialog med utbildningsdepartementet för att få till stånd ett beslut om att Stockholms universitet samt Kungliga Tekniska högskolan ska bli de lärosäten som ger denna utbildning. Trots upprepade påstötningar från Umeå universitet, som har samordningsansvaret för denna utbildning, fattades inget beslut innan urval skulle göras inför vårterminen 2024.

De urvalsgrupper som tillämpades var desamma som inför våren 2020. Precis som tidigare bedömdes om de sökande uppfyllde kraven för ett av de sökbara undervisningsämnena. Om så var fallet var den sökande behörig till utbildningen och ingick i urvalet till utbildningen. De som sedan antogs fick därefter frågan om de ville provas även för behörighet i flera undervisningsämnen efter att de påbörjat utbildningen. Denna granskning begränsades därmed till de som faktiskt påbörjade sin utbildning, vilket sparar resurser och ger en bättre process för både ansvariga tjänstepersoner och för studenterna.

Vid den avstämning som gjordes efter halva utbildningen nekades tre studenter fortsatt utbildningsbidrag på grund av brist på avklarade poäng.

NY KORTARE KPU

Karlstads universitet är ett av tio lärosäten som fått i uppdrag att anordna en försöksverksamhet med en kortare kompletterande pedagogisk utbildning som leder till grundlärar- eller ämneslärarexamen.

I dialog med övriga lärosäten som fick uppdraget att arrangera den förkortade kompletterande pedagogiska utbildningen valde universitetet att anta studenter i ämnena engelska, geografi, historia, religion, samhällskunskap, spanska och svenska för årskurs 7–9 respektive gymnasieskolan. Hösten 2024 kommer universitetet även att erbjuda idrott och hälsa för både årskurs 7–9 och gymnasieskolan samt företagsekonomi för gymnasieskolan. Denna förändring genomförs utifrån att inget lärosäte i dagsläget antar i företagsekonomi samt att det gjorts ett tillägg i förordningstexten som möjliggör antagning även i ämnet idrott och hälsa.

Av de studenter som antogs till programmet höstterminen 2023 hade samtliga lägst en tidigare kandidatexamen. Fördelningen var 23 studenter med en kandidatexamen, 9 studenter hade en magisterexamen och 3 studenter en masterexamen.

Universitetet antog första kullen studenter hösten 2022. Inför hösten 2023 gjordes en riktad rekryteringskampanj för att nå ut till fler presumtiva studenter. Målgruppens förkunskaper i undervisningsämnena skiljer sig åt jämfört med vad som är fallet när det gäller studenter inom reguljär utbildning. Utbildningens kortare omfattning och ändrade innehåll ställde också krav på andra lärandemål och annat innehåll i kurserna. Vissa kursplaner har reviderats under 2023.

Universitetet valde att lägga en del av den verksamhetsförlagda utbildningen i början av studierna så att studenterna fick med sig erfarenheter från läraryrket tidigt under utbildningen samt något att relatera kommande studier till. Detta var något som studenterna har uppskattat.

Det faktum att studenterna har varit behöriga till utbildningen i kraft av en generell examen inom ett antal angivna huvudområden, istället för att som brukligt granskas utifrån undervisningsämnets innehåll, har ställt stora krav på undervisande lärare. Studenternas förkunskaper har varierat utifrån vad de läst för att få den examen som låg till grund för deras behörighet till utbildningen. Studenternas ämneskunskaper har dock väl motsvarat kraven inom de verksamhetsområden de gjort VFU.

INTERNATIONELLA STUDENTUTBYTEN

Universitetets internationella studentutbyten sker i huvudsak inom ramen för utbytesprogram eller utbytesavtal, medan antalet studieavgiftsfinansierade studenter var fortsatt lågt.

STUDENTUTBYTE VIA PROGRAM OCH AVTAL

Karlstads universitet har cirka 180 avtal inom Erasmus+ och runt 70 avtal med resten av världen, som bland annat möjliggör utbyte av studenter. Universitetet har ett fortlöpande arbete för att utveckla samarbeten med lärosäten för att möta framtida efterfrågan från studenter.

År 2023 såg universitetet en minskning i mobiliteten för både in- och utresande terminsstudenter. Vad gäller utresande studenter har nya kortare och flexibla mobilitetsformer, utöver terminsutbyten, introducerats inom programmet Erasmus+, vilket kan ha påverkat antalet utresande på terminsutbyten. Exempelvis reste 22 studenter under 2023 ut inom ett så kallat Blended Intensive Programme, som är en ny kort mobilitetsform inom Erasmus+.

Antalet inresande utbytesstudenter uppgick 2023 till 266 (302), varav 171 (156) kvinnor och 95 (146) män. Majoriteten av de inresande studenterna kom inom Erasmusprogrammet, varav flest från lärosäten i Tyskland, Frankrike, Spanien och Italien.

Under 2023 reste 125 (135) av universitetets studenter till ett utländskt lärosäte via program eller avtal för terminsutbyte. Av de utresande utbytesstudenterna var 73 (88) kvinnor och 52 (47) män. Frankrike, Spanien och Kanada var de flest förekommande destinationerna.

TREDJELANDSSTUDENTER INOM UTBYTESAVTAL

Inresande studenter som deltar i utbildning inom ramen för utbytesprogram eller utbytesavtal är enligt regelverket inte avgiftsskyldiga. Universitetet har haft 30 (30) inresande utbytesstudenter från länder utanför EU och EES. Dessa studenter har kommit via universitetets bilaterala avtal. Av de utresande studenterna var det 54 (47) som åkte på utbyte till lärosäten utanför EU och EES.

STUDIEAVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET

Sedan anmälnings- och studieavgifterna infördes för så kallade tredjelandsstudenter, studenter med medborgarskap utanför EU, EES eller Schweiz, har universitetet tagit emot få sådana studenter.

Antalet betalande studenter har varierat under de senaste åren och under pandemin minskade antalet betalande studenter på grund av problem att resa till Sverige. Under 2022 ökade antalet betalande studenter,

men antalet har minskat igen under 2023. En orsak till minskningen kan vara problem med att få besked angående uppehållstillstånd i tid för att hinna ta sin plats i anspråk.

Under 2023 har 27 (33) avgiftsfinansierade studenter, 8 (8) kvinnor och 19 (25) män, varit registrerade vid universitetet. Den samlade utbildningsvolymen motsvarade 12 (15) helårsstudenter. Universitetet har valt att inte göra särskilda satsningar på internationell rekrytering av betalande studenter. Universitetet har inte heller använt sig av separat antagning av studieavgiftsskyldiga studenter.

DEN STUDIEAVGIFTSFINANSIERADE VERKSAMHETENS PÅVERKAN PÅ ÖVRIG VERKSAMHET

De avgiftsskyldiga studenterna var i huvudsak registrerade på engelskspråkiga magister- eller masterprogram. Universitetet för ingen statistik avseende studenters medborgarskap, men en stor andel av tredjelandsstudenterna förefaller komma från länder i Asien.

Studieavgiftsreformen har påverkat universitetet på flera sätt. Reformen har medfört att väsentligt färre tredjelandsstudenter börjat vid universitetet. Detta kan medföra minskade möjligheter till internationella kontakter och erfarenheter för lärosätets övriga studenter. Ett minskat antal utländska studenter påverkar till del också utbildningsutbudets inriktning och dimensionering. Detta berör särskilt engelskspråkiga magister- och masterprogram, där utländska studenter tidigare varit en viktig målgrupp.

SAMARBETE MED ANDRA MYNDIGHETER

Enligt förordningen om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor ska beslutet om avgiftsstatus baseras på medborgarskap alternativt uppehållstillstånd. I de fall då universitetet haft direkta kontakter med Migrationsverket rörande dessa frågor, har samarbetet fungerat tillfredsställande. Ett gott samarbete har även präglat universitetets kontakter med Universitets- och högskolerådet, liksom med övriga myndigheter som berörs av studieavgiftsreformen.

Under 2023 har en samverkansgrupp mellan Sveriges universitets- och högskoleförbund och Migrationsverket påbörjat ett arbete för att tillsammans främja informationsutbyte och samverkan.

3

FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

FORSKNING

Karlstads universitet ska bedriva forskning på hög akademisk nivå med stor betydelse för samhället. Forskningen ska vara av god kvalitet och bidra till ny kunskap. Ett strategiskt mål fram till 2030 är att universitetets forskning och utbildning ska vara nära sammankopplade.

FORSKNINGEN VID UNIVERSITETET

Målet om välrenommerad och excellent forskning är centralt i universitetets övergripande vision. Arbetet är därför inriktat på att utveckla kreativa och stödjande miljöer för såväl forskning som för utbildning. Forskning bedrivs främst i forskargrupper eller i centrumbildningar, ofta med utgångspunkt från samhällets behov och med relevans för aktörer i Värmland, Sverige och resten av världen. Forskningen genomförs inom traditionella akademiska ämnen och inom mångvetenskapliga områden. Som stöd för forskningen har universitetet ett sammanhållande kvalitetssystem i syfte att stärka forskningens kvalitet och främja en fortsatt positiv utveckling.

FORSKNINGSPROFILIERING

Karlstads universitet arbetar strategiskt med olika satsningar för att bygga upp starka forskningsmiljöer. Under året har arbete fortsatt för att se över vilka profilområden som bedöms vara starka och hur det arbetet kan tas vidare för ytterligare satsningar, såsom exempelvis doktorandrekryteringar och lektorsrekryteringar. Universitetsstyrelsen beslutade under hösten om en strategisk satsning på fler doktorander som syftar till

stärkt forskningsprofilering under perioden 2025 till 2028. Majoriteten av de budgeterade medlen går till de tre profilområden som universitetet tidigare har identifierat. Dessa är Centrum för tjänsteforskning, CTF, Datavetenskap och den flervetenskapliga forskargruppen med särskilt intresse för ämnesdidaktik, Research on Subject-Specific Education, Rose.

FORSKNINGSÄMNESOMRÅDEN

I diagrammet nedan framgår hur universitetets forskning har bedrivits under året indelat i forskningsämnesområden. Fördelning av arbetstid mellan forskningsämnesområden visar att det samhällsvetenskapliga området var störst med 41 (42) procent. Inom detta område verkar bland annat CTF, som är ett mångvetenskapligt forskningscentra som bildades 1986. Forskargruppen har ett 80-tal forskare och forskarstuderande, bland annat verksamma inom företagsekonomi och psykologi. Forskningen är inriktad på värdeskapande genom tjänster. Värdeskapande handlar om att utveckla attraktivitet i relation till tid, kostnad, säkerhet, miljö och enkelhet. Forskningsämnesområdena naturvetenskap och teknik uppgick till 33 respektive 8 procent av den nedlagda tiden.

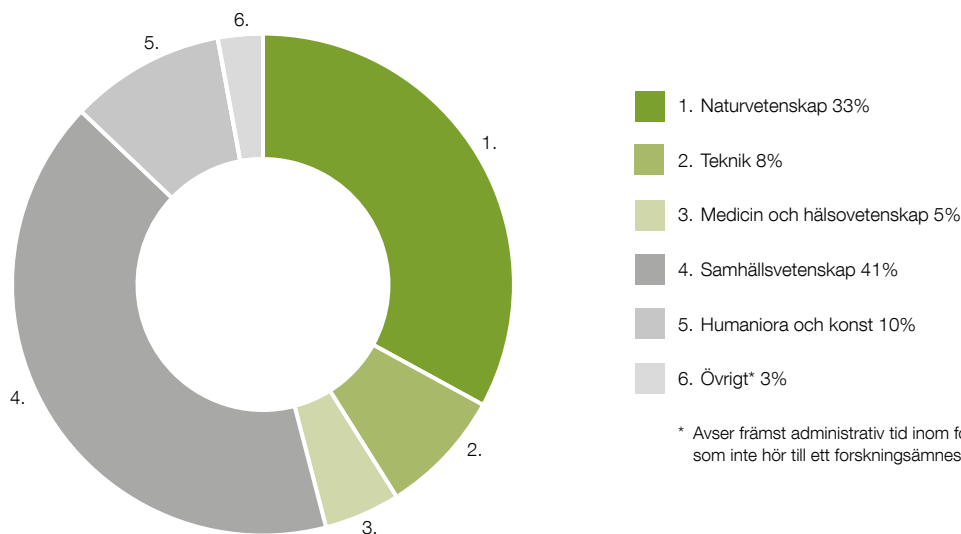

Diagram 3. Fördelning av arbetstid mellan forskningsämnesområden 2023. (Källa: Primula)

Här verkar bland annat forskargruppen Datavetenskap, som samlar ett 50-tal forskare och forskarstuderande. Datavetenskap omfattar teoretiska och praktiska aspekter vid utvecklingen av mjukvarusystem. Forskningen är främst fokuserad på datakommunikation, distribuerande system, personlig integritet, nätverkssäkerhet och programvarukvalitet.

Forskning inom ämnesdidaktik, med koppling till universitetets lärarutbildningar, verkar inom flera forskningsämnesområden. Ett forskningscentra kring utbildnings- och idrottsvetenskapliga studier av barn och barndom, samt tre forskningscentra inom det ämnesdidaktiska området utgör tillsammans grunden för forskargruppen Rose som fokuserar ämnesövergripande och komparativ ämnesdidaktisk forskning. Inom den samlade forskningsmiljön kring Rose verkar cirka 100 forskare och forskarstuderande. Den lärarutbildningsanknutna forskningen vid Karlstads universitet är till stora delar praktisknära och bedrivs i samverkan med skolhuvudmän. Universitetet är ett av fyra lärosäten som ingår i den nationella styrgruppen för regeringssatsningen på praktisknära forskning i samverkan mellan akademi och skola inom Utveckling, Lärande och Forskning, ULF.

ÖPPEN VETENSKAP

Universitet och högskolor har i uppdrag att fortsätta utveckla arbetet med öppen vetenskap i syfte att verksamheten ska bidra till att nå den internationella inriktningen för ett öppet vetenskapssystem. I arbetet ingår också att bidra med underlag till Vetenskapsrådets och Kungliga bibliotekets respektive uppdrag om samordning av arbete för öppen tillgång.

Universitetet stödjer omställningen till öppen vetenskap genom olika initiativ. Det pågår ett kontinuerligt arbete med utveckling av infrastruktur och stöd kring frågor som rör öppna forskningsdata och öppen tillgång till vetenskapliga publikationer. Vikten av öppen och transparent forskning lyfts också i universitetets principer för god forskningssed, som utgör en del av universitetets sam-

manhållna kvalitetssystem. Arbetet sker inom ramen för forskningsdatagruppen som samordnas av universitetets avdelning Grants and Innovation Office och universitetsbibliotekets verksamhet. Forskningsdatagruppen utgör en sammanhållen och ändamålsenlig operativ rådgivnings- och stödfunktion för forskarna i frågor som rör hantering, lagring, tillgängliggörande och bevarande av forskningsdata. Som stöd till arbetet finns en policy och riktlinjer för hantering av forskningsdata framtagna. Stödfunktionen kan komplettera domänspecifika kompetenser och kan bistå inom verksamhetsområdena arkiv, publicering, GDPR, juridik, finansieringsstöd samt e-infrastrukturella tjänster. Universitetsbiblioteket erbjuder rådgivning och stöd till forskare i frågor som rör publicering med öppen tillgång. Här finns också stöd för lärare att utveckla och finna öppna läresurser som kan användas i undervisningen. Befintliga insatser, avtal, ramverk och styrdokument, samt omvärldens krav på publicering med öppen tillgång, har lett till att de flesta forskare vid Karlstads universitet har kännedom om publicering med öppen tillgång och publicerar sig därefter. Kostnaderna för publicering med öppen tillgång rapporteras årligen till Kungliga biblioteket.

Universitetet har beslutat om prioriterade arbetsområden och tillhörande ansvarsfördelning för öppen vetenskap för perioden 2023–2024. Beslutad prioritering möter flertalet av de rekommendationer som fastställts i Sveriges universitets- och högskoleförbunds färdplan för öppen vetenskap och säkerställer att lärosätet beaktar och genomför åtgärder som krävs för att vara en del av ett öppet vetenskapssystem. Här återfinns uppbyggnaden av infrastruktur för säker hantering av forskningsdata inom lagringslösningen Sunet Drive och e-arkiv.

Under 2023 har Karlstads universitet anslutit sig till Coara, Coalition for Advancing Research Assessment. Denna överenskommelse syftar till att skapa bättre förutsättningar för öppen vetenskap genom reformer av meriteringssystem och incitamentsstrukturer.

FORSKNINGS- OCH INNOVATIONSAMVERKAN

En stor del av universitetets forskning genomförs i samverkan med andra aktörer såsom forskare vid andra lärosäten och forskningsinstitut, företag samt offentliga organisationer. Samverkan sker både regionalt, nationellt och internationellt.

HORISONT EUROPA

Horisont Europa är Europeiska unionens ramprogram för forskning och innovation. Ramprogrammet är Europas största finansiär av forskning och innovation och syftar till att bygga kunskap och starka miljöer inom de områden som av medlemsstaterna bedömts vara strategiska för Europas utveckling.

Den nationella strategin för svenskt deltagande i Horisont Europa avser perioden 2021–2027. Strategin syftar till att stärka det svenska deltagandet i Horisont Europa samt stärka Sveriges position som ledande kunskapsnation inom europeiskt och internationellt samarbete. Dessa samarbeten bidrar till att svenska forskare blir mer internationellt konkurrenskraftiga samt mer attraktiva samarbetspartners för ytterligare EU-finansierade projekt. I den nationella strategin anges även hur forskningsfinansiärer, universitet och högskolor samt projektdeltagare kan bidra till att målen uppnås. I regleringsbrev har regeringen fastställt att universitet och högskolor ska redovisa vilka insatser som har bedömts relevanta och som vidtagits för att myndigheten ska bidra till dessa mål.

Universitetet arbetar aktivt med Horisont Europa och genomför en rad olika insatser för att öka deltagandet i programmet. Förutom omvärldsbevakning, informationsspridning och rådgivning om programmet och dess möjligheter, har en särskild stödfunktion för EU-ansökningar inrättats. Vägledning erbjuds från det att ett ansökningsinitiativ tas, till det att ett projekt beviljas. Stödfunktionen samlar forskningsrådgivare, forskningshandläggare respektive finansiella rådgivare med EU-kompetens, samt involverar vid behov även exempelvis innovationsrådgivare, jurister och personalvetare.

Stödet varierar utifrån behovet genom att stötta projektledarskapet, etablera relevanta nätverk och kontakter, stärka förmågan att uppnå och beskriva genomslagskraft, initiera riskbedömningar eller ge kunskap om budgetuppgbyggnad och ersättningsnivåer inför, under och efter ansökningsarbetet.

Universitetet har genomfört särskilda informationsaktiviteter för att öka deltagandet och söka finansiering i

Marie Skłodowska-Curie Actions, MSCA, ett mobilitetsprogram under Horisont Europa. Det sker regelbundet på årsbasis inför utlysningsperioderna.

Karlstads universitet är anslutet till Swarna, Swedish Association of Research Managers and Administrators. Detta är ett nätverk som ska främja erfarenhetsutbyte, samverkan och kompetensutveckling mellan funktioner vid svenska lärosäten som arbetar med administrativt stöd kring externfinansiering av forskning. I nätverket delas erfarenheter avseende Horisont Europa. Det finns också ett utvecklat samarbete och kontaktvägar mellan lärosätena och nationella kontaktpersoner för Horisont Europa. Genom dessa kanaler sprids både allmän och riktad information till anslutna lärosäten.

Under 2023 har ett arbete påbörjats för att etablera ett värländskt nätverk för Horisont Europa. Det sker under ledning av Karlstads universitet tillsammans med Region Värmland. I nätverket kommer klusterorganisationer från olika branscher att ingå och en närmare koppling att skapas till Region Värmlands kontor i Bryssel. Syftet är att möjliggöra ett ökat deltagandet i Horisont Europa för fler aktörer. Nätverket bidrar till att realisera de målsättningar som finns beskrivna i Värmlands forsknings- och innovationsstrategi för smart specialisering. Ett starkare nätverk kan också skapa en bred nytta av deltagande i programmet och att resultat som genereras kommer till nytta i samhället, vilket är en av målsättningarna i den nationella strategin.

En målsättning i den nationella strategin är att svenska potentiella deltagare behöver tydliggöra och identifiera inom vilka områden de är starka. Detta är ett arbete som universitetet bedriver inom ramen för sitt strategiska partnerskap med Region Värmland, Akademin för smart specialisering. Där möjliggörs större satsningar med koppling till behovsdriven forskning. Nya tvärvetenskapliga forskningsmiljöer kan etableras, samtidigt som befintliga forskningsmiljöer kunnat stärkas.

I den nationella strategin lyfts även målsättningen att Sverige i ökad utsträckning ska påverka EU:s forsknings- och innovationspolitik genom ett aktivt deltagande. Universitetet har tillsammans med Region Värmland

European Office anordnat ett program för digitala studiebesök med relevanta kontakter i Bryssel. Syftet med aktiviteten var att stärka redan pågående samarbeten ytterligare samt skapa bättre kunskap om nya möjliga initiativ att ta för eget påverkansarbete.

PRAKTIKNÄRA UTBILDNING, LÄRANDE OCH FORSKNING

Karlstads universitet är ett av fyra ansvariga lärosäten för en nationell satsning kring praktiktäna forskning kallad ULF, Utbildning, Lärande och Forskning. Arbetet innefattar att utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning.

Under 2023 har arbetet på nationell nivå fokuserat på att förtydliga hur ULF ska verka i framtiden och i dialog mellan lärosäten och skolhuvudmän. Ett förslag på nytt nationellt ULF-avtal har under året lämnats till regeringen. Avtalsförslaget stödjer organisation för praktiktäna forskning i samverkan på utbildningsområdet under den kommande tioårsperioden. Ett nätverk har skapats med bred förankring i akademien och skolans alla delar genom företrädare för samtliga skolhuvudmän och lärosäten. De fyra ansvariga lärosätena leder arbetet i varsin nod. I noderna ingår ytterligare lärosäten, som vart och ett samverkar med skolhuvudmän.

I Karlstads-noden har arbetet handlat om förfining av modeller för behovsfångst, problemformulering, genomförande av forskningsprojekt och spridning av resultat, men också om särskilda anställningar och uppdrag. Avtal är grunden för ULF-arbetet, och under året omfattar Karlstads-noden 27 avtal med skolhuvudmän, varav 7 fristående, samt avtal inom ramen för övningskolor och kommunförbund, regionalt utvecklingscentrum, med mera.

Forskningen inom ULF är verksamhetsrelevant och under året har 29 forskningsprojekt pågått i Karlstads-noden, där skolans verksamma och forskare arbetat tillsammans, 18 artiklar har publicerats i vetenskapliga tidskrifter och 21 publikationer i böcker, konferenser, debattartiklar, läromedel och populärvetenskapliga tidskrifter. Vidare har tre personer haft kombinerad tjänst och ett stort antal personer i noden från skola och akademi har varit aktiva i styrgrupper, ordnat konferenser och andra arenor för möten och spridning av resultat.

ULF-projektet bidrar till en stärkt vetenskaplig grund i lärar- och förskolläroprogrammen och stärkt profession på alla nivåer inom utbildningsväsendet. Det handlar dels om att de forskare som deltar i ULF också är lärarutbildare, dels om att lärarstudenter deltar i olika projekt, men också att flera projekt i noden är kopplade till övningskolor. ULF är en byggsten i skolans vetenskapliga grund och utvecklingen av en mer kraftfull professionskunskap.

FORSKNINGS- OCH INNOVATIONSSAMVERKAN

Den största satsningen på forsknings- och innovationssamverkan i det regionala perspektivet är Akademien för smart specialisering. Det är ett strategiskt partnerskap mellan Karlstads universitet och Region Värmland som kopplar samman universitetets strategi med den värmländska forsknings- och innovationsstrategin baserat på EU:s modell för regional smart specialisering. Samarbetet har sedan 2010 definierats via avsiktsförklaringar med en målsättning om att gemensamma satsningar ska leda till regional utveckling inom de olika smarta specialiseringarna samt till utveckling av universitetets forsknings- och utbildningsverksamhet. Projekten knyter an till de industriella sektorer som definierats men även till utveckling inom den offentliga sektorn. I projekten ingår forskare och forskargrupper från universitetet samt företag och offentliga organisationer från Värmland.

Digital Well Arena är en tioårig Vinnova-finansierad satsning på digitalisering av hälso- och sjukvårdstjänster och leds av IT-klustret Compare. Forskare från sex olika forskningsmiljöer, ett antal företag med fokus på digitala lösningar inom hälsosektorn samt flera kommuner i Värmland och Region Värmland deltar. Olika forsknings och innovationsprojekt har deltagit utifrån hur framtidens vårdtjänster ska kunna bli mer behovsorienterade, men även utifrån den digitala teknik som både finns tillgänglig och som på sikt bör finnas tillgänglig inom hälso- och sjukvårdssektorn. Under 2023 har intresset och värdet av denna satsning gett effekter genom att flera nationella samverkansprojekt kan knytas till denna regionala satsning. Även internationellt har satsningen börjat ge effekter.

Inom skogsbaserad bioekonomi har universitetet fortsatt bidragit till utveckling tillsammans med företagsklustret Paper Province. Förutom Karlstads universitet och Paper Province deltar även ett antal företag, forskningsaktörer, offentliga organisationer och företagsacceleratorer i olika forsknings- och innovationsprojekt. Universitetet har även bidragit till etablering och utveckling av ett antal nya bolag som har bäring på universitetets forsknings- och utbildningsverksamhet inom skogsbaserad bioekonomi.

KK-stiftelsen är en nationell finansiär som tydligt främjar samverkan mellan akademi och näringsliv och som därmed är viktig för Karlstads universitet. Under 2023 har två industriforskarsskolor etablerats vid universitetet

där KK-stiftelsen är huvudfinansiär. Den ena industriforskarsskolan, Exact, forskar inom skoglig bioekonomi och digitalisering. Den andra industriforskarsskolan SIGS-CyberSec, är ett samarbete mellan Karlstads universitet, Blekinge tekniska högskola, Försvarshögskolan och Örebro universitet. Tillsammans har lärosätena under mer än två decennier byggt upp forskningsprofiler inom olika men kompletterande specialiseringsområden inom cybersäkerhet. SIGS-CyberSec kommer i ett första skede innefatta åtta doktorander som bland annat kommer att utveckla forskningssamverkan med företagen som deltar men även mellan lärosätena. Denna industriforskarsskola kompletterar den nationella satsningen på ett cybercampus som är under etablering. Cybercampus Sverige leds av Kungliga Tekniska högskolan och involverar flera olika samhälls- och forskningsaktörer. Målsättningen är att Cybercampus Sverige ska bidra till forskning, innovation och utbildning som stöd inom alla samhällssektorer för att stärka samhällets förmåga att hantera framtida cyberhot.

Under 2023 har tre samverkansprojekt etablerats inom ramen för samverkansavtalet om klinisk hälso- och sjukvårdsforskning mellan Region Värmland och Karlstads universitet. Sedan avtalet trädde i kraft 2019 har totalt 18 projekt erhållit finansiering för samverkan som ska stärka den kliniska forskningen inom angelägna forskningsområden och bidra till forskning med hög kvalitet och relevans för hälso- och sjukvårdssektorn.

Universitetet har ingått i ett internationellt samarbete mellan 19 svenska och japanska lärosäten kallat Mirai mellan åren 2020–2023. Syftet har varit att stärka relationerna mellan Sverige och Japan inom forskning, innovation och utbildning. Ett antal gemensamma forsknings- och innovationsprojekt har etablerats.

Karlstads universitet är via Grants and Innovation Office, GIO, en drivande aktör i det regionala innovationssystemet. Via GIO finns kopplingar till företagsinkubatorer, näringslivskluster och andra aktörer i det regionala innovationssystemet. Ett antal gemensamma utvecklingsprojekt har bedrivits under 2023 med målbilden att koppla samman det regionala innovationssystemet än mer med det nationella systemet. Ett ökat fokus under året har även varit att stärka den internationella uppkopplingen, framförallt EU, vilket kommer att vara en prioriterad satsning under kommande år.

INNOVATIONSKONTORET FYRKLÖVERN

Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Mittuniversitetet och Örebro universitet driver tillsammans ett innovationskontor kallat Fyrklöver. Innovationskontoret ger ett kvalificerat stöd samt initierar och stimulerar nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap vid de fyra lärosätena. En stor styrka ligger i gemensamma initiativ, ett nära samarbete och kontinuerligt erfarenhetsutbyte kring innovationsstödjande frågor.

Innovationskontorets uppdrag handlar både om att stimulera till en innovationsdrivande verksamhet inom forskning och utbildning och att individuellt stödja de forskare och studenter som vill utveckla forskningsbaserade och kunskapsintensiva idéer.

Innovationskontoret Fyrklöver har genom de innovationsfrämjande funktionerna vid respektive lärosäte en tydlig lokal förankring, men drar även nytta av det samarbete som sker över lärosätesgränserna.

Under 2023 har innovationskontoret fokuserat på kompetensutveckling av innovationsrådgivarna avseende en ökad inkludering och jämställdhet. Erfarenhetsutbyten och andra gemensamma kunskapshöjande aktiviteter

har genomförts dels genom att dela goda exempel, med föreläsningar från framstående forskare samt med inspiration från andra innovationskontor som är duktiga på jämställdhet.

Den operativa verksamheten organiseras inom arbets- och projektgrupper som kopplar mot innovationskontorets verksamhetsplan och de gemensamma projekt som drivs. Genom grupperna har alla noder inom innovationskontoret tät kontakt. En trettonde omgång av doktorandkursen "Att nyttiggöra forskning och vetenskap" genomfördes och för fjärde året i rad i digitalt format. Från kursen examinerades 21 studenter, varav 10 kvinnor och 11 män. Doktoranderna representerade, precis som tidigare år, en bredd av ämnesdiscipliner och nationaliteter från samtliga lärosäten.

Under 2023 hanterade Fyrklöver 77 nya idéer från forskare och 421 nya idéer från studenter. Av de idéer som varit föremål för rådgivningsprocess har 62 ansökningar beviljats verifieringsmedel 2023, framförallt till forskare men även till studenter. Antalet överlämnade idéer till inkubatorer har varit 15 stycken.

VETENSKAPLIGA PUBLIKATIONER

I Karlstads universitets publiceringspolicy framgår att lärosätets forskning ska ha en god spridning internationellt och nationellt, för att gynna såväl vetenskap som samhället i stort. Spridning av universitetsforskning manifesteras bland annat genom att forskningresultaten publiceras i olika kanaler.

DATAINSAMLING

För att ge en bild av hur universitetets forskning når ut till omvärlden redovisas publiceringsaktiviteten och dess utveckling över tid. I denna årsredovisning presenteras publiceringsstatistik för åren 2018 till och med 2022. Generellt sett har registreringar i publikationsdatabaser en betydande eftersläpning, vilket innebär att statistiken för det gångna året inte är komplett. Av denna orsak har universitetet valt att inte redovisa publikationer för 2023, utan fokuserar på 2022 där siffrorna är mer kompletta. Jämförelsetal inom parentes avser därmed 2021. Statistik för 2023 redovisas i nästa årsredovisning.

Den totala publiceringsvolymen har varit relativt konstant under de redovisade åren. Antalet tidskriftsartiklar har ökat något de senaste två åren och antalet konferensbidrag börjar närma sig volymerna som gällde innan pandemiåren. Antalet artiklar publicerade med

öppen tillgång har haft en starkt ökande trend under de senaste åren, vilket främst kan förklaras av de avtal för öppen tillgång som universitetet slutit med förlagen genom Bibsamkonsortiet.

Ett sätt att mäta vetenskaplig produktion är att räkna antalet publikationer i vetenskapligt erkända kanaler. Det ger en överblick över hur forskningsresultaten sprids. För Karlstads universitet finns framförallt tre databaser av intresse för att bilda sig en uppfattning om publikationsvolymernas omfattning och fördelning. Dessa är Diva, Web of Science och Scopus.

PUBLIKATIONER I DIVA

Diva, Digitala vetenskapliga arkivet, är den lokala publiceringsdatabas där forskare, lärare och studenter registrerar sina forskningspublikationer och uppsatser. Diva täcker samtliga ämnesområden och publiceringstyper.

Tabell 5. Publikationer per publikationstyp. (Källa: Diva)

	2018	2019	2020	2021	2022
Artikel i tidskrift	444	411	422	480	493
Artikel, forskningsöversikt	0	5	9	5	16
Artikel, recension	7	9	12	9	14
Konferensbidrag	225	208	116	156	179
Rapport	22	25	17	17	21
Bok	15	22	22	15	11
Kapitel i bok	105	103	77	117	141
Proceedings (redaktörskap)	4	2	1	3	3
Samlingsverk (redaktörskap)	14	8	12	12	13
Doktorsavhandlingar	34	24	29	21	17
Licentiatuppsatser	18	6	4	9	6
Summa	888	823	721	844	914

Tabell 6. Kostnad per publikation, tkr. (Källor: Raindance och Diva)

	2018	2019	2020	2021	2022
Antal refereegranskade publikationer	398	379	408	455	460
Kostnad per publikation	984	1 078	990	935	958

I Diva finns för år 2022 sammanlagt 914 vetenskapliga publikationer skrivna av universitetets forskare. Mellan åren 2021 och 2022 ökade det totala antalet vetenskapliga publikationer med 8 procent. Ökningen är spridd över flera publikationstyper. Att antalet konferensbidrag ökat kan ses som en normalisering jämfört med pandemiåren. När det gäller publikationstyperna artikel i tidskrift och kapitel i bok är prestationsökningen en fortsättning på det trendbrott som skönjdes i 2022 års redovisning. Jämfört med genomsnittet för perioden 2018–2021 ökade antalet tidskriftsartiklar med 12 procent år 2022, medan motsvarande ökning för bokkapitel var 40 procent. Merparten av publikationerna, 743 av de 914 posterna, är författade på engelska. Av de övriga är 161 författade på svenska, 4 på tyska, 2 på norska och 1 var på franska, kinesiska, danska och spanska.

KOSTNAD FÖR VETENSKAPLIGA PUBLIKATIONER

För 2022 redovisas en genomsnittlig kostnad per vetenskaplig publikation på 958 tkr, vilket är en ökning med 2 procent jämfört med året innan. Måttet beräknas utifrån referegranskade vetenskapliga publikationer, det vill säga artiklar i referentbedömda tidskrifter och vetenskapliga översiktsartiklar. Antalet referegranskade vetenskapliga publikationer ökade med 1 procent mellan 2021 och 2022. Publiceringstillfället och arbetskostnaden för densamma kan inträffa under olika kalenderår, varför man inte kan dra slutsatser av förändringar under ett enskilt år.

PUBLIKATIONER PER FORSKNINGÄMNESOMRÅDE

Varje publikation i Diva är klassificerad enligt Standard för svensk indelning av forskningsämnen. De flesta publikationer är entydigt klassificerade till ett forskningsämnesområde, men det finns även ett antal tvärvetenskapliga publikationer som tillhör två eller flera forskningsämnesområden. Flest publikationer återfinns inom samhällsvetenskap med 429 (374) publikationer. Dessa följs av 176 (176) publikationer som kategoriserats

som naturvetenskapliga, 128 (104) inom medicin och hälsovetenskap, 87 (98) inom teknik, 87 (87) inom humaniora och konst, samt 7 (5) inom lantbruksvetenskap och veterinärmedicin.

PUBLIKATIONER I WEB OF SCIENCE OCH SCOPUS

Databasen Web of Science indexerar i första hand välrenommerade internationella vetenskapliga tidskrifter, men också vetenskapliga böcker och konferenspublikationer. Databasen är generell men har inte lika god täckning inom alla vetenskapliga områden och fångar inte upp samtliga forskningspublikationer från Karlstads universitet.

Som komplement till Web of Science använder universitetet databasen Scopus. Scopus har en något bredare ämnestäckning och indexerar fler tidskrifter än Web of Science, men täcker ändå inte samtliga av Karlstads universitets publikationer.

I underlaget för redovisningen ingår tidskriftsartiklar där minst en av författarna har angett Karlstads universitet som affiliering och som är indexerade i antingen en av databaserna eller i båda.

Antalet artiklar i Web of Science och Scopus har ökat med 3 procent jämfört med 2021. Majoriteten av artiklarna som producerats vid universitetet var indexerade i antingen Scopus, Web of Science eller i båda databaserna.

Öppen tillgång är ett begrepp som betyder att publikationerna är fritt tillgängliga på internet för intresserade läsare. Antalet publikationer som publiceras med öppen tillgång har ökat stadigt de senaste åren. År 2022 var 88 procent av alla artiklar från Karlstads universitet som indexerats av Web of Science och Scopus publicerade med öppen tillgång. Den stora ökningen beror till stor del på att forskarna kan publicera med öppen tillgång utan kostnad genom de förlagsavtal som Karlstads universitet deltar i via bibliotekskonsortiet Bibsam och som omfattar nästan alla större internationella förlag.

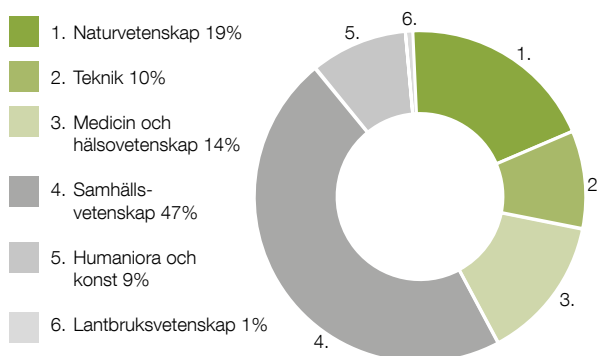

Diagram 4. Publikationer per forskningsämnesområde 2022. (Källa: Diva)

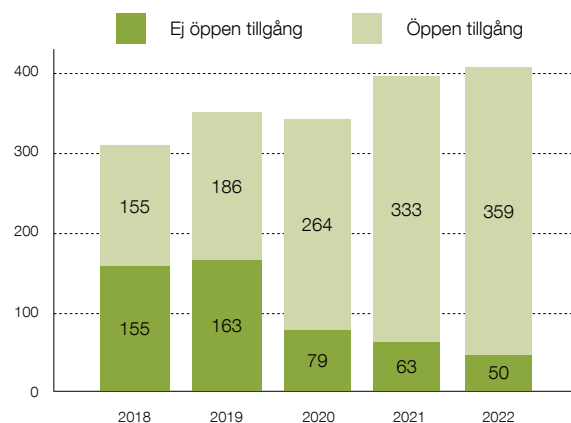

Diagram 5. Antal artiklar i Scopus och Web of Science uppdelad i artiklar som publicerades med öppen tillgång respektive bakom betalväggar. (Källor: Scopus, Web of Science Core Collection)

UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Vid Karlstads universitet bedrivs utbildning på forskarnivå i 26 ämnen och inom 6 forskarskolor. Ett av universitetets strategiska mål är att omfattningen och kvaliteten inom forskarutbildningen ska öka och för att realisera detta har universitetsstyrelsen under 2023 fattat beslut om särskild satsning på fler doktorander.

FORSKARUTBILDNING VID UNIVERSITETET

Utbildning på forskarnivå är en viktig del av universitetets uppdrag och forskarstudenternas insatser är betydelsefulla för forskningsverksamheterna vid lärosätet. Forskarutbildningen är också av relevans både för att säkra universitetets egen kompetensförsörjning och för att bidra till vetenskaplig kompetens såväl regionalt, nationellt som internationellt.

Universitetet erbjuder forskarutbildning i 26 olika ämnen. Verksamheten bedrivs till stor del inom ramen för sex forskarskolor, som samarbetar tematiskt över ämnes- och forskningsområdesgränserna. Samverkan sker även med andra svenska lärosäten genom deltagande i olika nationella forskarskolor.

Utbildningen på forskarnivå kvalitetssäkras enligt universitetets kvalitetssystem. Därtill utvärderar Universitetskanslersämbetet regelbundet ett urval av landets forskarutbildningar.

Universitetets forskarstudenter är vanligtvis anställda som doktorander, men det förekommer också andra typer av studiefinansiering. I de flesta fall rör det sig då om en annan anställning vid universitetet eller en anställning vid en organisation eller ett företag.

Ett av universitetets strategiska mål är att omfattningen och kvaliteten inom forskarutbildningen ska öka. Sett över en längre tidshorisont har dock varken antagning, aktivitet eller examination vuxit i önskad omfattning.

Universitetsstyrelsen har uppmärksammat den svaga utvecklingen inom området, och i november 2023 fattades beslut om en satsning i syfte att öka antalet doktorander. Utbyggnaden av forskarutbildningen kommer att inledas under 2024, och därefter har sammantaget 50 mnkr avsatts för perioden 2025–2028.

ANTAGNING TILL FORSKARUTBILDNING

Under kalenderåret 2023 antog universitetet 29 (26) personer, 15 (16) kvinnor och 14 (10) män, till utbildning på forskarnivå. Antalet nyantagna med inriktning mot en doktorsexamen uppgick till 26 (18), medan 3 (8) personer antogs med inriktning mot en licentiatexamen.

Sedan universitetsstarten år 1999 har sammantaget 1 063 personer, 566 kvinnor och 497 män, antagits till utbildning på forskarnivå med inriktning mot doktors- eller licentiatexamen.

Tabell 7. Nyckeltal för utbildning på forskarnivå. (Källa: Ladok)

	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antagna, licentiatexamen	2	2	4	6	2	8	2	1	3
Antagna, doktorsexamen	17	16	33	10	8	18	13	13	26
Studenter på forskarnivå	147	122	269	150	116	266	149	113	262
Aktiva studenter på forskarnivå	135	107	242	139	102	241	137	102	239
Aktivitet helårsekvivalenter	77,0	62,9	140,0	82,0	58,0	140,0	78,8	58,8	137,6
Studietid, licentiatexamen ¹	4,5	6,0	4,5	5,0	4,5	5,0		4,5	4,5
Studietid, doktorsexamen ¹	7,0	6,0	6,3	7,0	7,5	7,3	6,3	7,5	7,3
Licentiatamina	1	2	3	3	2	5	0	4	4
Doktorsexamina	11	11	22	9	9	18	12	8	20

¹ Studietid anges som medianvärde för bruttostudietid uttryckt i år.

ANTAL FORSKARSTUDERANDE OCH AKTIVITET

Vid slutet av 2023 fanns 262 (266) registrerade forskarstuderanter vid universitetet. Av dessa var 149 (150) kvinnor och 113 (116) män.

Enligt Universitetskanslersämbetet räknas forskarstuderanter som aktiva när deras inrapporterade aktivitet är minst en procent under minst ett kalenderhalvår. Som inaktiva räknas forskarstuderanter som gjorde ett tillfälligt uppehåll under hela det aktuella kalenderhalvåret, exempelvis för att vara föräldralediga eller för att arbeta med något annat.

Utifrån denna definition fanns 239 (241) personer, 137 kvinnor och 102 män, som under 2023 aktivt bedrev forskarstudier vid universitetet. Andelen av forskarstudenterna som räknas som aktiva uppgick därmed till 91 procent, vilket var samma nivå som föregående år.

När de forskarstuderandes inrapporterade aktivitet räknas om till heltider, motsvarade den samlade verksamheten 138 (140) helårsekvivalenter. Detta innebär att forskarutbildningens omfattning minskade något jämfört med föregående år.

FORSKAREXAMINA OCH GENOMSTRÖMNING

Inom utbildning på forskarnivå finns i Sverige två olika examina. Doktorsexamen är den högsta akademiska examen och omfattar fyra års heltidsstudier, medan licentiatexamen omfattar två års heltidsstudier.

Under 2023 utfärdade universitetet 24 (23) examina på forskarnivå, varav 20 (18) doktorsexamina och 4 (5) licentiatexamina. Av de doktorsexamina som utfärdades stod kvinnor för 12 (9) och män för 8 (9) och av de licentiatexamina som utfärdades stod kvinnor för 0 (3) och män för 4 (2).

Ett mått på genomströmning inom utbildning på forskarnivå är hur lång tid det tar för en student att avlägga en examen. En doktorsexamen motsvarar en nominell studietid om fyra år på heltid. Enligt praxis ska emellertid en doktorand ha en kombination av 80 procents forskarstudier och 20 procents institutionstjänstgöring, vilket därmed i regel leder till en studietid om fem år.

Bruttostudietiden anger den totala tiden i forskarutbildning, utan att hänsyn tas till eventuell föräldraledighet, tjänsteledighet eller annat. För forskarstuderanter som tog en doktorsexamen 2023 var medianvärdet för bruttostudietiden 7,25 år, vilket är samma värde som under föregående år. För forskarstuderanter som tog en licentiatexamen uppgick medianvärdet för bruttostudietiden till 4,5 år.

4

VERKSAMHETS- ÖVERGRIPANDE RAPPORTERING

PERSONAL

Karlstads universitet hade under 2023 i genomsnitt 1 384 personer anställda, motsvarande 1 159 årsarbetskrafter. Av årsarbetskrafterna var två tredjedelar undervisande och forskande personal, medan en tredjedel var teknisk och administrativ personal.

PERSONALKATEGORIER

Karlstads universitets personalstyrka uppgick till 1 159 årsarbetskrafter, vilket var en ökning med knappt 1 procent jämfört med 2022. De personalkategorier som främst ökat var meriteringsanställningar och universitetslektorer, medan de personalkategorier som minskat mest var administrativ personal och universitetsadjunkter.

KÖNSFÖRDELNING

På en övergripande nivå var könsfördelningen jämn, inom intervallet 40–60 procent, med 57 procent kvinnor och 43 procent män, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Bland professorer, meriteringsanställningar och teknisk personal var männen i majoritet, medan kvinnor var i majoritet bland administrativ personal, annan undervi-

sande och forskande personal, bibliotekspersonal samt universitetsadjunkter. Av professorer var 32 (30) procent kvinnor. Inom personalkategorierna universitetslektorer och doktorander var könsfördelningen jämn, likaså inom chefs- och ledningsfunktioner samt i universitetets högsta ledning.

MERITERINGSNIVÅ BLAND ANSTÄLLDA

Andelen disputerade bland lärare var 65 (63) procent. Disputerad personal återfanns som tidigare även inom universitetets stödfunktioner som exempelvis HR-strateg, IT-strateg, forskningsingenjör, bibliotekarie och forskningsrådgivare. Andelen docenter bland lärosätets universitetslektorer låg oförändrat på 32 procent.

Tabell 8. Antal årsarbetskrafter per personalkategori. (Källa: Primula)

	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Personalkategori									
Administrativ personal	213	43	256	219	43	263	215	42	258
Annan UoF-personal	16	11	27	13	9	22	18	8	25
Bibliotekspersonal	17	3	20	18	3	20	19	2	21
Doktorand	55	61	116	61	57	118	61	59	120
Meriteringsanställning	5	11	16	5	15	20	11	19	30
Professor	30	63	93	31	64	95	29	62	91
Teknisk personal	26	58	84	25	60	86	26	59	85
Universitetsadjunkt	134	97	231	145	93	239	144	88	232
Universitetslektor	139	141	280	140	146	286	141	156	296
Summa	635	488	1 123	659	490	1 149	663	496	1 159

Tabell 9. Meriteringsnivåer lärare, andel av årsarbetskrafter. (Källa: Primula)

	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Andel disputerade bland lärare	58%	69%	63%	57%	70%	63%	44%	56%	65%
Andel docenter bland lektorer	26%	36%	31%	27%	37%	32%	37%	63%	32%

ANDEL KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER

Enligt Karlstads universitets regleringsbrev har lärosätet under perioden 2021–2023 ett mål för könsfördelningen bland nyrekryterade professorer om 49 procent kvinnor. Under 2023 anställdes fjorton professorer vid universitetet genom extern rekrytering eller befordran. Av dessa var åtta kvinnor, vilket ger en andel om 56 (75) procent. Totalt har 41 professorer anställts sedan 2021, varav 22 kvinnor. Detta innebär att könsfördelningen bland nyrekryterade professorer var 54 procent kvinnor i genomsnitt för de år som omfattas av målet. Universitetet har därmed uppnått målsättningen.

BITRÄDANDE LEKTORAT

Under 2021–2024 har universitetet enligt regleringsbrev som mål att två procent av forskande och undervisande personal ska vara biträdande lektorer, vilket också ligger i linje med universitetets strategiska mål om att öka antalet meriteringsanställningar. En satsning på tolv biträdande lektorat genomförs under åren 2022–2026. KK-stiftelsen och andra externa finansörer samfinansierar två av de biträdande lektoraten. Under året har 9 biträdande lektorer anställts vilket resulterat i att antalet totalt uppgick till 22. Av dessa var 6 kvinnor och 16 män. Andel biträdande lektorer omräknat till årsarbetskrafter i förhållande till all forskande och undervisande personal uppgick till 2 procent och universitetet nådde därmed det uppsatta målet.

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaron uppgick till 2,58 (3,16) procent av de anställdas totala ordinarie arbetstid. Jämfört med 2022 syns en minskning i alla ålderskategorier samt hos både kvinnor och män. Sjukfrånvaron är nu på en nivå som ligger i nivå med åren innan pandemin.

Högst andel sjukfrånvaro hade åldersgruppen 50 år och äldre. Den grupp där sjukfrånvaron minskat mest är anställda under 29 år.

Sjukfrånvaro bland kvinnor är högre än bland män. Andelen långtidssjukfrånvaro har sjunkit sedan 2022 och 2023 var andelen långtidssjukfrånvaro av den totala sjukfrånvaron 62 (66) procent.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Lärosätets arbetsmiljöpolicy uttrycker att arbetsmiljön ska kännetecknas av tillit, öppenhet och ömsesidighet. Som ett led i universitetets arbetsmiljöarbete har åtgärdsprogram mot diskriminering uppdaterats under året. Arbetsmiljön följs upp i regelbundna arbetsmiljöundersökningar.

Den medarbetarundersökning som genomfördes 2023 mätte bland annat medarbetarindex som är ett mått på engagemang och rekommendationsviljan för Karlstads universitet som arbetsplats. Medarbetarindex har ökat från 69 (2019) till 72 (2023). Viljan att rekommendera arbetsplatsen har sedan 2019 ökat från 25 till 34. I jämförelse med andra lärosäten som genomfört motsvarande mätning är detta ett högt värde. Det medarbetarna i första hand är

Tabell 10. Rekryteringsmål bland nyanställda professorer. (Källa: Primula)

	2021	2022	2023	Totalt
Kvinnor	8	6	8	22
Män	11	2	6	19
Totalt	19	8	14	41
Andel kvinnor (Mål 49%)	42%	75%	57%	54%

Tabell 11. Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid. (Källa: Primula)

	2021	2022	2023
Totalt	2,56	3,16	2,58
Kvinnor	3,48	4,17	3,65
Män	1,35	1,77	1,13
Anställda – 29 år	1,29	2,49	1,02
Anställda 30 – 49 år	2,65	3,24	2,51
Anställda 50 år –	2,58	3,13	2,74
Andel långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) i förhållande till total sjukfrånvaro	70%	66%	62%

nöjda med är arbetsklimatet, möjlighet till utveckling och arbetsuppgifterna.

Liksom tidigare mätningar visar årets mätning att en stor del av de anställda upplever att de inte har tid för återhämtning i sitt arbete. För att möta behovet har ett program på temat återhämtning tagits fram. Det innehåller öppna frukostseminarier för alla anställda, diskussionsmaterial samt chefsdialoger för att prata om chefens egen återhämtning och hur de kan stötta medarbetarna. Intresset har varit stort i organisationen. Resultatet följs upp i en kommande arbetsmiljömätning 2024. Alla enheter arbetar med sitt eget resultat.

Under 2023 genomfördes en analys av anställda doktoranders ökade sjukfrånvaro för att identifiera orsaker till detta. Analysen har bestått av intervjuer med doktorander och handledare vid de ämnen där sjukfrånvaron har ökat mest samt av en enkätundersökning som skickats ut

till samtliga doktorander. I analysen identifierades fem områden som direkta eller indirekta orsaker: rekrytering, bristfällig introduktion och information, institutions-tjänstgöring, otydliga roller och ansvar samt stress och den psykosociala arbetsmiljön. Med utgångspunkt i dessa fem områden är en handlingsplan under utarbetande och beräknas vara klar i början av 2024. Frågan har behandlats i universitetets arbetsmiljökommitté.

Under året har ett webbaserat incidentrapporterings-system införts som ett stöd i det systematiska arbetsmiljö- och förbättringsarbetet. Systemet är partsgemensamt och framtaget av Afa Försäkring och utvecklas löpande. Universitetet implementerade systemet 2023 för anmälan av tillbud, olyckor och färdolyckor. I förlängningen kan stor del av det systematiska arbetsmiljöarbetet implementeras.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Tillgång till rätt kompetens är avgörande för att utveckla verksamheten och nå uppsatta mål. Enligt universitetets vision och strategi ska universitetet attrahera kvalificerade medarbetare från hela världen. Utbildning och forskning ska ske på en hög akademisk nivå, stärkt av en god inkluderande arbetsmiljö. Internationella perspektiv och samverkan ska stimuleras i hela verksamheten.

Vision och strategi med tillhörande strategiska mål definierar inriktningen på arbetet med att säkerställa en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Effektiva processer för kompetensförsörjning och en starkt arbetsmiljö nämns som viktiga framgångsfaktorer. En ökad internationaliserad verksamhet, starka vetenskapliga miljöer, en forskarutbildning som växer och pedagogisk utveckling är några exempel på delar i universitetets strategiska mål som fått genomslag i form av aktiviteter inom kompetensförsörjningsområdet.

Universitetets avdelningar och institutioner upprättar årligen kompetensförsörjningsplaner. Planerna är ett verktyg för respektive enhet vad gäller kompetensplaneringen. De analyseras och sammanställs även som underlag för strategiska beslut och åtgärder på en lärosätes-övergripande nivå. Uppföljningen av dessa planer pekar på många verksamhetsgemensamma utmaningar, men också på att utmaningarna skiljer sig åt mellan olika verksamhetsdelar. Fortsatt arbete med internationalisering leder till behov av kompetenshöjningar inom engelska och svenska. Inom stödverksamheterna efterfrågas mer kompetens inom processororienterat arbetssätt och projektledning. Ett gemensamt behov är kunskap inom området artificiell intelligens. Inom några ämnesområden är pensionsavgångarna stora, vilket ställer höga krav på kompetensväxling och nyrekrytering.

ATTRAHERA, REKRYTERA OCH UTVECKLA KOMPETENS

Att uppfattas som, och vara, en attraktiv arbetsgivare är av stor vikt för att universitetet ska kunna rekrytera och behålla rätt kompetens. Att utveckla medarbetarnas kompetens är en förutsättning för att möta framtida utmaningar. Under året har ett övergripande varumärkesarbete startats upp. Många aktiviteter syftar till att stärka universitetet som arbetsgivare.

I universitetets strategi för rekrytering av lärare och forskare 2021–2023 beskrivs nuläge och utmaningar inom kompetensförsörjningsområdet. I strategin formuleras tre framgångsfaktorer för rekryteringsarbetet: hög kompetens, hög attraktivitet och effektiv rekryteringsprocess, vilka konkretiseras i mål och handlingsplan. De allra flesta av aktiviteterna i handlingsplanen är genomförda. Några

exempel är satsningar på meriteringsanställningar, kartläggning och förbättringar av rekryteringsprocessen, framtagande av modell och riktlinjer för kompetensutveckling i svenska språket, karriärrådgivning för lärare och forskare samt förbättrade stödinsatser riktade till medarbetare som flyttar till Värmland för att ta anställning vid Karlstads universitet. I slutet av 2023 har arbetet med att ta fram en ny kompetensförsörjningsstrategi påbörjats. Strategin ska ersätta den tidigare rekryteringsstrategin och ta ett helhetsgrepp på kompetensförsörjningsutmaningen kopplat till universitetets vision och strategi.

För att säkerställa att rekryteringsprocesserna håller hög kvalitet arbetar universitetet med kompetensbaserad rekrytering. Metodstödet skapar genom en tydlig struktur god möjlighet för en effektiv process. Att de sökande uppfattar processerna som objektiva, transparenta och professionella är av stor vikt och bidrar till att stärka universitetets arbetsgivarvarumärke. Under året har en digital rekryteringsutbildning tagits fram som riktar sig till chefer och medarbetare som medverkar i rekryteringsgrupper. Detta med syfte att höja kompetensen bland de som rekryterar nya medarbetare till universitetet. Uppföljningar visar att de som söker anställning vid Karlstads universitet får en positiv upplevelse av rekryteringsprocessen.

Välkomstdagar erbjuds två gånger per termin på svenska och engelska för nyanställd personal. Syftet är bland annat att deltagarna ska få information om verksamhetsfrågor och organisationen, men också att de ska få träffa nyckelfunktioner och framtida kollegor. Statens introduktionsutbildning "Din roll i staten – gemensamma spelregler" kommer framöver att ingå som en obligatorisk del.

Att ha pedagogiskt skickliga lärare i undervisningen är väsentligt och en framgångsfaktor är att prioritera pedagogisk utveckling. Universitetspedagogiska enheten har en nyckelroll i att stödja utvecklingen inom området. Nyanställda lärare och forskare ska ges goda förutsättningar. Introduktionssamtal med nyanställda lärare genomförs med syfte att ha en dialog om behov av stöd samt att informera om det stöd som kan erbjudas inom det pedagogiska området. Det är också vanligt med mentorskap och kollegial handledning av nyanställda lärare.

Efter särskild prövning kan lärare utses till meriterad eller excellent lärare baserat på skicklighet i undervisning och examination. Modellen har resulterat i relativt få utnämningar och riktlinjerna har reviderats så att fler typer av meriter och kompetensprofiler ska kunna läggas till grund för en ansökan. Bedömningskriterierna antal och utformning har samtidigt anpassats i förhållande till motsvarande modeller vid andra svenska lärosäten.

Doktorandhandledarutbildningen är ett viktigt pedagogiskt instrument i forskarutbildningen och del av kompetensutvecklingen för forskare. Kursen vänder sig till disputerade lärare som handleder, eller avser att handleda, studerande på forskarnivå. Genomförd doktorandhandledarutbildning är ett krav för den som ämnar att ansöka till docent. Universitetet har tagit initiativ till att arrangera den första nordiska konferensen om doktorandhandledning.

I syfte att stärka forskare i sin ledarskapsroll, och bidra till hållbara och framgångsrika forskningsmiljöer, erbjuder universitetet kompetensutveckling i ledarskap till forskare. Ledarskapsutveckling erbjuds på tre olika nivåer anpassat till var forskaren befinner sig i sin forskarkarriär. Introduktionskursen är intern inom universitetet och startades upp 2023. De andra två utbildningarna, benämnda Real och Real Advanced, är gemensamma satsningar mellan Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Mittuniversitetet och Mälardalens universitet avseende forskningsledarutveckling.

För att stimulera utveckling samt behålla och tillvarata viktig kompetens, har ett karriärprojekt i samarbete med Partsrådet inletts. Projektet riktar sig till administrativ och teknisk personal. Seminarier med medarbetare och chefer har genomförts i syfte att kartlägga önskemål, behov och möjligheter till karriärutveckling.

För att möta behov och utveckla kompetens har universitetet utökat det interna kursutbudet inom artificiell intellegens och ChatGPT och hur det kan användas i undervisningen. Inom området utveckling och digitalisering har det tagits fram en internutbildning för digital salstentamen. Ett robotiseringsprojekt pågår inom administrationen för att minska manuell hantering.

Pandemin medförde såväl en omfattande digital kompetensutveckling som nya arbetssätt. Universitetets riktlinjer för distansarbete har reviderats 2023. Möjligheten till distansarbete på deltid kvarstår, med utgångspunkt i verksamhetens behov. Hybridarbete och digitala möten som verktyg är integrerade delar av verksamheten. Under året har även universitetets riktlinjer för resor, möten och konferenser reviderats utifrån nya förutsättningar i arbetslivet samt krav på miljöhänsyn och hållbarhet.

INTERNATIONALISERINGSARBETE

Universitetet har fortsatt implementeringen av stadgan, riktlinjer och handlingsplan inom utmärkelsen HR Excellence in Research med ett antal aktiviteter för forskare samt dess rekrytering, anställning och villkor. Universitetet är även anslutet till det internationella nätverket Euraxess som främjar internationell forskarmobilitet och karriärutveckling. Lärosätena inom nätverket i Sverige samverkar kring aktuella frågor.

Karlstads universitet har under året anslutit sig till Coara, Coalition for Advancing Research Assessment, i syfte att förbättra forskningens kvalitet, effektivitet och genomslagskraft. Organisationerna har utvecklats på initiativ av EU-kommissionen tillsammans med Science Europe och European University Association. Universitetets målsättning är att reformera både de egna systemen för forskningsutvärdering och meritering och bidra till utvecklingen nationellt och internationellt. Framöver kommer förändringar i bedömningssystemet bland annat märkas av i samband med rekrytering av forskare.

För att främja internationalisering och underlätta för medarbetare från andra länder har universitetet samarbete med en leverantör av inflyttarstöd. I leverantörens uppdrag ingår, förutom att hjälpa till med rent praktiska frågor, att underlätta den nyinflyttades sociala nätverkande. Inflyttarstödet används ibland även för medarbetare från annan ort inom landet. Tidigare utvärderingar visar att stödet har uppskattats och att investeringen bidragit till ökad attraktivitet.

Universitetet deltar i flera internationella projekt och samarbeten. Det innebär bland annat att personal har möjlighet att delta i internationella utbyten med syfte att stärka kompetens, knyta kontakter samt delta i språkutbildning. Under 2023 reste 51 anställda på utbyte, varav 17 reste på undervisningsuppdrag.

LEDARSKAP OCH MEDARBETARSKAP

Ett gott och ändamålsenligt ledarskap är en förutsättning för en effektiv verksamhet. Uppdragen som chefer vid universitetets fakulteter och institutioner samt vid lärarutbildningen är tidsbestämda i fyra år, vilket ställer särskilda krav. Under 2023 genomfördes en stor satsning på ledar-kompetens i form av ett ledarutvecklingsprogram för alla chefer med personalansvar samt prorektor, prodekaner, teamledare och samordnare med fokus på nätverkande och erfarenhetsutbyte. Under året genomfördes även kurser i grundläggande chefs- och ledarskapskompetens, för att stärka kompetensen hos såväl nya som mer erfarna chefer. Under det gångna året genomfördes två utbildningsprogram, studierektorsutbildning samt introduktion till forskningsledning, som har bidragit till att stärka ledarskapet inom universitetet. Ett program för att väcka intresse och förbereda för chef- och ledarskap har genomförts. Alla nya chefer deltar i en lokal, universitetsanpassad introduktionsutbildning.

Universitetets ledar- och medarbetarpolicy har reviderats. Det är ett vägledande dokument som beskriver det ledarskap och medarbetarskap som präglar Karlstads universitet och tydliggör den ömsesidiga relationen mellan dessa två. Många institutioner och avdelningar genomförde seminarier för att gå igenom innehållet samtidigt som de diskuterade förhållandena på den egna enheten. Arbetet har fortsatt under 2023 och resultatet presenterades genom en öppen föreläsning för alla medarbetare på temat medarbetarskap. Därefter har flera avdelningar och institutioner på olika sätt valt att arbeta vidare med frågor kopplade till medarbetarskap.

KVALITETSARBETE

Universitetet har ett sammanhållet kvalitetssystem som säkerställer att kvalitetsarbetet stöder universitetets övergripande mål och strategier. Kvalitetssystemet inkluderar återkommande granskning och kontinuerlig uppföljning i syfte att förbättra, säkra och ge underlag till lärande och utveckling.

UNIVERSITETSÖVERGRIPANDE KVALITETSARBETE

Universitetets vision och strategi identifierar kvalitet och kvalitetsutveckling i utbildning och forskning som huvudprioriteringar. Kvalitetsarbetet, som också inkluderar kvalitetssäkring av verksamheten, ska stödja arbetet att nå universitetets övergripande vision med tillhörande strategiska mål.

Universitetets kvalitetssystem grundas i Sveriges universitets- och högskoleförbunds gemensamma ramverk för kvalitetsarbete och kvalitetsutveckling samt i de standarder och riktlinjer som antagits av det europeiska området för högre utbildning. Vägledande för forskning är även principer för god forskningssed som stödjer sig på den europeiska kodexen för forskningens integritet samt Vetenskapsrådets skrift om god forskningssed. Kvalitetsarbetet inriktar sig på att säkra och utveckla kvalitet i såväl utbildning, forskning som centrala stödsystem.

Kvalitetsarbetet ska främja en kvalitetskultur som inkluderar delaktighet och engagemang i verksamheten. Med ett systematiskt kvalitetsarbete kan universitetet identifiera och dela god praxis samt identifiera utvecklingsområden. Åtta grundläggande principer genomsyrar kvalitetsarbetet i utbildningsverksamheten på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, i forskning och inom de centrala stödfunktionerna.

En grundläggande princip är att organisationen tar emot och agerar på de resultat som kvalitetssystemet genererar. Denna princip gäller även vid externa nationella och internationella kvalitetsgranskningar.

Det sammanhållna kvalitetssystemet ska säkerställa att kvalitetsarbetet stöder universitetets övergripande mål och strategier. Kvalitetssystem bygger på en tydlig ansvarsfördelning mellan nivåer och delar i organisationen. Utifrån en lärosätesövergripande kvalitetspolicy utformar fakulteterna och lärarutbildningsnämnden riktlinjer, med anpassningar till de egna utbildningarnas behov. De centrala stödfunktionerna bereder och ansvarar för kontinuerlig uppföljning och återkommande granskningar samt deltar i kvalitetsarbetet och kvalitetsgranskningar. Universitetets kvalitetsråd följer utvecklingen och är ett stöd för fakultetsnämnderna och lärarutbildningsnämnden i strategiska beslut vad gäller kvalitetsarbetet. Kvalitetssystemet är en del av den generella styrningen där återkommande verksamhetsdialoger används för rapportering, återkoppling och verksamhetsuppdrag.

Universitetskanslersämbetet granskar som tillsynsmyndighet lärosätenas kvalitetssystem. Under året erhöll universitetet det samlade omdömet godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll. Lärosätet ska därför senast 22 februari 2025 inkomma med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits för att åtgärda förbehållen i omdömet.

En av målsättningarna med universitetets deltagande i Coara är att reformera systemet för bedömning av forskning och skapa en internationell samsyn avseende meritering av forskningssamverkan med aktörer utanför akademien. En plan för arbetet 2024–2029 kommer att utvecklas och implementeras under året.

KVALITETSSÄKRING I UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

All utbildning granskas återkommande enligt universitetets interna kvalitetssystem i den så kallade Treklövermodellen som genomförs tillsammans med Linnéuniversitetet och Mittuniversitetet. Granskningarna följer en sexårscykel och inkluderar externa granskare i bedömargrupperna. Syftet är att granska om universitetens utbildningar når fastlagda mål och håller hög kvalitet samt att ge underlag till utveckling och förbättringar.

Den senaste utvärderingscykeln avslutades 2022. Samarbetet mellan de tre lärosätena har förnyats efter att Treklövermodellen utvärderats och utvecklats under året. Detta arbete har inkluderat förenklad självvärdering, revidering av bedömningskriterier och förnyade instruktioner och mallar. Den nya modellen kommer att implementeras hösten 2024.

Universitetskanslersämbetet granskar i sitt tillsynsuppdrag årligen ett urval av högskoleutbildningar i landet. För Karlstads universitets del har specialistsjuksköterskeprogrammets inriktningar mot ambulanssjukvård och distriktssköterska granskats under året och bedömts hålla hög kvalitet. Granskningarna fokuserar på hur utbildningen säkerställer att studenterna får goda förutsättningar att nå examensmålen och på hur lärosätet säkerställer att studenten uppnått examensmålen när examen utfärdas. Granskningarna ska också bidra till lärosätenas egna utvecklingsarbete av kvaliteten på utbildningarna.

KVALITETSARBETE I UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Utvärderingsprocessen av universitetets forskarutbildning sker enligt liknande principer som för utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå. Granskningarna följer en sexårscykel och inkluderar externa granskare i bedörmargrupperna. Syftet är att granska om universitetets forskarutbildning når fastlagda mål, håller hög kvalitet och för att ge underlag till utveckling och förbättringar.

Under 2023 har två kluster av utbildningar granskats. Det första klustret omfattade forskarutbildningsämnena arbetsvetenskap, risk- och miljöstudier, sociologi och statsvetenskap medan det andra klustret omfattade forskarutbildningsämnena biologi, fysik och matematik. Exempel på förbättringsområden som identifierats av bedörmargrupperna var hantering av den individuella studieplanen för forskarstuderande, behovet av genomgången handledarutbildning och antalet erbjudna forskarutbildningskurser på lärosätet.

KVALITETSARBETE I FORSKNING

Enligt lärosätets kvalitetssystem ska all forskning vid universitetet återkommande genomgå en kvalitetsgranskning. Det innebär att tre till fyra forskningsenheter granskas årligen av externa bedömare. Granskningen syftar till att stimulera till reflektion kring befintlig kvalitetskultur

och goda arbetssätt, och till att identifiera områden som behöver förbättras i verksamheten och hur det ska ske.

Under 2023 avslutades granskningar av Institutionen för ingenjers- och kemivetenskaper, Centrum för de samhällsvetenskapliga ämnena didaktik, CSD samt Science, Mathematics and Engineering Education Research, Smeer. Vid granskningarna lämnar bedömarrapporten rekommendation till fortsatt kvalitetsarbete med syfte att stärka forskningsverksamheten. Som ett led i kvalitetssäkringsarbetet har handlingsplaner fastställs som kommer att följas upp av berörd fakultetsnämnd. Pågående kvalitetsgranskningar under 2023 inkluderar forskning vid Centrum för tjänsteforskning, CTF, Institutionen för miljö- och livsvetenskaper, Institutionen för konstnärliga studier samt Utbildning och idrottsvetenskapliga studier av barn och barndom.

Som en följd av Universitetskanslersämbetets granskning av lärosätets övergripande kvalitetsmodell startade ett utvecklingsarbete kring nyckeltal för forskning 2023. Detta arbete har avrapporterats och initierat en översyn och uppdatering av universitetets ledningsinformationssystem. Syftet är att minska den manuella hanteringen samt underlätta avstämmningar, uppföljningar och jämförelser inom organisationen.

INFORMATIONSSÄKERHET

Universitetets informationssäkerhetsarbete bedrivs på ett långsiktigt, systematiskt, formaliserat och riskorienterat sätt. Informationssäkerhetsarbetet omfattar alla informationstillgångar inom universitetet, oavsett var eller i vilken form hanteringen sker.

Informationssäkerhetsarbetet utgår från gällande lagar, förordningar och föreskrifter, samt den internationella ledningssystemstandarden för informationssäkerhet såsom ISO 27000-serien samt föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Det övergripande syftet med informationssäkerhetsarbetet är att säkerställa ett väl avvägt skydd för universitetets informationstillgångar så att rätt information är tillgänglig för rätt person vid rätt tidpunkt.

ORGANISATION OCH ÖVERGRIPANDE ARBETSSÄTT

Informationssäkerhetsarbetet är en del i universitetets informationshantering, där informationssäkerhetssamordnaren är centralt placerad. Arbetet med informationssäkerhet sker även i nära samarbete med bland annat universitetets funktioner för IT-säkerhet, fysisk säkerhet, IT-strategi, integritetsskydd och juridik.

Det finns framtagna styrdokument som tydliggör ansvaret för informationsägare, systemägare, teknikresursägare, chefer och medarbetare. Ytterligare styrdokument, metodstöd och instruktioner är under framtagande för att komplettera myndighetens ledningssystem för informationssäkerhet.

För att säkerställa ett adekvat skydd för universitetets informationstillgångar genomförs informationsklassning och riskanalyser, i syfte att avgöra vilka tekniska och administrativa säkerhetsåtgärder som behöver implementeras. Även en systematisk hantering och uppföljning av säkerhetsincidenter är av vikt för att avgöra vilka säkerhetsåtgärder som behövs för att skydda informationen.

Universitetet genomför utbildningsinsatser för personalen inom informationssäkerhet, samt har regler och instruktioner för hur informationen kan lagras och hanteras i myndighetens system.

Vid Karlstads universitet informeras universitetsledningen kontinuerligt om det pågående informationssäkerhetsarbetet. Universitetsstyrelsen informeras årligen om i vilken utsträckning införda säkerhetsåtgärder motsvarar myndighetens behov, eventuella allvarliga risker som inte åtgärdats, och övriga hinder för att uppnå ledningens målsättning med och inriktning för informationssäkerhetsarbetet.

STRATEGI OCH HANTERING AV IT-TJÄNSTER

Universitetet arbetar strategiskt för att forskare, lärare och administrativ personal ska ha de digitala verktyg de behöver för att arbeta effektivt. Inköp av nya IT-system utvärderas alltid ur ett informationssäkerhetsperspektiv enligt fastställd process för anskaffning av IT-system. Inom ramen för

inköpsprocessen används standardiserade IT-skyddsåtgärder ur en för myndigheten framtagen kravkatalog.

Karlstads universitet har som strategi att välja de IT-tjänster som skapar det bästa värdet för myndighetens verksamhet. Denna strategi medför att myndigheten har valt flera olika leverantörer för sina IT-tjänster, vilket minskar den negativa påverkan för myndigheten vid störningar hos en enskild IT-tjänstleverantör.

För att säkerställa informationssäkerheten i systemen arbetar universitetet kontinuerligt med behörighetshandling, utbildning och relevant information för den erhållna behörigheten.

INFORMATIONSSÄKERHET I FORSKNING

Vid Karlstads universitet rekommenderas att all forskningsdata lagras och delas i ett säkert digitalt verktyg som tillhandahålls av myndigheten. Vid universitetet finns även en förteckning av myndighetens vanligaste IT-tjänster som ger ett stöd till bland annat forskare om vilken typ av information som kan hanteras i respektive IT-tjänst.

Universitetet har en forskningsetisk kommitté där bland annat informationssäkerhetsfrågor bevakas, samt en forskningsdatagrupp som erbjuder forskare stöd och råd när det gäller hantering, tillgängliggörande och bevarande av forskningsdata. Arbetet med frågor som relaterar till informationssäkerhet i forskning sker i övrigt genom olika utbildningsinsatser för forskare och doktorander, rådgivning och framtagande av instruktioner för hur information kan hanteras.

FÖRMÅGAN ATT IDENTIFIERA, RAPPORTERA OCH HANTERA IT-INCIDENTER

Universitetet har beslutade styrdokument som säkerställer förmågan att hantera IT-incidenter. I styrdokumentet fastställs de roller och funktioner som ansvarar för de olika delarna av IT-incidenthanteringen.

Universitetet har ett etablerat arbetssätt för att skyndsamt identifiera och bedöma incidenter, mildra effekter av incidenter, underlätta återgång till verksamhet till normal nivå, samt att förhindra upprepande av incidenter. Arbetssättet inkluderar även anmälning av IT-incidenter internt inom myndigheten, samt rapporteringsskyldiga IT-incidenter till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap respektive Integritetsskyddsmyndigheten.

Som stöd i IT-incidentarbetet finns ett väl etablerat samarbete med Sunets säkerhetscenter som hjälper lärosäten både proaktivt med att identifiera IT-incidenter samt att hantera pågående IT-incidenter.

5

EKONOMI

EKONOMISK REDOVISNING

Universitetet har en stabil ekonomisk situation. Myndighetskapitalet har växt under senare år, vilket möjliggör att lärosätet kan hantera ett minskat anslag och kostnadsökningar på kort sikt och samtidigt fortsätta med strategiska beslutade satsningar.

Enligt regleringsbrev för universitet och högskolor ska verksamhetens kostnader och intäkter redovisas uppdelat på de två områdena utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå.

De totala intäkterna ökade med 37 mnkr och uppgick till 1 378 (1 341) mnkr. Detta var en ökning med tre procent jämfört med 2022. Förändringen består av en uppräknings med pris- och löneomräkning, ökning av avgifter från uppdragsutbildning och uthyrning av studentbostäder samt högre finansiella intäkter till följd av högre räntor.

Verksamhetens totala kostnader uppgick till 1 394 (1 329) mnkr och har därmed ökat med 65 mnkr jämfört med 2022. Personalkostnadsökningen om 43 mnkr förklaras av fler anställda samt effekter av lönerrevisionen. Lokalkostnaderna ökade med 19 mnkr, motsvarande 15 procent. Ökningen berodde främst på den höga inflationen samt att universitetet med start 2023 hyr

bostäder till utbytesstudenter och gästforskare. Finansiella kostnader har ökat markant, precis som de finansiella intäkterna. Avskrivningar däremot ligger något lägre än 2022.

Ekonomi präglas av åtstramningar där universitetet anpassar sig till lägre anslagsnivåer i kombination med ökade kostnader. Till detta kommer osäkerheten kring framtidens ekonomiska utveckling.

Verksamhetsåret 2023 har inneburit både prioriteringar på grund av kostnadsökningar samt en reell intäktsminskning då pris- och löneomräkningen inte fullt ut täckte prisökningar på grund av inflationen. Verksamhetsutfallet, vilket är detsamma som universitetets totala resultat, uppgick till minus 16 mnkr för kalenderåret 2023. Det är en minskning med 28 mnkr jämfört med föregående år. Beslutade strategiska satsningar gör att universitetet budgeterat ett negativt resultat de närmaste åren. Planen är att under åren 2024–2027 ianspråkta cirka 100 mnkr av lärosätets myndighetskapital.

Tabell 12. Intäkter och kostnader, tkr. (Källa: Raindance)

	Grund- och avancerad nivå			Forskning och forskarutbildning			Totalt		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Intäkter									
Anslag	764 117	768 128	773 533	281 103	284 126	288 308	1 045 220	1 052 254	1 061 841
Avgifter	62 376	73 366	84 838	10 868	10 478	8 023	73 244	83 844	92 861
Bidrag	34 827	43 076	46 312	158 368	158 073	159 978	193 195	201 149	206 290
Finansiella intäkter	651	2 265	10 100	-1	1 595	7 123	650	3 860	17 223
Summa intäkter	861 971	886 835	914 783	450 338	454 272	463 432	1 312 309	1 341 107	1 378 215
Kostnader									
Personal	612 083	644 954	674 317	344 839	351 996	365 565	956 922	996 950	1 039 882
Lokaler	94 579	97 046	112 059	32 440	31 878	35 676	127 019	128 924	147 735
Övrig drift	110 791	128 233	127 683	38 837	47 710	49 969	149 628	175 943	177 652
Finansiella kostnader	98	1 334	3 082	206	1	43	304	1 335	3 125
Avskrivningar	16 967	16 952	18 089	9 321	9 030	7 880	26 288	25 982	25 969
Summa kostnader	834 518	888 519	935 230	425 643	440 615	459 133	1 260 161	1 329 134	1 394 363
Verksamhetsutfall	27 453	-1 684	-20 447	24 695	13 657	4 299	52 148	11 973	-16 148

INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

I tabell 13 redovisas utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Uppdragsverksamheten som är avgiftsfinansierad redovisas separat.

Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå exklusive uppdragsverksamhet

Den största delen av universitetets utbildning på grundnivå och avancerad nivå finansieras via anslagsmedel. De totala intäkterna uppgick till 848 mnkr, en ökning med 22 mnkr eller 3 procent. Anslagsintäkterna ökade med 5 mnkr, motsvarande cirka 1 procent. Avgiftsintäkterna ökade med 5 mnkr jämfört med föregående år, en ökning med 38 procent. Nytt för 2023 är att universitetet hyr ut studentbostäder till utbytesstudenter, vilket är förklaringen till ökningen. Intäkter av bidrag har ökat med 3 mnkr eller 8 procent jämfört med 2022.

De sammanlagda kostnaderna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå var 869 mnkr, en ökning med 40 mnkr eller 5 procent. Personalkostnaderna ökade med 4 procent till 624 mnkr. Detta förklaras av ökat antal anställda samt lönerevision. Lokalkostnaderna ökade

med 16 procent till 109 mnkr, vilket finner sin förklaring i högre hyreskostnader. Övriga driftkostnader låg i linje med föregående år. Verksamhetsutfallet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsverksamhet uppgick 2023 till minus 20 mnkr.

Intäkter och kostnader för uppdragsverksamhet

Universitetets uppdragsverksamhet består till övervägande delen av uppdragsutbildning samt en mindre del beställd utbildning. Karlstads universitets uppdrags AB ansvarar för förmedling av uppdragsutbildningar. Under året har bolaget förmedlat uppdragsutbildningar åt universitetet till ett totalt värde av 66 (60) mnkr. Den största enskilda uppdragsgivaren var fortsatt Statens skolverk, där projekt som Rektorsprogrammet och Samverkan för bästa skola ingår. Kostnaderna för uppdragsutbildning uppgick till 66 (60) mnkr, och har ökat proportionellt med intäkterna. En mindre del av kostnaden 137 tkr var hänförd till beställd utbildning. Uppdragsverksamheten uppvisade ett negativt verksamhetsutfall om 230 tkr.

Tabell 13. Intäkter, kostnader och verksamhetsutfall fördelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr. (Källa: Raindance)

	Grund- och avancerad nivå, exkl uppdragsverksamhet			Uppdragsverksamhet			Totalt		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Intäkter									
Anslag	764 117	768 128	773 533				764 117	768 128	773 533
Avgifter	12 656	13 430	18 496	49 720	59 936	66 342	62 376	73 366	84 838
Bidrag	34 827	43 076	46 312				34 827	43 076	46 312
Finansiella intäkter	651	2 265	10 100				651	2 265	10 100
Summa intäkter	812 251	826 899	848 441	49 720	59 936	66 342	861 971	886 835	914 783
Kostnader									
Personal	573 617	601 058	624 340	38 466	43 896	49 977	612 083	644 954	674 317
Lokaler	92 352	94 557	109 305	2 227	2 489	2 754	94 579	97 046	112 059
Övrig drift	101 901	114 749	114 131	8 890	13 484	13 552	110 791	128 233	127 683
Finansiella kostnader	98	1 334	3 082				98	1 334	3 082
Avskrivningar	16 735	16 746	17 800	232	206	289	16 967	16 952	18 089
Summa kostnader	784 703	828 444	868 658	49 815	60 075	66 572	834 518	888 519	935 230
Verksamhetsutfall	27 548	-1 545	-20 217	-95	-139	-230	27 453	-1 684	-20 447

INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

I tabell 14 redovisas forskning och utbildning på forskarnivå. Uppdragsforskningen som är avgiftsfinansierad redovisas separat.

Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå exklusive uppdragsforskning

De totala intäkterna till forskning och utbildning på forskarnivå, exklusive uppdragsforskning, uppgick till 457 (445) mnkr. Detta motsvarade en ökning om 3 procent i förhållande till 2022. Anslagsintäkterna ökade med 4 mnkr och de externa intäkterna i form av avgifter och bidrag ökade med 3 mnkr, motsvarande 2 procent.

Kostnaderna uppgick till 453 (431) mnkr, vilket motsvarar en ökning om 5 procent. Personalkostnaderna ökade med 5 procent och uppgick till totalt 361 (344) mnkr. Övriga driftkostnader ökade något jämfört med 2022 och det är framförallt kostnader för resor som står

för större delen av ökningen. Kostnader för avskrivningar minskade med 12 procent jämfört med 2022.

Området forskning och utbildning på forskarnivå exklusive uppdragsforskning uppvisade ett verksamhetsutfall om 4 mnkr.

Intäkter och kostnader för uppdragsforskning

Universitetet bedriver i mindre omfattning forskning på uppdrag från annan. Universitetet är skyldigt att ta ut en avgift för uppdraget som täcker universitetets kostnader för projektet. Intäkter avseende uppdragsforskning kommer främst från svenska företag, kommuner, statliga myndigheter och regioner. Intäkterna minskade med 35 procent. Även kostnaderna minskade i relation till intäkterna med totalt 36 procent. De största kostnads-posterna var personal och övriga driftkostnader. Uppdragsforskningen redovisade 2023 ett mindre överskott om 92 tkr.

Tabell 14. Intäkter, kostnader och verksamhetsutfall fördelat på forskning, tkr. (Källa: Raindance)

	Forskning och forskarutbildning, exkl uppdragsforskning			Uppdragsforskning			Totalt		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Intäkter									
Anslag	281 103	284 126	288 308				281 103	284 126	288 308
Avgifter	295	1 031	1 896	10 573	9 447	6 127	10 868	10 478	8 023
Bidrag	158 368	158 073	159 978				158 368	158 073	159 978
Finansiella intäkter	-1	1 595	7 123				-1	1 595	7 123
Summa intäkter	439 765	444 825	457 305	10 573	9 447	6 127	450 338	454 272	463 432
Kostnader									
Personal	336 548	344 399	360 516	8 291	7 597	5 049	344 839	351 996	365 565
Lokaler	31 785	31 351	35 286	655	527	390	32 440	31 878	35 676
Övrig drift	37 396	46 579	49 549	1 441	1 131	420	38 837	47 710	49 969
Finansiella kostnader	205	1	43	1	0	0	206	1	43
Avskrivningar	9 169	8 798	7 704	152	232	176	9 321	9 030	7 880
Summa kostnader	415 103	431 128	453 098	10 540	9 487	6 035	425 643	440 615	459 133
Verksamhetsutfall	24 662	13 697	4 207	33	-40	92	24 695	13 657	4 299

MYNDIGHETSKAPITAL

Myndighetskapital består av årets resultat, vilket är detsamma som årets kapitalförändring, samt den balanserade kapitalförändring som utgörs av överskott som uppstår när universitetet inte gjort av med hela sina forsknings- och utbildningsanslag samt de eventuella överskott som uppstår från bidrags- eller avgiftsfinansierad verksamhet. I det totala myndighetskapitalet finns också det statskapital som främst avser Karlstads universitet Holding AB. Universitetets samlade myndighetskapital uppgick till 228 mnkr. Exklusive statskapital uppgick myndighetskapitalet till 222 mnkr. I relation till universitetets totala kostnader utgjorde myndighetskapitalet exklusive statskapital, 16 procent, vilket var en något lägre andel än 2022.

Myndighetskapitalet uppstår inom universitetets olika verksamhetsgrenar och disponeras fullt ut av lärosätet men används främst till strategiska satsningar. Det ackumulerade myndighetskapitalet har successivt ökat den senaste femårsperioden med undantag för 2023

där myndighetskapitalet istället sjunker. Detta beror på strategiska satsningar där myndighetskapital återinvesterats i kärnverksamheten. Då satsningarna är fleråriga väntas myndighetskapitalet minska även kommande år. Planen är att under åren 2024–2027 ianspråkta cirka 100 mnkr av lärosätets totala myndighetskapital.

KAPITALFÖRÄNDRING PER OMRÅDE

Kapitalförändringen redovisas enligt regleringsbrevets anvisningar uppdelat per områdena utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå minskade sin andel av den ackumulerade kapitalförändringen till 49 (54) procent. Forskning och utbildning på forskarnivå ökade sin andel av det ackumulerade myndighetskapitalet och uppgick till 51 (46) procent. Uppdragsverksamheten minskade sin andel av kapitalförändringen inom utbildning, samtidigt som andelen från uppdragsforskning ökade något.

Tabell 15. Redovisning av myndighetskapital, exklusive statskapital, tkr. (Källa: Raindance)

	2019	2020	2021	2022	2023
Ackumulerat myndighetskapital	160 633	173 887	226 035	238 008	221 861
Årets totala kostnader	1 181 944	1 202 219	1 260 161	1 329 134	1 394 363
Myndighetskapitalets andel av totala kostnader	14%	14%	18%	18%	16%

Tabell 16. Kapitalförändring per område, exklusive statskapital, tkr. (Källa: Raindance)

Verksamhet	Balanserad kapitalförändring	Årets kapitalförändring	Ackumulerad kapitalförändring
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag regleringsbrev	128 512	-20 217	108 295
Uppdragsverksamhet ¹	840	-230	610
Summa	129 352	-20 447	108 905
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	108 231	4 207	112 438
Uppdragsforskning	426	92	518
Summa	108 656	4 299	112 956
Totalt	238 009	-16 148	221 861

¹ Avser summan av försäljning av beställd utbildning och uppdragsutbildning.

BIDRAGSFINANSIERING

Universitetet erhåller bidragsmedel både från den offentliga sektorn och från andra aktörer och företag i Sverige och utomlands. De externa medlen finansierar projekt inom både utbildning på grund och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. Majoriteten av de bidragsmedel som universitetet erhåller hänförs till forskningen.

Oförbrukade bidrag består av externa bidragsmedel som erhållits i förväg, men som ännu inte upparbetats i verksamheten. De är direkt knutna till respektive projekt och kan endast användas för avsett ändamål. De oförbrukade bidragen uppgick till 200 mnkr 2023, en ökning med 7 mnkr eller 4 procent jämfört med 2022. Av de oförbrukade bidragen fanns 30 (29) procent inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå och 70 (71) procent inom forskning och utbildning på forskarnivå.

Inbetalade forskningsbidrag uppgick till 172 (173) mnkr, vilket motsvarar en minskning med 1 procent. Inbetalningar kan ske både i förskott och i efterskott, varför de inbetalade beloppen ofta skiljer sig från intäkten. Intäkter av forskningsbidrag motsvarar den del av bidraget som universitetet upparbetat under året och uppgick till 160 mnkr, vilket är något högre än 2022.

Andelen oförbrukade bidrag i förhållande till inbetalade bidrag uppgick till 89 procent, vilket är en ökning jämfört med 2022. Trenden är fortsatt stigande.

Under 2023 användes 16 (14) mnkr av anslagsmedel för samfinansiering av projekt inom bidragsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Samfinansieringens andel av total finansiering ökade från 24 till 26 procent.

Universitetet använde 86 (74) mnkr av anslagsmedel till samfinansiering av bidragsfinansierad forskning. Andelen samfinansiering av den totala projektfinansieringen var 35 procent och andel av forskningsanslaget var 30 procent, vilket var 4 procentenheter högre än 2022.

REDOVISNING AV AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

Statliga universitet och högskolor får bedriva vissa verksamheter mot avgift och disponera avgiftsinkomsterna. Redovisningen av intäkter för avgiftsbelagd verksamhet görs enligt anvisningar i regleringsbrevet. Avgifter som tagits ut enligt § 4 i avgiftsförordningen, exempelvis intäkter av lokalförhyring, ingår inte.

REDOVISNING AV ACKUMULERAT ÖVERSKOTT I AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

Avgifter för beställd utbildning

Universitetet har ett mindre ackumulerat överskott från beställd utbildning som vid utgången av 2023 uppgick till 537 tkr. Delar av överskottet har under 2023 använts för inköp av ett nytt kursutvärderingssystem. Planer finns för att ianspråka ytterligare medel från det oförbrukade överskottet under 2024.

Avgifter från uppdragsutbildning

Majoriteten av de avgiftsintäkter som universitetet disponerar är hänförliga till uppdragsutbildning. Universitetet bedriver uppdragsutbildning via det helägda dotterbolaget Karlstads universitets uppdrags AB, Kuuab.

Vid kalkylering av uppdragsutbildning avsätts utvecklingsmedel för att ständigt förbättra universitetets möjligheter att bedriva uppdragsutbildning samt dess kvalitet. Pandemin medförde dock att utvecklingsinsatserna delvis stannade av på grund av en minskad efterfrågan. Utvecklingsmedlen har sedan Kuuab:s bildande 2005 redovisats som intäkter i bolagets räkenskaper. Det ackumulerade resultatet avseende utvecklingsmedel har från 2019 redovisats som ej upparbetade intäkter och som en avsättning i balansräkningen. Tidigare överskott har ackumulerats i bolagets egna kapital.

I samband med Riksrevisionens granskning av Karlstads universitet har denna redovisningsprincip ifrågasatts och

Tabell 17. Bidragsfinansiering och samfinansiering, tkr. (Källa: Raindance)

	Grund- och avancerad nivå			Forskning och forskarutbildning			Totalt		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Inbetalade bidrag	48 843	59 319	54 052	170 520	172 678	171 776	219 363	231 997	225 828
Oförbrukade bidrag	41 782	56 639	59 938	122 744	135 994	140 193	164 526	192 633	200 131
Intäkter bidrag	34 827	43 076	46 312	158 368	158 073	159 978	193 195	201 149	206 290
Samfinansiering	10 006	13 845	15 892	71 095	73 540	85 770	81 101	87 385	101 662
Samfinansieringens andel av projektens totala finansiering	22%	24%	26%	31%	32%	35%	30%	30%	33%
Samfinansieringens andel av anslag	1%	2%	2%	25%	26%	30%	8%	8%	10%

en översyn har gjorts av hur den kan förändras. Från och med 2024 kommer redovisningsprincipen att ändras, vilket innebär att utvecklingsmedlen fortsättningsvis intäktsförs i universitetets resultaträkning. Räkenskapsårets resultat kommer därmed att balanseras i ny räkning.

Om universitetet hade tillämpat den ändrade redovisningsprincipen även historiskt hade ej upparbetade utvecklingsmedel balanserats i ny räkning vid universitetet. Det ackumulerade överskottet hade då uppgått till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning avseende räkenskapsåret 2023.

Karlstads universitet kommer under början av 2024, ta fram en handlingsplan med målsättningen att under en sexårsperiod nyttja de ackumulerade utvecklingsmedlen till insatser som stödjer uppdragsutbildning. Nuvarande kalkylmodell ses över så att det ackumulerade överskottet inte överstiger 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens årliga omsättning över tid. Regeringen kommer att informeras om planen vid ett senare tillfälle.

Tabell 18. Avgiftsbelagd verksamhet år 2023 där intäkterna disponeras, tkr. (Källa: Raindance)

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2021 ³	Över-/underskott 2022 ³	Intäkter 2023	Kostnader 2023	Över-/underskott 2023	Ack över-/underskott utgående 2023
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Beställd utbildning	703	-29	0	137	-137	537
Uppdragsutbildning ¹	276	-110	65 325	65 232	-93	73
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter ²	0	0	1 253	1 253	0	0
Övrigt	0	0	506	506	0	0
Summering	979	-139	67 084	67 128	-230	610
Forskning eller utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	466	-40	6 123	6 031	92	518
Övrigt	0	0	168	168	0	0
Summering	466	-40	6 291	6 199	92	518
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet			860	1 012	-152	
Tillhandahållande av bostadslägenheter			5 186	5 628	-442	
Övrigt			446	1 521	-1 075	
Summering			6 492	8 161	-1 669	

¹ Ej upparbetade intäkter avseende utvecklingsmedel för uppdragsutbildningar har till och med 2023 redovisats hos Karlstads universitets uppdrags AB. Se nedanstående tabell där totalt överskott redovisas i enlighet med 25a § avgiftsförordningen.

² Studieavgifternas storlek har beräknats mot bakgrund av kravet på full kostnadstäckning över tid och utgår ifrån regeringens tilldelning per utbildningsområde. Till detta tillkommer merkostnader för bland annat kommunikation, administration, urval och antagning samt hantering av studieavgifter.

³ Värdena från 2021 respektive 2022 har uppdaterats.

Tabell 19. Redovisning av ackumulerat överskott i avgiftsbelagd verksamhet enligt 25a § avgiftsförordningen. (Källor: Raindance, Kuuab)

Uppdragsutbildning	2022	2023
Totala intäkter från avgiftsbelagd verksamhet där full kostnadstäckning gäller	72 181	73 375
– varav uppdragsutbildning	59 426	65 325
Ackumulerat överskott från avgiftsbelagd verksamhet Karlstads universitet	1 266	1 128
– varav uppdragsutbildning	166	73
Överskott uppdragsutbildning Kuuab	57 213	59 181
Totalt överskott	58 479	60 309
Totalt överskott i relation till totala intäkter	81%	82%

UTHYRNING AV BOSTÄDER TILL UTBYTESSTUDENTER OCH GÄSTFORSKARE

Universitetet har från och med 2023 möjlighet att tillhandahålla bostäder och upplåta dem i andra hand till vissa grupper av studenter och forskare. Syftet är att säkerställa internationaliseringen i högskolan och rörligheten bland forskare.

Uthyrningen ska redovisas i årsredovisningen och intäkter och kostnader avseende denna uthyrning ska särredovisas från övrig verksamhet. Av redovisningen ska det framgå vilken eller vilka grupper som universitetet upplåter lägenheter till, antal lägenheter som hyrs av lärosätet, beläggningsgraden, intäkter fördelade på avgifter respektive anslag samt prognos avseende motsvarande uppgifter kommande år.

Karlstads universitet hyrde under vårterminen 115 bostäder via ett så kallat blockhyresavtal med det kommunala bostadsbolaget KBAB och inför höstterminen utökades antal bostäder till 183 stycken. Uthyrning i andra hand har sedan gjorts till internationella utbytesstudenter.

Det finns utmaningar i denna bostadsuthyrning. De flesta utbytesstudenter läser endast en termin, vilket medför hög omsättning av hyresgäster samt att de allra flesta rummen står outhyrda under sommaren. Vidare medför kursutbudet under vårterminen att beläggningen är väsentligt lägre jämfört med höstterminen. Detta sammantaget genererar kostnader som är svåra att få täckning för.

LOKALKOSTNADER

Sveriges universitets- och högskoleförbund har enats om att enhetligt redovisa alla kostnader och vissa intäkter kopplat till lokaler. Syftet är att få jämförbarhet mellan lärosäten och fånga de totala kostnaderna. I uppgifterna ingår poster som bokförs under andra rubriker i resultaträkningen, exempelvis lokalvård i egen regi, kostnader för ombyggnationer och intäkter från externa hyresgäster. Universitetets totala kostnader för lokaler uppgick 2023 enligt denna definition till 159 mnkr, en ökning motsvarande 10 procent jämfört med 2022.

Tabell 20. Uthyrning av bostäder till utbytesstudenter och gästforskare, tkr. (Källa: Raindance)

	2023	Prognos 2024
Antal uthyrda rum	233	270
Beläggningsgrad	79%	75%
Intäkt, avgift	5 186	6 683
Kostnader	-5 628	-7 683
Intäkt, anslag	442	1 000

Tabell 21. Lokalkostnader enligt SUHF:s definition, tkr. (Källa: Raindance)

	2019	2020	2021	2022	2023
Lokalhyra	117 103	118 936	118 731	118 953	130 759
Mediakostnad (el och fjärrvärme)	4 499	3 712	4 131	4 986	6 364
Reparationer och underhåll	1 246	1 774	1 415	1 888	1 744
Avskrivningar	7 068	5 869	6 255	6 440	6 617
Lokalvård	11 608	12 067	11 592	12 913	12 997
Bevakning	1 608	1 808	1 586	1 717	1 801
Larm och skalskydd	106	141	4	0	18
Lokaltillbehör	430	359	322	416	653
Kostnad egna fastigheter	0	0	0	0	0
Intäkter extern hyresgäst	-3 041	-2 530	-1 887	-2 587	-2 204
Kostnader för student- och gästforskarbostäder	0	0	0	0	5 628
Summa lokalkostnader	140 626	142 137	142 150	144 727	164 376
Summa lokalkostnader exkl. studentbostäder	140 626	142 137	142 150	144 727	158 749

ERSÄTTNING FÖR UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

Universitetets takbelopp fastställs av regeringen och anger den maximala anslagsersättning för helårsstudenter och helårsprestationer som kan avräknas under ett budgetår. Enligt regelverket ska lärosäten överföra eventuell överproduktion eller outnyttjat takbelopp till ett värde av högst 15 respektive 10 procent av takbeloppet till efterföljande budgetår.

För Karlstads universitet uppgick takbeloppet för 2023 till 775 mnkr och vid årets början fanns sparad överproduktion från tidigare år motsvarande ett värde om 115 mnkr.

Universitetet kan för kalenderåret 2023 redovisa volymer inom anslagsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå till ett värde om 776 mnkr, inklusive ersättning avseende livslångt lärande. Till detta belopp tillkommer ersättning om knappt 2 mnkr för icke tidigare redovisade helårsprestationer hänförliga till december 2022.

Det samlade värdet för utbildningsvolymen uppgick därmed till 778 mnkr, vilket innebar en överproduktion om 3,5 mnkr. Av beloppet kan 0,8 mnkr sparas, medan produktion till ett värde om 2,7 mnkr förblev ofinansierad. Vid årets slut uppgick universitetets sparade överproduktion till 116 mnkr.

Begränsning inom konstnärligt utbildningsområde

I regleringsbrev anges att universitetet högst får avräkna anslag för 140 helårsstudenter respektive helårsprestationer inom det konstnärliga utbildningsområdet musik.

Eventuellt överskjutande volymer får avräknas mot utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, teknik eller naturvetenskap.

År 2023 uppgick universitetets anslagsfinansierade volym inom utbildningsområdet musik till 295 helårsstudenter och 227 helårsprestationer. Den överskjutande volymen, 155 helårsstudenter och 87 helårsprestationer, har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

KOSTNAD PER HELÅRSSTUDENT OCH HELÅRSPRESTATION

Den genomsnittliga kostnaden per helårsstudent uppgick till 88 (82) tkr. Fördelar man kostnaderna på antalet helårsprestationer var den genomsnittliga kostnaden 110 (103) tkr. I beräkningen ingår, utöver studenter som finansieras via direkta anslag, även studieavgiftsskyldiga studenter. Den genomsnittliga kostnaden har ökat. Detta då universitetets kostnader ökat jämfört med tidigare år, samtidigt som antalet helårsstudenter och helårsprestationer minskat.

Tabell 22. Ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr. (Källor: Ladok, Regleringsbrev)

	2019	2020	2021	2022	2023
Årets produktion					
Takbelopp enligt regleringsbrev	674 497	695 550	765 272	768 995	774 514
Värdet av årets helårsstudenter och helårsprestationer	675 128	728 050	802 635	779 910	776 073
Värdet av decemberprestationer från föregående år	2 004	1 547	1 066	1 174	1 942
Årets över- eller underproduktion	2 635	34 047	38 429	12 089	3 501
Maximal storlek på sparad överproduktion ¹	67 450	69 555	114 791	115 349	116 177
Sparad överproduktion					
Sparad överproduktion från föregående år	44 497	47 132	69 555	107 984	115 349
Tillförsel eller nyttjande av överproduktion	2 635	22 423	38 429	7 365	828
Utgående överproduktion	47 132	69 555	107 984	115 349	116 177
Ofinansierad överproduktion	0	11 624	0	4 724	2 673
Produktion i procent av takbeloppet	100,4%	104,9%	105,0%	101,6%	100,5%

¹ Lärosäten får från och med 2021 överföra sparade prestationer till efterföljande år motsvarande maximalt 15 % av takbeloppet.

Tabell 23. Kostnad per helårsstudent och helårsprestation, tkr. (Källor: Raindance, Ladok)

	2019	2020	2021	2022	2023
Kostnad per helårsstudent	79	76	76	82	88
Kostnad per helårsprestation	95	92	92	103	110

REDOVISNING AV TAKBELOPP

REDOVISNING AV ANTAL HELÅRSSTUDENTER (HST) SAMT HELÅRSPRESTATIONER (HPR)

Utfall avseende perioden 2023-01-01 – 2023-12-31.

Enligt bilaga 1 till regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende universitet och högskolor redovisas följande:

- Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m.
- Summan "Utfall total ersättning" avser den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för.
Det vill säga oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.
- Utfall "HST LLL" avser den del av satsningen på Livslångt lärande som lärosätet väljer att endast avräkna mot HST.

Tabell 24. Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR). (Källor: Ladok, Regleringsbrev)

Utbildningsområde	Utfall HST LLL	Utfall HST exkl. LLL	Utfall HPR exkl. LLL	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora		1 129	728	38 687	16 260	54 947
Juridik		525	467	17 980	10 430	28 409
Samhällsvetenskap	4	2 275	1 823	78 195	40 720	118 915
Naturvetenskap	11	1 241	891	73 695	43 903	117 598
Teknik		1 753	1 399	102 426	68 958	171 384
Vård	54	892	815	61 718	43 869	105 588
Medicin		369	338	25 636	28 566	54 201
Undervisning		558	517	23 249	22 555	45 805
Verksamhetsförlagd utb.		280	271	16 566	15 529	32 095
Övrigt		96	91	4 498	3 479	7 977
Musik		140	140	20 001	12 646	32 647
Idrott		38	34	4 602	1 909	6 511
Summa*	69	9 296	7 515	467 252	308 825	776 073
Takbelopp (tkr)						774 514
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)						1 559

* Summan "Utfall total ersättning" har reducerats med 14 tkr med hänsyn till livslångt lärande (LLL).

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden:

- Totalt antal utbildade helårsstudenter 258 inom musik. Högst får 140 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.
- Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet naturvetenskap.

Tabell 25. Beräkning av anslagssparande och överproduktion. Belopp anges i tkr.**BERÄKNING AV ANSLAGSSPARANDE OCH ÖVERPRODUKTION****A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)**

Årets takbelopp	774 514
+ Ev. ingående anslagssparande	0
Summa (A)	774 514

B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Ersättning för HPR från december föregående budgetår	1 942
Utfall total ersättning enligt tabell 29	776 073
+ Ev. ingående överproduktion	115 349
Summa (B)	893 364

Summa (A-B)¹ **-118 850**

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan. Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

TABELL. ANSLAGSSPARANDE**Totalt utgående anslagssparande (A-B)**

- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²

Utgående anslagssparande	0
---------------------------------	----------

TABELL. ÖVERPRODUKTION

Total utgående överproduktion **-118 850**

- Ev. överproduktion över 15 % av takbeloppet ² **-2 673**

Utgående överproduktion	-116 177
--------------------------------	-----------------

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

RESULTATRÄKNING

Belopp anges i tkr.

	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	1 061 841	1 052 254
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	92 861	83 844
Intäkter av bidrag	3	206 290	201 149
Finansiella intäkter	4	17 223	3 860
Summa intäkter		1 378 215	1 341 107
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-1 039 882	-996 950
Kostnader för lokaler		-147 735	-128 924
Övriga driftkostnader	6	-177 652	-175 943
Finansiella kostnader	7	-3 125	-1 335
Avskrivningar		-25 969	-25 982
Summa kostnader		-1 394 363	-1 329 134
Verksamhetsutfall		-16 148	11 973
Transfereringar	8		
Medel från statens budget för finansiering av bidrag	1	3 833	3 906
Medel från myndigheter för finansiering av bidrag		33 678	31 557
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	9	5 170	7 551
Lämnade bidrag	10	-42 681	-43 014
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	11	-16 148	11 973

BALANSRÄKNING

Belopp anges i tkr.

TILLGÅNGAR	Not	2023-12-31	2022-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	12		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		7 586	7 037
Summa immateriella anläggningstillgångar		7 586	7 037
Materiella anläggningstillgångar	13		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		33 848	37 375
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		45 493	48 969
Pågående nyanläggning		1 405	953
Summa materiella anläggningstillgångar		80 746	87 297
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	14	6 000	5 750
Andra långfristiga värdepappersinnehav	15	2 636	2 351
Summa finansiella anläggningstillgångar		8 636	8 101
Varulager m.m.	16		
Varulager och förråd		605	549
Summa varulager m.m.		605	549
Kortfristiga fordringar	17		
Kundfordringar		15 286	11 990
Fordringar hos andra myndigheter	18	21 283	26 257
Övriga kortfristiga fordringar		173	148
Summa kortfristiga fordringar		36 742	38 395
Periodavgränsningsposter	19		
Förutbetalda kostnader		48 365	44 986
Upplupna bidragsintäkter		25 191	26 757
Övriga upplupna intäkter		5 723	8 399
Summa periodavgränsningsposter		79 279	80 142
Avräkning med statsverket	20	0	-4
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	464 075	509 332
Kassa, bank m.m.	22	141	150
Summa kassa och bank		464 216	509 482
Summa tillgångar		677 810	730 999

Belopp anges i tkr.

KAPITAL OCH SKULDER	Not	2023-12-31	2022-12-31
Myndighetskapital	23		
Statskapital	24	6 262	6 012
Balanserad kapitalförändring		238 009	226 036
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-16 148	11 973
Summa myndighetskapital		228 123	244 021
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande	25	6 589	4 958
Övriga avsättningar	26	7 320	7 290
Summa avsättningar		13 909	12 248
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	27	78 215	86 977
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		35 946	32 612
Leverantörsskulder	28	37 746	78 275
Övriga kortfristiga skulder	29	22 316	20 164
Summa skulder m.m.		174 223	218 028
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	30	46 158	46 040
Oförbrukade bidrag	31, 32	200 131	192 633
Övriga förutbetalda intäkter	33	15 266	18 029
Summa periodavgränsningsposter		261 555	256 702
Summa kapital och skulder		677 810	730 999

Belopp anges i tkr.

ANSVARSFÖRBINDELSER	Not	2023-12-31	2022-12-31
Övriga ansvarsförbindelser		Inga	Inga
Summa ansvarsförbindelser		0	0

ANSLAGSREDOVISNING

Anslag anges i tkr.

Utbildning och universitetsforskning	Ingående överfört belopp	Årets tilldelning enligt RB	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överfört belopp
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå 16:02:021						
Takbelopp (ram) 16:02:021:001		748 040		748 040	748 040	0
Takbelopp RRF (ram) 16:02:021:002 ¹		26 474		26 474	26 474	0
Forskning och utbildning på forskarnivå 16:02:022						
Basresurs (ram) 16:02:022:004		289 358		289 358	289 358	0
Särskilda medel till universitet och högskolor 16:02:065						
Idébanksmedel (ram) 16:02:065:037	4	250	-4	250	250	0
Medel för studenthälsa (ram) 16:02:065:082		788		788	788	0
Decentraliserad vårdutbildning (ram) 16:02:065:105		1 014		1 014	1 014	0
Summa anslag	0	1 065 924	0	1 065 924	1 065 924	0

¹ Delposten omfattar medel hänförliga till EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF)

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, förordning (2000:606) om myndigheters bokföring, anslagsförordning (2011:223) samt förordning (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Fordringar tas upp till de belopp de beräknas inflyta. Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Skulder tas upp till de belopp som är säkra enligt faktura, avtal eller motsvarande underlag.

Brytdag för den löpande redovisningen avseende räkenskapsåret 2023 var den 5:e januari 2024. Som periodavgränsningspost avseende enstaka intäkter och kostnader, bokförs belopp överstigande 50 tkr. Mindre belopp får periodiseras om det är viktigt ur rapporteringssynpunkt.

All nyanskaffning av persondatorer sker genom operationell leasing på tre år.

Tillgångar med ett anskaffningsvärde på 30 000 kronor eller mer och en livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt som utgör en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till minst 30 000 kronor redovisas också som en anläggningstillgång. Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan, varvid linjär avskrivningsmetod tillämpas.

Utgifter för utveckling som är av väsentligt värde för myndighetens verksamhet under kommande år aktiveras som immateriell anläggningstillgång. Det samma gäller för licenser och programvaror och egenutvecklade IT-system.

Universitetet använder sig av nedanstående avskrivningstider:

• Immateriella anläggningstillgångar	5 år
• Persondatorer	3 år
• Övriga datorer	5 år
• Maskiner och utrustning	5 år
• Möbler	10 år
• Fastighetsinventarier	10 år
• Antika möbler	25 år

Finansiella anläggningstillgångar värderas enligt kapitalandelsmetoden. Avsättningar för personalens framtida särskilda pensionsersättningar och delpension värderas enligt anvisningar från Statens tjänstepensionsverk (SPV).

Andelar i hel- och delägda företag värderas enligt anskaffningsvärdemetoden.

Projektredivisning

Externfinansierade pågående projekt redovisas så att intäkterna motsvarar de upparbetade kostnaderna under året. Erhållna medel som ännu inte har använts i verksamheten redovisas som förskott från uppdragsgivare alternativt oförbrukade bidrag i balansräkningen. För projekt som avslutats under året redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som årets över-/underskott i resultaträkningen. Projekt där bidrag/ersättning ännu ej erhållits bokförs som upplupna intäkter under periodavgränsningar.

Förbättringsutgifter på lokaler

Förbättringsutgifter på lokaler, som har ett bestående värde för verksamheten, ska aktiveras som anläggningstillgångar. Den förväntade brukstiden ska vara minst tre år och de nedlagda kostnaderna ska uppgå till lägst 100 000 kronor. Reparationer ska alltid kostnadsföras.

UNDANTAG I REGLERINGSBREVET FRÅN VISSA BESTÄMMELSER I FÖRORDNINGAR

I regleringsbrevet medges undantag från bestämmelser i förordningar enligt nedan:

- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om redovisning mot anslag enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonto i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.
- Universitet och högskolor medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosätet får överföra överproduktion till ett värde av högst 15 procent av takbeloppet såväl som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst 10 procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av

vissa väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt tabell 2 i avsnitt 3 Väsentliga uppgifter där det även framgår vilka styckkostnader i enlighet med 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag som myndigheterna ska redovisa.

- Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av
 - låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
 - beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.
- Universitet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar enligt följande. En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statlig givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.
- Universitet och högskolor medges undantag från 25 a § andra och tredje styckena avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet enligt följande. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

NOTER

Alla belopp i notförteckningen anges i tkr.

NOT 1. INTÄKTER AV ANSLAG	2023	2022
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (inklusive RRF)	771 731	766 364
Särskilda medel till universitet och högskolor,		
Decentraliserad vårdutbildning	1 014	1 000
Medel för studenthälsa	788	764
Forskning och utbildning på forskarnivå	288 308	284 126
Summa intäkter av anslag	1 061 841	1 052 254
 Anslagsmedel för finansiering av bidrag	3 833	3 906
Idébanksmedel för finansiering av kapitaltillskott i hel- och delägda företag	250	250
Summa utgifter under anslag enligt anslagsredovisning	1 065 924	1 056 410
 NOT 2. INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR	2023	2022
Uppdragsutbildning	65 831	59 426
Uppdragsforskning	6 291	9 372
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191)	12 105	10 692
Uthyrning studentbostäder förordning (2022:1515)	5 185	0
Högskoleprovet	860	653
Studieavgifter studenter från tredje land	1 253	1 993
Sponsring	355	483
Realisationsvinst vid avyttring av anläggningstillgångar	220	264
Övrigt	761	961
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	92 861	83 844
 Specifikation uppdragsutbildning		
Statliga myndigheter	35 873	32 611
Kommuner, regioner	9 342	8 955
Näringsliv	18 805	15 241
Svenska organisationer	1 811	2 619
Summa	65 831	59 426
 Specifikation uppdragsforskning		
Statliga myndigheter	2 630	4 376
Kommuner, regioner	631	1 336
Näringsliv	2 344	2 161
Svenska organisationer	188	340
Utländska företag och organisationer	498	1 159
Summa	6 291	9 372

NOT 2. INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR FORTSÄTTNING	2023	2022
Specifikation intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen		
Konferenser, seminarier	4 807	1 867
Försäljning tjänster	2 741	2 609
Offentlig inköps- och resurssamordning	1 050	2 434
Uthyrning lokaler	2 039	2 444
Kompendieförsäljning	991	891
Uthyrning av utrustning och labbmiljöer	494	427
Övrigt	-17	20
Summa	12 105	10 692
Varav tjänsteexport*		
Studieavgifter studenter från tredje land	1 253	1 993
Övrig tjänsteexport	791	1 179
Summa	2 044	3 172

* I summa intäkter av avgifter och andra ersättningar ingår tjänsteexport med redovisade belopp.

NOT 3. INTÄKTER AV BIDRAG	2023	2022
Statliga myndigheter	117 173	103 403
Kommuner, regioner	6 623	11 221
KK-stiftelsen	41 629	41 861
Övriga svenska organisationer	29 085	23 164
Näringsliv	4 532	7 570
Utländska företag och organisationer	7 099	13 713
Privatpersoner	149	217
Summa	206 290	201 149

NOT 4. FINANSIELLA INTÄKTER	2023	2022
Ränteintäkter Riksgäldskontoret	16 547	3 475
Orealiserad värdeökning finansiella instrument utomstatliga	286	0
Kursdifferens	268	294
Övriga ränteintäkter	122	91
Summa	17 223	3 860

Karlstads universitet har två fonder placerade i Kammarkollegiets ränte- och aktiekonsortium. Kapitalet används till stipendiemedel. Fondernas andelar värderas till verkligt värde, vilket gör att en realiserad värdeförändring uppstår. För 2023 är det en värdeökning men för 2022 en värdeminskning, se not 7.

NOT 5. KOSTNADER FÖR PERSONAL	2023	2022
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter m.m.	669 699	645 950
Varav arvode till styrelse, kommittéer och ej anställd personal	713	613
Antalet årsarbetskrafter har ökat med 10 jmf med 2022.		

NOT 6. ÖVRIGA DRIFTKOSTNADER	2023	2022
Övriga driftkostnader	177 652	175 943

NOT 7. FINANSIELLA KOSTNADER	2023	2022
Räntekostnader Riksgäldskontoret	2 939	607
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument utomstatliga	0	537
Kursdifferens	136	170
Övriga finansiella kostnader	50	21
Summa	3 125	1 335

Karlstads universitet innehar två fonder som förvaltas av kammarkollegiet. Fondernas kapital är placerat i Kammarkollegiets ränte- och aktiekonsortium. Kapitalet används till stipendiemedel. Fondernas andelar värderas till verkligt värde, vilket gör att en realiserad värdeförändring uppstår. För 2023 finns ingen värdeminskning utan en värdeökning, se not 4.

NOT 8. TRANSFERERINGAR

Transfereringar är transaktioner av medel till extern part där universitetets egen verksamhet inte får någon direkt motprestation. Exempel på transfereringar inom universitetet är stipendier, resebidrag och utbildningsbidrag för kompletterande pedagogisk utbildning, samt i de fall universitetet agerar koordinator i ett projekt och betalar del av projektmedlen vidare till annan part i projektet.

NOT 9. ÖVRIGA ERHÅLLNA MEDEL FÖR FINANSIERING AV BIDRAG	2023	2022
Övriga svenska organisationer	4 299	6 550
Privatpersoner	75	75
Övriga	796	926
Summa	5 170	7 551

NOT 10. LÄMNAD E BIDRAG	2023	2022
Statliga myndigheter	-25 736	-25 254
Kommuner, regioner	-1 446	-831
Övriga svenska organisationer	-4 313	-4 545
Näringsliv	-2 651	-3 752
Privatpersoner	-5 038	-5 258
Utländska företag och organisationer	-3 497	-3 374
Summa	-42 681	-43 014

NOT 11. ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	2023	2022
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-20 447	-1 684
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-20 748	-1 350
Bidragsfinansierad grundutbildning	531	-195
Uppdragsutbildning	-93	-110
Beställd utbildning	-137	-29
Forskning och utbildning på forskarnivå	4 299	13 657
Forskning och utbildning på forskarnivå	4 299	13 889
Bidragsfinansierad forskning	-92	-192
Uppdragsforskning	92	-40
Summa	-16 148	11 973

NOT 12. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2023	2022
IB anskaffningsvärde	24 955	19 353
Årets anskaffningar	2 713	5 969
Utrangeringar/försäljningar	-36	-367
Summa	27 632	24 955
IB ackumulerade avskrivningar	17 918	16 326
Årets avskrivningar	2 164	1 959
Utrangeringar/försäljningar	-36	-367
Summa	20 046	17 918
Restvärde	7 586	7 037

NOT 13. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Förbättringsutgifter annans fastighet		Maskiner/ inventarier		Pågående nyanläggningar	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
IB anskaffningsvärde	97 317	107 968	268 225	279 014	953	166
Årets anskaffningar	3 090	8 848	13 532	10 644	645	908
Årets överföringar från pågående nyanläggningar			193	121	-193	-121
Utrangeringar/försäljningar	-15 434	-19 499	-21 781	-21 554		
Summa	84 973	97 317	260 169	268 225	1 405	953
IB ackumulerade avskrivningar	59 942	72 958	219 256	223 062		
Årets avskrivningar	6 617	6 440	17 188	17 582		
Utrangeringar/försäljningar	-15 434	-19 456	-21 768	-21 388		
Summa	51 125	59 942	214 676	219 256	0	0
Restvärde	33 848	37 375	45 493	48 969	1 405	953

Som pågående nyanläggning redovisas utgifter för projektering av kommande och pågående byggnationer.

NOT 14. ANDELAR I HEL- OCH DELÄGDA FÖRETAG

	2023	2022
Anskaffningsvärde	6 000	5 750
Bokfört värde andelar i hel- och delägda företag	6 000	5 750

Karlstads universitet Holding AB (556636-7164) ägs till 100% av Karlstads universitet. 1000 aktier finns à 100 kr styck i nominellt värde. Resultatandelarna redovisas enligt anskaffningsvärdemetoden. År 2023 tillfördes Karlstads universitet Holding AB 250 tkr i kapitaltillskott via anslagsposten Idébanksmedel.

NOT 15. ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	UB Verkligt värde	Varav realiserade värdeförändringar
Räntekonsortiet	226	-22
Svenska aktiekonsortiet	1 634	996
Utländska aktieindexkonsortiet	776	575
Summa	2 636	1 549

Karlstads universitet innehar två fonder som förvaltas av Kammarkollegiet. Fondernas kapital är placerat i Kammarkollegiets ränte- och aktiekonsortium. Kapitalet används till stipendiemedel. Fondernas andelar värderas till verkligt värde, vilket gör att en realiserad värdeförändring uppstår.

NOT 16. VARULAGER	2023	2022
Varulager m.m.	605	549
Varulagret består av tryckerimaterial och produkter för försäljning i universitetets välkomstcenter.		
NOT 17. KORTFRISTIGA FORDRINGAR		
Posten "Kortfristiga fordringar" avser, förutom mervärdesskattfordran, främst fakturor utställda till kunder där betalning ännu ej erhållits.		
NOT 18. FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	2023	2022
Kundfordringar hos andra myndigheter	7 674	10 244
Mervärdesskattfordran	13 609	16 013
Summa	21 283	26 257
NOT 19. PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2023	2022
Förutbetalda kostnader	48 365	44 986
Hyrer	35 896	32 612
Övriga förutbetalda kostnader, statliga	1 103	1 044
Övriga förutbetalda kostnader, övriga	11 366	11 330
Upplupna bidragsintäkter	25 191	26 757
Övriga upplupna bidragsintäkter, statliga	9 117	3 479
Övriga upplupna bidragsintäkter, övriga	16 074	23 278
Övriga upplupna intäkter	5 723	8 399
Summa	79 279	80 142
NOT 20. SPECIFIKATION AVRÄKNING MED STATSVERKET	2023	2022
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-4	-4
Redovisat mot anslaget	1 065 924	1 056 410
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-1 065 924	-1 056 410
Återbetalning av anslagsmedel (idébanksmedel)	4	0
Skuld avseende anslag i räntebärande flöde	0	-4
NOT 21. BEHÅLLNING RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET	2023	2022
Beviljad räntekontokredit	0	0
Lägsta saldo under året	411 730	406 106
NOT 22. KASSA, BANK M.M.	2023	2022
Bankmedel donationsmedel	141	150
Summa	141	150

NOT 23. FÖRÄNDRING AV MYNDIGHETSKAPITALET

	Stats- kapital	Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring bidragsfinansierad verksamhet	Kapital- förändring enligt resul- taträkning	Summa
Utgående balans 2022	6 012	222 206	1 444	2 386	11 973	244 021
Ingående balans 2023	6 012	222 206	1 444	2 386	11 973	244 021
Föregående års kapital- förändring		12 539	-179	-387	-11 973	0
Kapitaltillskott Karlstads universitet Holding AB	250					250
Årets kapitalförändring					-16 148	-16 148
Summa årets förändring	250	12 539	-179	-387	-28 121	-15 898
Utgående balans 2023	6 262	234 745	1 265	1 999	-16 148	228 123

NOT 24. STATSKAPITAL

	2023	2022
Karlstads universitet Holding AB	6 000	5 750
Konstverk, två stensulpturer inköpta 2006	200	201
Konstverk, del av glasskulptur Kunskapens träd	62	62
Summa	6 262	6 013

Universitetet erhöll i december 2002 fem miljoner kronor från regeringen för bildande av holdingbolag. Bolaget, Karlstads universitet Holding AB, bildades i januari 2003. Inget avkastningskrav finns på statskapitalet. År 2023 tillfördes Karlstads universitet Holding AB 250 tkr i kapitaltillskott via anslagsposten Idébanksmedel.

NOT 25. AVSÄTTNINGAR

	2023	2022
Ingående avsättning	4 958	4 679
Årets pensionskostnad	3 809	2 182
Årets pensionsutbetalningar	-2 178	-1 903
Utgående avsättning	6 589	4 958

Avser pensions- och delpensionsersättningar. Den sammanlagda framtida pensionsutbetalningen för dessa anställda redovisas i bokslutet som en skuld.

NOT 26. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	2023	2022
Ingående avsättning	7 290	7 971
Årets förändring	30	-681
Utgående avsättning	7 320	7 290

Avser avsättning omställningsmedel.

NOT 27. LÅN RIKSGÄLDSKONTORET

	2023	2022
IB skuld Riksgäldskontoret	86 977	85 537
Nya lån under året	13 626	23 125
Årets amorteringar	-22 388	-21 685
Utgående skuld Riksgäldskontoret	78 215	86 977
Beviljad låneram	110 000	110 000

Universitetet finansierar sina investeringar i anläggningstillgångar via lån hos Riksgäldskontoret.

NOT 28. LEVERANTÖRSSKULDER

	2023	2022
Leverantörsskulder	37 746	78 275

Förändringen jämfört med föregående år beror på att hyran till Akademiska hus för 1:a kvartalet 2024 betalades i december 2023 till skillnad från 2022.

NOT 29. ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER

	2023	2022
Innehållen skatt personal	18 057	17 515
Övriga kortfristiga skulder	4 259	2 649
Summa	22 316	20 164

NOT 30. UPPLUPNA KOSTNADER

	2023	2022
Upplupen semesterlöneskuld	25 834	25 079
Upplupna lönekostnader	9 411	10 862
Upplupna kostnader verksamhetsförlagd utbildning	6 973	6 752
Övriga upplupna kostnader	3 940	3 347
Summa	46 158	46 040

NOT 31. OFÖRBRUKADE BIDRAG

	2023	2022
Statliga myndigheter	126 098	122 478
Övriga	74 033	70 155
Summa	200 131	192 633

Ökningen av oförbrukade bidrag är en effekt av stora förskottsbetalningar, i kombination med försenad projektstart, ofta pga fördröjda rekryteringar. I vissa fall är Karlstads universitet koordinator och beroende av upparbetning och rekvisition från andra lärosäten.

Efter balansdagen kommer 4 785 tkr av oförbrukat bidrag återbetalats till finansiär. 4 212 tkr avser icke statliga medel och 574 tkr statliga medel.

Återbetalning icke statliga medel avser KK-finansierat projekt där extern part upparbetade under budget vilket påverkar godkänd stödnivå för Karlstads universitets upparbetning.

NOT 32. FÖRBRUKNING OFÖRBRUKADE BIDRAG STATLIGA MYNDIGHETER

	< 3 månad	3–12 månad	1–3 år	> 3 år	Summa
Förbrukning statliga oförbrukade bidrag	29 102	96 995			126 097
Summa	29 102	96 995	0	0	126 097

Noten har tagits fram i enlighet med HfR redovisningsråds rekommendation. Metoden innebär en schablonberäkning av den genomsnittliga omsättningshastigheten/förbrukningstakten. Förbrukningstakten för bidragsverksamhet med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär.

NOT 33. ÖVRIGA FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2023	2022
Statliga myndigheter	5 345	8 165
Övriga	9 921	9 864
Summa	15 266	18 029

STYRELSENS ERSÄTTNINGAR OCH UPPDRAG

Utbetald ersättning 2023 till styrelseledamöter och ledande befattningshavare samt uppgifter om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Period	Ersättning, kr	Andra uppdrag som styrelse- eller rådsledamot
Universitetsstyrelsens ledamöter – utsedda av regeringen			
Pam Fredman – ordförande	jan. – dec.	74 200	Ordförande, Fredman Academic Development AB Ledamot, Karlstads universitet Samhällsnytta AB
Jerker Moodysson – rektor	aug. – dec.	635 571	Inga
Margareta Friman – vikarierande rektor	jan. – juli	1 154 015	Ordförande, Karlstads universitet Holding AB Ordförande, Karlstads universitets innovation AB
Fredrik Almqvist	jan. – dec.	28 000	Ledamot, Almquest Holding&Innovation AB Ledamot, QureTech Bio AB
Anders Fredriksson	maj – dec.	14 000	Ledamot, Kaffehuset i Karlstad AB Ledamot och VD, Aktiebolaget Anders Löfberg Ledamot, Livsmedelsföretagen Service i Sverige AB Ledamot, Löfberg i Karlstad Aktiebolag Ledamot, Kaffehuset i Karlstad Lager och Trading AB
Ann Fust	jan. – dec.	28 000	Ledamot, Insynsrådet Polarforskningssektariatet Ledamot, Ann Fust organisation och utredning AB
Jan Gulliksen	jan. – april	14 000	Ledamot, Sveriges Radio AB Ledamot, Gulliksen Consulting AB Ledamot, Digitaliseringsrådet Ledamot, Insynsrådet för Arbetsmiljöverket
Sara Jons	jan. – april	14 000	Inga
Mikael Liljestrand	jan. – dec.	28 000	Ledamot, Industriellt UtvecklingsCentrum Wermland AB
Minna Martikainen	maj – dec.	0*	Nordea Mortgage Bank Plc, 6
Amir Sajadi	jan. – april	14 000	Ordförande, Centrum för Gymnasieutbildning i Sverige AB Ordförande, Järvaskolan AB Suppleant, Retoy AB
Stefan Olsson	maj – dec.	14 000	Ledamot, Svensk Friidrotts Produktion AB
Victoria Svanberg	jan. – dec.	28 000	Arbetande vice ordförande, NWT Gruppen AB Suppleant, Branäsgruppen AB Ordförande, NWT Media AB Ledamot, NWT Distribution AB Ledamot, Cityfastigheter i Karlstad AB Ledamot, Värmlands Folkblad Drift AB Ledamot, Clarahälsan AB Ledamot, Stadslägenheter i Karlstad AB Ledamot, NLT Huset AB Ledamot, Fastighets-Kuriren AB Ordförande, NWT Invest AB Ledamot, ALOVUS AB Suppleant, Färjestad Arenastad AB Ledamot, Skaraborgsbygden AB Ledamot, NWT Fastigheter AB Suppleant, Branäs Exploatering AB Ledamot, Vilam Holding AB
Företrädare för verksamheten			
Per Kristensson	jan. – april	899 715	Ledamot, NWT Gruppen AB Ledamot, Länsförsäkringar Värmland Ledamot, Karlstads universitet Samhällsnytta AB Ledamot, Per Kristensson AB Ledamot, Insynsrådet vid Länsstyrelsen i Värmlands län
Anna Josse Eklund	maj – dec.	648 218	Inga
Niklas Gericke	jan. – dec.	900 654	Ledamot, Gericke Education AB Ledamot, Skolforskningsinstitutets vetenskapliga råd
Jan van Stam	jan. – april	963 126	Inga
Maria Hjalmarsson	maj – dec.	741 188	Inga
Företrädare för studenterna			
Daniel Vamos	jan. – dec.	34 571	Inga
Josefine Rösth	jan. – juni	24 600	Inga
Moa Andersen	juli – dec.	23 700	Inga
Johanna Tangnäs	jan. – dec.	412 722	Inga

* Arvode betalas ut 2024.

6

VÄSENTLIGA UPPGIFTER, UNDERSKRIFTER MED MERA

VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Tabell 26. Väsentliga uppgifter¹

	2023	2022	2021	2020	2019
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ^{2,3}	9 365	9 594	9 942	9 423	8 680
– varav kvinnor	63%	63%	63%	63%	62%
– varav män	37%	37%	37%	37%	38%
Kostnad per helårsstudent	88	82	76	76	79
Totalt antal helårsprestationer ^{2,3}	7 545	7 689	8 184	7 825	7 165
– varav kvinnor	65%	65%	65%	64%	64%
– varav män	35%	35%	35%	36%	36%
Kostnad per helårsprestation	110	103	92	92	95
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (helårsstudenter) ⁴	12	15	12	19	30
– varav kvinnor	29%	27%	25%	26%	27%
– varav män	71%	73%	75%	74%	73%
Totalt antal nyantagna doktorander	29	26	37	58	39
– varav kvinnor	52%	62%	51%	59%	51%
– varav män	48%	38%	49%	41%	49%
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	239	241	241	242	223
– varav kvinnor	57%	58%	56%	52%	50%
– varav män	43%	42%	44%	48%	50%
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarbetskrafter)	99	99	98	84	78
– varav kvinnor	54%	53%	51%	49%	45%
– varav män	46%	47%	49%	51%	55%
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen ⁵	4,5	5,0	4,5	5,5	7,0
– kvinnor	-	5,0	4,5	5,5	7,5
– män	4,5	4,5	6,0	5,5	5,0
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen ⁵	7,3	7,3	6,3	6,0	6,3
– kvinnor	6,3	7,0	7,0	7,5	6,5
– män	7,5	7,5	6,0	6,0	6,0
Totalt antal doktorsexamina	20	18	22	32	28
– varav kvinnor	60%	50%	50%	31%	54%
– varav män	40%	50%	50%	69%	46%
Totalt antal licentiatexamina	4	5	3	7	5
– varav kvinnor	0%	60%	33%	43%	60%
– varav män	100%	40%	67%	57%	40%
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ⁶	-	460	455	408	379
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation ⁶	-	958	935	990	1 078

	2023	2022	2021	2020	2019
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	1 159	1 149	1 123	1 086	1 065
– varav kvinnor	57%	57%	57%	56%	56%
– varav män	43%	43%	43%	44%	44%
Medelantal anställda	1 384	1 375	1 334	1 293	1 289
– varav kvinnor	57%	57%	56%	56%	55%
– varav män	43%	43%	44%	44%	45%
Totalt antal lärare (årsarbetskrafter)	650	640	620	604	595
– varav kvinnor	50%	50%	50%	49%	48%
– varav män	50%	50%	50%	51%	52%
Antal disputerade lärare (årsarbetskrafter)	419	407	393	377	372
– varav kvinnor	44%	44%	45%	45%	43%
– varav män	56%	56%	55%	55%	57%
Antal professorer (årsarbetskrafter)	91	95	93	87	85
– varav kvinnor	32%	33%	32%	32%	31%
– varav män	68%	67%	68%	68%	69%
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr)	1 378	1 341	1 312	1 215	1 190
<i>Varav</i>					
– utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	915	887	862	807	780
– andel anslag (%)	85%	87%	89%	86%	86%
– andel externa intäkter (%)	15%	13%	11%	14%	14%
– forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	463	454	450	404	410
– andel anslag (%)	62%	63%	62%	63%	60%
– andel externa intäkter (%)	38%	37%	38%	37%	40%
Kostnader totalt (mnkr)	1 394	1 329	1 260	1 202	1 182
<i>Varav</i>					
– andel personal	75%	75%	76%	75%	73%
– andel lokaler	11%	10%	10%	11%	11%
Lokalkostnader per kvm (kr) ⁷	1 831	1 669	1 639	1 651	1 636
– andel av justerade totala kostnader (%)	11%	11%	11%	12%	12%
Balansomslutning (mnkr)	678	731	658	552	519
<i>Varav</i>					
– oförbrukade bidrag	200	193	165	143	127
– årets kapitalförändring	-16	12	52	13	11
– myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	228	244	232	179	166
– inom utbildning grundnivå och avancerad nivå	109	129	137	104	95
– inom forskning och utbildning på forskarnivå	113	109	95	70	66

¹ All individbaderad statistik redovisas för det totala antalet samt uppdelat på kön om det inte finns särskilda skäl som talar mot detta. Från och med årsredovisningen 2023 anges könsfördelningen i procent.

² Exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning.

³ Inklusive Livslångt lärande.

⁴ Exklusive beställd utbildning.

⁵ Median bruttostudietid uttryckt i år.

⁶ Uppgifter för år 2023 lämnas i årsredovisningen 2024.

⁷ Redovisas i enlighet med Sveriges universitets- och högskoleförbunds rekommendationer om lokalkostnader.

INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Regeringen ställer i myndighetsförordningen respektive högskoleförordningen krav på att det ska finnas en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Universitetet omfattas även av förordningen om intern styrning och kontroll.

PROCESSEN FÖR INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Processen för intern styrning och kontroll innefattar att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel. Därför behöver universitetets ledning säkerställa att det finns en intern styrning och kontroll i myndigheten som fungerar på ett betryggande sätt och att verksamheten bedrivs effektivt. Universitetets redovisning ska vara tillförlitlig och rättvisande.

Myndighetsledningen ska säkerställa att det inom universitetet finns en god intern miljö som skapar förutsättningar för en väl fungerande process för intern styrning och kontroll.

Processen för intern styrning och kontroll ska även förebygga att verksamheten inte utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri eller andra oegentligheter.

Karlstads universitet har under 2023 arbetat med intern styrning och kontroll i enlighet med kraven. Innan beslut om denna årsredovisning får styrelsen en mer omfattande rapport avseende arbetet. Nedan följer en sammanfattning från delar av innehållet i rapporten samt universitetets arbete med intern styrning och kontroll.

INTERN STYRNING

Universitetet har en övergripande arbetsordning samt separata arbetsordningar för styrelse, fakultetsnämnder, lärarutbildningsnämnd, fakulteternas organisation, centrala stödfunktioner, forskningscentrum samt olika nämnder och kommittéer. Arbetsordningarna beskriver uppdrag, sammansättning, ordning för beredning och handläggning inför beslut, studentinflytande, jäv och övriga förvaltningsrättsliga frågor.

Universitetet har en delegationsordning som utgår från rektor och som fördelar ansvar till fakultetsnämnder, dekaner, universitetsdirektör och förvaltningens chefer. Arbetsordningar samt delegationsordningen finns publicerade på intranätet så att de finns tillgängliga för chefer och medarbetare.

Styrdokument finns för olika områden, bland annat antagningsordning, examensordning, regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, anställningsordning, inköpspolicy, policy för studentinflytande, representa-

tionspolicy samt policy för bisysslor. Universitetets rutiner och kontroller är organiserade med syftet att minimera risken för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.

KVALITETSSYSTEM

Ett sammanhållet kvalitetssystem tillämpas vid universitetet. Modellen ger en tydlig styrning av kvalitetsarbetet. Vikten av en kvalitetskultur poängteras samt kontrollaktiviteter genomförs i form av utvärderingar samt lärande. Universitetets kvalitetssystem samt genomförda kvalitetsgranskningar beskrivs på sidan 49–50.

RISKANALYS FÖR VERKSAMHETSÅR 2024

Universitetet har genomfört riskanalyser samt under året arbetat med aktiviteter kopplat till de identifierade riskerna. Utgångspunkt för riskanalyserna är skeenden i omvärlden som kan påverka universitetets möjligheter att fullgöra sin serviceskyldighet som myndighet samt risken för att universitetet inte når upp till de mål som regeringen har satt upp för verksamheten. Fakulteter, lärarutbildningsnämnd och avdelningar vid centrala stödfunktioner har genomfört analyser för respektive verksamhet.

Riskanalyserna dokumenteras i ett webbaserat verktyg som ger koppling mellan verksamhetsmål, verksamhetsplanering och riskanalyser. Riskanalyserna utgår från universitetets vision och strategi som styrelsen beslutat om. Kopplat till vision och strategi finns sex strategiska mål som också är utgångspunkten för verksamhetsplanering och riskanalysarbete.

Utifrån riskdokumentationerna har universitetsledningen fört in ett övergripande perspektiv.

Omvärldsläget har drastiskt förvärrats de senaste åren och universitetet har en mer ansträngd ekonomisk situation. Risker förknippade med åtstramningar, krisberedskap och potentiella hotbilder återspeglas i universitetets riskanalys. Ledningen lyfter fortsatt fram områden som man bedömer som viktiga att bevaka och följa upp med åtgärder under kommande år till följd av detta. Det handlar om risk för ekonomiska prioriteringar, sabotage/intrång/störningar i datatrafiken, omvärldshot samt hot och trakasserier riktade mot medarbetare.

Dessa områden har arbetats in under de övergripande riskerna som universitetsledningen har enats om. De övergripande riskerna är:

- Risker kring studentrekrytering, kompetensförsörjning och omställning.
- Risker förknippat med en bristande arbetsmiljö och studiemiljö.
- Risk för bristande kvalitet inom utbildning och forskning kan påverka universitetet negativt. Till exempel på grund av för lite forskning i relation till utbildning.
- Risk för att externa medel inte ökar i planerad takt.

Styrelsen informerades i slutet av november 2023 om riskanalysarbetet samt planerade åtgärder avseende år 2024.

INTERN- OCH EXTERNREVISIONENS GRANSKNINGAR

Internrevisionen granskar och lämnar rapporter till styrelsen enligt beslutad årlig revisionsplan. Vid eventuella brister och rekommendationer beslutar styrelsen om återrapportering av dessa. Universitetsdirektören säkerställer att återrapportering sker av beslutade åtgärder.

Under 2023 har internrevisionen lämnat två granskningsrapporter till universitetets styrelse. Rapporterna har behandlat jämställdhetsintegreringsuppdraget samt intern styrning och kontroll vid Karlstads universitet. Fyra rekommendationer har under året lämnats till styrelsen för beslut om åtgärder. Rekommendationerna har bland annat handlat om att tydliggöra universitetets ledningssystem för verksamhetsstyrning samt utveckla formerna för omhändertagandet av de goda exemplen som finns i verksamheten avseende jämställdhetsintegreringsarbetet. Styrelsen har beslutat om åtgärder i enlighet med lämnade rekommendationer och gett i uppdrag till rektor att återrapportera till universitetsstyrelsen i särskild ordning.

I internrevisionens årsrapport görs bedömningen att det vid internrevisionens granskningar under 2023 inte framkommit något som tyder på att den interna styrningen och kontrollen vid Karlstads universitet inte skulle vara betryggande.

Riksrevisionen har under slutet av 2023 granskat universitetets utvecklingsmedel från uppdragsutbildning. Styrelsen har informerats om iakttagelserna.

Redovisningsprincipen avseende utvecklingsmedlen från uppdragsutbildning samt dess effekter beskrivs närmare under avsnittet avgiftsbelagd verksamhet på sidan 58–59. Universitetet tar till sig Riksrevisionens iakttagelser och från och med 2024 kommer universitetet att ändra redovisningsprincip för utvecklingsmedlen.

Riksrevisionens granskning av bokslut och årsredovisning 2022, samt övrig granskning som har genomförts under 2023, har inte resulterat i några väsentliga iakttagelser, utan Riksrevisionen har rapporterat muntligt samt med minnesanteckningar.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Universitetet har en process för att säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, när verksamhetens mål samt uppfyller de krav på en god intern styrning och kontroll som står i myndighetsförordningen och högskoleförordningen. Risker identifieras och värderas, åtgärder genomförs samt arbetet följs upp och dokumenteras. Kontinuerligt genomförs insatser för att upprätthålla och ytterligare förstärka den interna kontrollmiljön. Riksrevisionens iakttagelser påverkar inte styrelsens bedömning samt intygande av den interna styrningen och kontrollen som lämnas i årsredovisningen. Med utgångspunkt i genomförd uppföljning gör universitetet bedömningen att den interna styrningen och kontrollen varit betryggande under 2023.

STYRELSENS UNDERSKRIFTER

Universitetsstyrelsen har vid sammanträdet den 20 februari 2024 fastställt årsredovisningen för år 2023.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Pam Fredman

Jerker Moodysson

Fredrik Almqvist

Anders Fredriksson

Ann Fust

Mikael Liljestrand

Minna Martikainen

Stefan Olsson

Victoria Svanberg

Anna Josse Eklund

Niklas Gericke

Maria Hjalmarsson

Daniel Vamos

Moa Andersen

Johanna Tangnäs

